

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

C 81

49 tomas

Leidimas
lietuvių kalba

Informacija ir pranešimai

2006 m. balandžio 4 d.

Pranešimo Nr.

Turinys

Puslapis

I Informacija

.....

II Parengiamieji aktai

Regionų komitetas

61-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2005 m. spalio 12-13 d.

2006/C 81/01	Regionų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikatų Tarybai ir Europos Parlamentui „Teroristinių išpuolių prevencija, parengtis joms ir reagavimas“ dėl teroristų finansavimo prevencijos ir kovos su juo priemonėmis, kuriomis siekiama pagerinti keitimąsi informacija, padidinti skaidrumą ir sustiprinti finansinių operacijų atsekamumą, Parengtis ir padarinių valdymas kovojant su terorizmu ir Ypatingos svarbos infrastruktūros objektų apsauga kovojant su terorizmu	1
2006/C 81/02	Regionų komiteto nuomonė dėl Geresnės teisėkūros 2004 m. ir Reglamentavimo gerinimo augimui ir užimtumui Europos Sąjungoje skatinti	6
2006/C 81/03	Regionų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato dėl Trečiosios pažangos ataskaitos apie sanglaudą — siekiant naujos partnerystės augimo, užimtumo ir sanglaudos labui	11
2006/C 81/04	Regionų komiteto nuomonė dėl Pirmininko komunikato, suderinto su pirmininko pavaduotoju G. Verheugen ir Komisijos nariais J. Almunia ir V. Spidla, dėl Integruotų ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo gairių (2005–2008 m.), apimančių Komisijos rekomendaciją dėl valstybių narių ir Bendrijos bendrųjų ekonominės politikos gairių (pagal EB sutarties 99 straipsnį) ir Pasiūlymą dėl Tarybos sprendimo dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių (pagal EB sutarties 12 straipsnį)	13
2006/C 81/05	Regionų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato <i>Europos intelektinių gebėjimų sutelkimas — sudaryti universitetams sąlygas visapusiškai prisidėti prie Lisabonos strategijos įgyvendinimo</i>	16

2006/C 81/06	Regionų komiteto nuomonė savo iniciatyva dėl ES jūrų politikos: darnaus vystymosi klausimas vietos ir regionų valdžios institucijoms	20
2006/C 81/07	Regionų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui — Kaip užkirsti kelią pasaulio klimato kaitai	26
2006/C 81/08	Regionų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato Tarybai ir Europos Parlamentui 2005 m. ES tvaraus vystymosi strategijos peržiūra: pradinė apžvalga ir ateities gairės	28
2006/C 81/09	Regionų komiteto nuomonė dėl Svarstymų laikotarpio: diskusijų apie Europos Sąjungą vertinimo struktūra, temos ir tvarka	32
2006/C 81/10	Regionų komiteto nuomonė dėl Moterų ir skurdo Europos Sąjungoje	37
2006/C 81/11	Regionų komiteto nuomonė dėl Pasiūlymo priimti Tarybos sprendimą dėl Europos partnerystės su Kroatija principų, prioritetų ir sąlygų	42
2006/C 81/12	Regionų komiteto nuomonės dėl Komisijos komunikato Tarybai ir Europos Parlamentui dėl Europos ir Viduržemio jūros regiono partnerystės dešimtųjų metinių: darbo programa ateinančių penkerių metų iššūkiams įveikti	46

II

(Parengiamieji aktai)

REGIONŲ KOMITETAS

61-OJOJE PLENARINĖJE SESIJOJE, ĮVYKUSIOJE 2005 M. SPALIO 12-13 D.

Regionų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikatų Tarybai ir Europos Parlamentui „Teroristinių išpuolių prevencija, parengtis joms ir reagavimas“ dėl teroristų finansavimo prevencijos ir kovos su juo priemonėmis, kuriomis siekiama pagerinti keitimąsi informacija, padidinti skaidrumą ir sustiprinti finansinių operacijų atsekamumą, Parengtis ir padarinių valdymas kovojant su terorizmu ir Ypatingos svarbos infrastruktūros objektų apsauga kovojant su terorizmu

(2006/C 81/01)

REGIONŲ KOMITETAS,

atsižvelgdamas į 2004 m. spalio 20 d. Komisijos komunikatą Tarybai ir Europos Parlamentui *Teroristinių išpuolių prevencija, parengtis jiems ir reagavimas* (COM(2004) 698 final),

atsižvelgdamas į 2004 m. spalio 20 d. Komisijos komunikatą Tarybai ir Europos Parlamentui *Dėl teroristų finansavimo prevencijos ir kovos su ja priemonėmis, kuriomis siekiama pagerinti keitimąsi informacija, padidinti skaidrumą ir sustiprinti finansinių operacijų atsekamumą* (COM(2004) 700 final),

atsižvelgdamas į 2004 m. spalio 20 d. Komisijos komunikatą Tarybai ir Europos Parlamentui *Parengtis ir padarinių valdymas kovojant su terorizmu* (COM(2004) 701 final),

atsižvelgdamas į 2004 m. spalio 20 d. Komisijos komunikatą Tarybai ir Europos Parlamentui *Ypatingos svarbos infrastruktūros objektų apsauga kovojant su terorizmu* (COM(2004) 702 final),

atsižvelgdamas į 2004 m. lapkričio 12 d. Europos Komisijos sprendimą vadovaujantis Europos bendrijų steigimo sutarties 265 straipsnio 1 dalimi pasikonsultuoti su juo,

atsižvelgdamas į 2004 m. lapkričio 12 d. savo pirmininko sprendimą pavesti Konstitucijos reikalų ir Europos valdymo komisijai parengti nuomonę šiuo klausimu,

atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutartį, ypač jos I antraštinę dalį *Bendrosios nuostatos* ir jos VI antraštinę dalį *Bendradarbiavimo teisingumo ir vidaus reikalų srityje nuostatos*, o taip pat į Europos Bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdamas į 2004 m. spalio 29 d. pasirašytą Sutartį dėl Konstitucijos Europai, ypač jos I dalies I antraštinę dalį *Sąjungos sąvoka ir tikslai*, jos II dalies visumą, pavadintą *Sąjungos pagrindinių teisių chartija*, taip pat jos IV skyrių *Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė* ir pagaliau jos III dalies III antraštinę dalį *Vidaus politika ir veiksmai*,

atsižvelgdamas į 2001 m. rugsėjo 21 d. Europos Vadovų Tarybos priimtą kovos su terorizmu veiksmų programą,

atsižvelgdamas į 2004 m. birželio 18 d. Europos Vadovų Tarybos priimtą peržiūrėtą kovos su terorizmu veiksmų programą,

atsižvelgdamas į 2004 m. gruodžio 17 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas,

- atsižvelgdamas** į 2004 m. kovo 25 d. Europos Vadovų Tarybos deklaraciją dėl kovos su terorizmu,
- atsižvelgdamas** į 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pamatinį sprendimą dėl kovos su terorizmu;
- atsižvelgdamas** į 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pamatinį sprendimą dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos,
- atsižvelgdamas** į 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pamatinį sprendimą dėl jungtinių tyrimo grupių,
- atsižvelgdamas** į 2001 m. kovo 15 d. Tarybos pamatinį sprendimą dėl nukentėjusiųjų padėties baudžiamosiose bylose,
- atsižvelgdamas** į Europos Parlamento pranešimus dėl prašymų pateikti nuomonę šiuo klausimu;
- atsižvelgdamas** į savo nuomonę dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės vietinės ir regioninės dimensijos (CdR 61/2003), ⁽¹⁾
- atsižvelgdamas** į savo sprendimą dėl paramos Baskų krašto vietos deputatams, kurie susilaukia grasinimų bei išpuolių (CdR 72/2003 galutinis), ⁽²⁾;
- atsižvelgdamas** į savo nuomonę dėl Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl Europos Sąjungos civilinės saugos gebėjimų stiprinimo (CdR 241/2003 galutinis), ⁽³⁾
- atsižvelgdamas** į savo nuomonę dėl Komisijos komunikato Tarybai ir Europos Parlamentui dėl nusikalstamumo prevencijos Europos Sąjungoje (CdR 355/2003 galutinis), ⁽⁴⁾
- atsižvelgdamas** į 2005 m. gegužės 27 d. deklaraciją dėl civilinės apsaugos pasienio lygiu, kurią Udinėje priėmė Tvarios plėtros komisijos nariai,
- atsižvelgdamas** į savo nuomonės projektą (CdR 465/2004 rev. 1), Konstitucijos reikalų ir Europos valdymo komisijos priimtą 2005 m. birželio 14 d. (pranešėja p. **Théodora BAKOGIANNI**, Atėnų merė (EL/ELP),

- 1) **kadangi** pagal Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnį vienas jos pagrindinių tikslų — palaikyti bei plėtoti ją kaip „laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę“ ir šis siekinys patvirtintas Sutartyje dėl Konstitucijos Europai, kurios II dalies *Sąjungos pagrindinių teisių Chartija* II antraštinės dalies *Laisvės* II-66 straipsnis aiškiai nustato, kad „Kiekvienas asmuo turi teisę į laisvę ir saugumą“,
- 2) **kadangi** norint išsaugoti šią teisę ir įgyvendinti pirmiau minėtą Bendrijos tikslą būtina kurti bendrą Europos kovos su terorizmu politiką ir kompetentingų institucijų veiksmų viršvalstybiniu ir nacionaliniu lygmeniu planą,
- 3) **kadangi** terorizmas kelia grėsmę laisvai ir atvirai demokratijai bei kėsina sunaikinti pačią visuomenę,
- 4) **kadangi** reali ir veiksminga pagrindinių teisių apsauga sudaro bendro Europos projekto pagrindą ir yra esminė ir nekvestionuojama ES veiksmų plano, skirto kovai su terorizmu, priėmimo sąlyga,
- 5) **kadangi** daugelyje valstybių vietos ir regionų valdžiai suteikti dideli įgaliojimai saugumui ir civilinei saugai užtikrinti; be to, ji nustato infrastruktūrų vystymo darbų politiką, yra arti savo piliečių ir gali svariai prisidėti informuojant Europos viešąją nuomonę terorizmo pavojaus akivaizdoje,
- 6) **kadangi** Komitetas, kaip vietos ir regionų valdžios atstovaujanti institucija, pasisakanti už demokratijos artinimą prie piliečių Bendrijos sprendimų priėmimo procese, yra tiesiogiai suinteresuotas kovos su terorizmu priemonių įgyvendinimu,

61-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2005 m. spalio 12-13 d. (2005 m. spalio 12 d. posėdis), vieningai priėmė šią nuomonę:

⁽¹⁾ OL C 73, 2004 3 23, p. 41.

⁽²⁾ OL C 244, 2004 3 23, p. 53.

⁽³⁾ OL C 43, 2004 3 23, p. 38.

⁽⁴⁾ OL C 43, 2004 3 23, p. 10.

1. Regionų komiteto požiūris

REGIONŲ KOMITETAS

1.1 *Pastabos dėl Komisijos komunikato Teroristinių išpuolių prevencija, parengtis jiems ir reagavimas*

1.1.1 **dėkoja** Europos Komisijai už tai, kad ji paprašė Komiteto nuomonės, nes šis prašymas tenkina jo reiškiamus pageidavimus ir yra geras precedentas, kompensuojantis teisinio pagrindo trūkumus tiek šiuo metu galiojančiose ES sutartyse (konsoliduotas sutarties 22 straipsnis), tiek ir Sutartyje dėl Konstitucijos Europai (III-129 straipsnis),

1.1.2 **pritaria**, kad Sąjungos pagrindinių teisių chartija, kurioje yra specialus asmens laisvėms ir teisėms skirtas straipsnis, būtų įtraukta į Konstitucinę sutartį, suteikiant jai privalomąją juridinę galią, taip ugdant Europos piliečių tarpe suvokimą, kad Sąjunga iš tikrųjų plėtojasi kaip „laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė“,

1.1.3 **pritaria** Komisijos pasiūlymams, išdėstytiems jos komunikate *Teroristinių išpuolių prevencija, parengtis jiems ir reagavimas*, pastebėdama, kad jie yra bendro pobūdžio, ir **reiškia** ypatingą pasitenkinimą tuo, kad nuo šiol visi pritaria teiginiui, jog, siekiant kovoti su terorizmu iš esmės, būtina užsitikrinti visos visuomenės paramą, nustatant vienu metu ir papildomas prevencines bei represines priemones, ir naujas tikrinimo, ar išlaikoma kolektyvinės saugos ir individualios laisvės pusiausvyra, nuostatas,

1.1.4 **siūlo** atidžiai įvertinti galimą prevencinių smurtinio terorizmo radikalizmo priemonių įgyvendinimą, atsižvelgiant į pagrindinį tikslą — užtikrinti piliečių saugumą; jokie prevenciniai veiksmai realiame gyvenime neturi kelti pavojaus pagrindinėms teisėms;

1.1.5 **primena**, kad dar ne visos valstybės narės konkretizavo sprendimus dėl kovos su rasizmu ir ksenofobija, priimtus Europos Bendrijos lygmeniu;

1.1.6 **atkreipia dėmesį į tai, kad** net kovoje su terorizmu prevencija yra horizontaliai susijusi su daugeliu vietos ir regionų valdžios institucijų nustatytų viešosios politikos kryptų;

1.1.7 **mano**, kad tikslinga pradėti privatus ir viešojo sektorių dialogą saugos klausimais, tačiau atkreipia dėmesį į pavojus, galinčius kilti dėl asmens informacijos konfidencialumo pažeidimo kaupiant tokius duomenis saugos sumetimais;

1.1.8 **visiškai pritaria** Europos Komisijos paramai, teikiamai teroristinių išpuolių aukoms ir jų šeimoms bei pastangoms ugdyti visuomenės sąmoningumą, kartu **sutikdamas**, kad būtų sukurtas mechanizmas, leidžiantis visai Europos Sąjungai dalytis ekonomine našta po nepaprastai didelę žalą padariusio įvykio;

1.1.9 **mano**, kad teisėsaugos ir vidaus saugumo institucijų bendradarbiavimo integravimas į bendrąją politiką leis efektyviau kovoti su terorizmu, tačiau **pabrėžia**, kad šis institucijų įtraukimas turi vykti prieš tai griežtai apibrėžus atitinkamas galias ir kompetencijas;

1.1.10 **pritaria**, kad kova su terorizmu būtų integruota į Europos Sąjungos išorės santykių politiką;

1.1.11 **remia** nuomonę, kad teroristinių išpuolių atvejui ar atitinkamoms ekstremalioms situacijoms reikėtų sustiprinti kompetentingų valdžios institucijų vidaus ryšio nacionaliniame ir viršvalstybiniame lygiuose sistemas, kartu ir jų ryši su visuomene, ir primygtinai pabrėžia, kad labai svarbu organizuoti visuomeninį forumą šia tema, kuris leis veiksmingai įsteigti atitinkamus darinius;

1.1.12 **mano**, kad Europolas ir Eurojust bei kompetentingos valdžios institucijos turi glaudžiau bendrauti tarpusavyje pasikeitimo informacija srityje, bet pabrėžia, kad šis bendradarbiavimas turi vykti esant aiškiai apibrėžtai institucinei struktūrai;

1.1.13 **pritaria** pasiūlymui stiprinti saugumo srities mokslinius ir technologinius tyrimus.

1.2 *Pastabos dėl Komisijos komunikato Dėl teroristų finansavimo prevencijos ir kovos su juo priemonėmis, kuriomis siekiama pagerinti keitimąsi informacija, padidinti skaidrumą ir sustiprinti finansinių operacijų atsekamumą;*

1.2.1 **be išlygų pritaria**, kad kovai su terorizmo finansavimu būtina gerinti bendradarbiavimą keitimosi informaciją srityje ir stiprinti finansinių operacijų atsekamumą, kartu didinant juridinių asmenų skaidrumą,

1.2.2 **su pasitenkinimu pastebi**, kad Europos Komisija stengiasi rasti ne visuomet lengvai pasiekiamą pusiausvyrą tarp pirmiau minėtų veiksnių įgyvendinimo ir asmens laisvių apsaugos, taip laikydamasi Pagrindinių teisių chartijos dvasios,

1.2.3 **atkreipia dėmesį** į pažangą kompetentingų institucijų keitimosi informacija srityje ir **pritaria** bendrų tyrimo grupių, kuriose dalyvautų prokurorai ir teisėjai, kūrimui,

1.2.4 **pastebi**, kad papildomų valstybinės valdžios institucijų ir finansų įstaigų bendradarbiavimo, keitimosi duomenimis ir grįžtamosios informacijos mechanizmų kūrimui būtina iš anksto paskelbti nurodymus, tiksliai apibrėžiančius, kaip paskirstytos galios šioje srityje bei kokios suteikiamos šios informacijos naudojimo galimybės,

1.2.5 **mano**, kad priemonės, skatinančios nacionalinių darinių, skirtų teroristų turto nustatymui, susekimui, išaldymui ir konfiskavimui, steigimą bus veiksmingos tik jei jos bus vieningai vykdomos visose valstybėse narėse, atsižvelgiant į šalių nacionalinės teisės skirtumus,

1.2.6 **pabrėžia**, kad dėl elektroninių įrodymų naudojimo ir pateikimo teisingumo organams reikia atsižvelgti į problemas, susijusias su šių įrodymų patvirtinimo galimybių ribomis ir su trečiųjų asmenų įsibrovimo į atitinkamas programas pavojumi,

1.2.7 **pripažįsta**, kad efektyviam lėšų pervedimo atsekamumui užtikrinti bus reikalingi papildomi teisės aktai,

1.2.8 **palaiko** teiginį, kad Europos Sąjungos finansų įstaigos, sudarydamos minimalių bendrų reikalavimų dėl klientų tapatybės patikrinimo ir atpažinimo duomenų tvarkymo rinkinį, privalės prašyti ekspertų kruopščiai iširti, kiek šie reikalavimai prieštarauja asmens duomenų apsaugos teisei,

1.2.9 **mano**, jog būtina plėtoti dialogą dėl minimalaus reguliavimo standarto, skirto nepelno arba labdaros sektoriaus skaidrumui didinti, nustatymo problematikos,

1.2.10 **pažymi**, kad vis dar nesutarta dėl Europos teroristų organizacijų sąrašo sudarymo,

1.3 *Pastabos dėl Komisijos komunikato Parengtis ir padarinių valdymas kovojant su terorizmu*

1.3.1 **su pasitenkinimu pritaria** pasiūlymui stiprinti civilinės saugos mechanizmą ir pažymi, kad jo jėgomis buvo atlikta analizė, įrodanti jog solidarūs kolektyviniai veiksmai gali garantuoti tinkamą ir tiksliai orientuotą atsaką teroristiniams išpuoliams,

1.3.2 **pabrėžia** pastoviai vykdomo atitinkamų tarnybų komandų narių mokymo svarbą ir apgailestauja, kad iki šiol dar ne visos valstybės narės teikia jam reikiamą dėmesį,

1.3.3 **siūlo** inventorizuoti visus Europos lygmens civilinės saugos išteklius ir pajėgumus, kurie gali būti panaudoti teikiant pagalbą valstybėms narėms, nukentėjusioms nuo teroristinių išpuolių, kad vietos ir regiono lygiu būtų sudarytos sąlygos geresniam planavimui ir parengčiai teroristinio išpuolio padariniams įveikti,

1.3.4 **mano**, kad ypatingai svarbūs yra Bendrijos sveikatos apsaugos mechanizmai todėl, jo nuomone, absoliučiai būtina, kad jų veiksmams aktyviau talkintų šalių nacionalinės valdžios institucijos, šią veiklą koordinuodamos tarpusavyje,

1.3.5 **pritaria** centralizuotos skubaus išpėjimo apie pavojų sistemos, jungiančios į vieną tinklą jau veikiančius įvairius Europos šalių pajėgumus, nuo aukščiausių iki policijos poskyrių, kūrimui, kartu laikydamosi nuomonės, kad tikslinga įkurti centrinį krizių valdymo centrą,

1.4 *Pastabos dėl Komisijos komunikato Ypatingos svarbos infrastruktūros objektų apsauga kovojant su terorizmu*

1.4.1 **visiškai pritaria** teiginiui, kad teroristinio išpuolio prieš gyvybiškai svarbius infrastruktūros objektus kaip, pavyz-

džiui, terorizmas Internete, padariniai, susidūrus su tokia krize ir kilus jos valdymo būtinybei, gali būti labai pavojingi,

1.4.2 **laiko tinkamais** kriterijus, kurie siūlomi ypatingos svarbos infrastruktūros objektams apibūdinti ir **sutinka**, kad juos dar reikia patikslinti šalių nacionaliniu lygmeniu, atsižvelgiant į atskirų sektorių bei bendrąją patirtį bei turint galvoje, kad reikia siekti vieno bendro apsaugos lygio,

1.4.3 **pažymi**, kad ypatingos svarbos infrastruktūros objektų apsaugos srityje Bendrijos teisėkūroje nustatytos reikšmingos gairės ir mano, kad nuo šiol reikės aktyviai dalyvauti kuriant pasiūlymus papildomiems teisės aktams,

1.4.4 **remia** Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų apsaugos programos steigimą ir jų išpėjimo apie gresiantį pavojų informacinio tinklo kūrimą ir pabrėžia — kad šios priemonės būtų veiksmingos, jas projektuojant ir įgyvendinant absoliučiai būtinas Komiteto dalyvavimas.

2. Regionų komiteto rekomendacijos

REGIONŲ KOMITETAS

2.1 *Teroristinių išpuolių prevencija, parengtis joms ir reagavimas*

2.1.1 rekomenduoja skatinti institucijų bendravimo kovai su terorizmu politiką, bei tokiam bendravimui skirtų centrų kūrimą vietos ir regiono lygmeniu, nes plati visuomenės diskusija yra viena geriausių atviros demokratinės visuomenės apsaugojimo nuo teroristų organizacijų, pasižyminčių uždaru, priemonių;

2.1.2 siūlo raginti vietos ir regionų valdžios institucijas dalyvauti įgyvendinant patvirtintas kovos su rasizmu ir ksenofobija priemones, nes tai palengvins Bendrijos politikos įgyvendinimą šioje srityje;

2.1.3 rekomenduoja Tarybai sukurti Europos padalinį, kuris būtų atsakingas už pagalbos terorizmo aukoms politiką ir tiesiogiai pavaldus Europos koordinatoriui, įgaliotam kovoti su terorizmu; toks padalinys turėtų atlikti centrų, skirtų padėti nukentėjusiesiems nuo teroristinių išpuolių ir jų šeimoms, dalyvaujant vietos ir regionų valdžios institucijų atstovams, koordinatoriaus vaidmenį, ir prašo šiuo tikslu skirti reikiamą finansavimą iš Bendrijos biudžeto;

2.1.4 siūlo sudaryti, bendradarbiaujant su kompetentingomis Europos Sąjungos institucijų tarnybomis, geros kaimynystės su trečiosiomis šalimis skatinimo veiksmų programą, remiančią Bendrijų kovos su terorizmu strateginę išorės santykių politiką;

2.1.5 ragina ES savo išorės santykiais ir valstybes nares skatinti skubiai sudaryti Jungtinių Tautų remiamą tarptautinę konvenciją dėl tarptautinio terorizmo;

2.2 *Dėl teroristų finansavimo prevencijos ir kovos su juo priemonėmis, kuriomis siekiama pagerinti keitimąsi informacija, padidinti skaidrumą ir sustiprinti finansinių operacijų atsekamumą*

2.2.1 rekomenduoja pavesti nepriklausomai tarnybai kruopščiai kontroliuoti kompetentingų tarnybų veiksmus joms renkant ir tiriant informaciją, kartu stiprinant finansinių operacijų atsekamumą;

2.2.2 dar kartą kartoja šia proga savo raginimą, kad Europos Komisija pateiktų pasiūlymą dėl asmens duomenų apsaugos ir neatskleidimo, kai kalbama apie kovą su terorizmu, kad būtų apsaugotos pagrindinės piliečių teisės;

2.2.3 siūlo atitinkamu reglamentuojančiu aktu apibrėžti vietos ir regionų valdžios institucijų galių ribas renkant ir keičiantis informacija;

2.2.4 laiko tikslinga sudaryti specialią komisiją, prižiūrinčią nacionalinių darinių, skirtų teroristų turto nustatymui, susekimui, išaldymui ir konfiskavimui atsižvelgiant į valstybių narių teisinių sistemų skirtumus, kūrimą, bei kontroliuojančią jų bendradarbiavimą su kitomis valdžios institucijomis viršvalstybiniame ir nacionaliniame lygmenyse ir rekomenduoja šių darinių veiksmų kontrolę pavesti teismams;

2.2.5 reikalauja, kad vietos ir regionų valdžios institucijų atstovas oficialiai dalyvautų konsultacinio saugumo mokslinio tyrimo komiteto darbe ir prašo Bendrijos biudžete šios srities programų finansavimui skirti atskirą eilutę;

2.3 *Parengtis ir padarinių valdymas kovojant su terorizmu*

2.3.1 siūlo organizuoti vietos ir regionų lygmeniu civilinės saugos tarnybų personalo metodinį mokymą ir rekomenduoja jo vykdymo metu skirti dėmesį pirmiausia problemų valdymo, krizių analizės bei viešųjų ryšių programoms, kartu numatant mokymo programų mainus,

2.3.2 reikalauja sau didesnio institucinio vaidmens kuriant Europos civilinės saugos darinių skatinimo politiką,

2.3.3 prašo numatyti, kad krizių valdymo centre būtinai turi būti vietos ir regionų valdžios institucijų atstovas,

2.3.4 rekomenduoja teikti pirmenybę pajėgių, tinkamos struktūros vietos tinklų kūrimui, kurie atliks operacinių centrų funkciją bei bus pajėgūs skelbti pavojų ir koordinuoti veiksmus ekstremaliose situacijose, kartu turėdami galimybę susisiekti su atitinkamais kompetentingais dariniais nacionaliniu ir viršvalstybiniu lygmeniu ir išpėti juos apie pavojus;

2.3.5 dar kartą siūlo sukurti Europos miestų saugumo observatoriją, kuri konkrečių įvykių pavyzdžiais bei geriausias praktikos mainų pavidalu, ir kurdama partnerystes regionų ir vietos lygiu, teiks RK ir valstybių narių vietos bei regionų valdžios institucijų atstovams, kartu ir kompetencijas šioje srityje turinčioms Europos institucijoms, visą informaciją apie politikos planavimą, mokslinių tyrimų skatinimą ir koordinavimą, duomenų apie saugumą rinkimą, sisteminimą ir nagrinėjimą;

2.4 *Ypatingos svarbos infrastruktūros objektų apsauga kovojant su terorizmu*

2.4.1 siūlo įkurti komisiją, užsiimsiančią kriterijų, kuriuos valstybės narės siūlys ypatingos svarbos infrastruktūroms nustatyti, apibrėžimu ir prašo, kad institucijų lygmeniu būtų nustatyta, jog jos darbe turi dalyvauti po vieną vietos ir regionų valdžios atstovą iš kiekvienos valstybės narės; taip jos prisidės kuriant ir įgyvendinant Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų apsaugos programą;

2.4.2 laiko tikslinga kurti nacionaliniu lygmeniu centrus, skirtus kiekvieno ypatingos svarbos infrastruktūros objekto apsaugai, kurių darbe dalyvaus vietos ir regionų valdžios institucijų atstovai; šie centrai, informuodami vienas kitą ir bendradarbiaudami tarpusavyje tiesiogiai ir horizontaliai, spręs iškilusias problemas ir siūlys savo sprendimus;

2.4.3 rekomenduoja nuolat skatinti kai kuriuos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų tarnybų pareigūnus tobulintis specialiuose kontrolės sistemų ir kompiuteriniu tinklų mokymo kursuose.

2005 m. spalio 12 d., Briuselis

Regionų komiteto

pirmininkas

Peter STRAUB

Regionų komiteto nuomonė dėl Geresnės teisėkūros 2004 m. ir Reglamentavimo gerinimo augimui ir užimtumui Europos Sąjungoje skatinti

(2006/C 81/02)

REGIONŲ KOMITETAS,

ATSIŽVELGDAMAS į Europos Komisijos 2005 m. kovo 21 d. pranešimą *Geresnė teisėkūra 2004 m.* COM(2005) 98 final ir jo priedą SEC(2005) 364,

ATSIŽVELGDAMAS į 2005 m. kovo 16 d. Europos Komisijos komunikatą dėl *Reglamentavimo gerinimo augimui ir užimtumui Europos Sąjungoje skatinti* COM(2005) 97 final ir jo priedą SEC(2005) 175,

ATSIŽVELGDAMAS į 2005 m. kovo 21 d. Europos Komisijos sprendimą, priimtą vadovaujantis Europos bendrijos steigimo sutarties 265 straipsnio pirmąja pastraipa, konsultuotis su juo šiuo klausimu,

ATSIŽVELGDAMAS į pirmininko 2005 m. sausio 20 d. sprendimą įpareigoti Konstitucinių reikalų ir Europos valdymo komisiją parengti nuomonę šiuo klausimu,

ATSIŽVELGDAMAS į 2001 m. rugsėjo 20 d. pirmininkų pasirašytą *Protokolą dėl bendradarbiavimo tarp Europos Komisijos ir Regionų komiteto tvarkos* (DI CdR 81/2001 rév.1),

ATSIŽVELGDAMAS į 2001 m. liepos 25 d. *Baltąją knygą* dėl Europos valdymo COM(2001) 428 final,

ATSIŽVELGDAMAS į savo 2003 m. liepos 2 d. bendrąją nuomonę dėl *Baltosios knygos dėl Europos valdymo tolesnės eigos* (CdR 19/2003 fin ⁽¹⁾),

ATSIŽVELGDAMAS į savo 2003 m. lapkričio 20 d. nuomonę dėl *geresnės teisėkūros 2002 m. ir dėl acquis communautaire atnaujinimo ir supaprastinimo* (CdR 62/2003 fin ⁽²⁾),

ATSIŽVELGDAMAS į Konstitucinių reikalų ir Europos valdymo komisijos nuomonės projektą dėl *subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo ir kontrolės* (CdR 220/2004),

ATSIŽVELGDAMAS į 2005 m. gegužės 13 d. Vitoria-Gasteiz (Ispanija) seminare *Teritorinis valdymas: efektyvumo ir demokratijos iššūkis Europos Sąjungai* Konstitucinių reikalų ir Europos valdymo komisijos priimtą deklaraciją (CdR 125/2005 fin),

ATSIŽVELGDAMAS į 2005 m. birželio 14 d. Konstitucinių reikalų ir Europos valdymo komisijos priimtą nuomonės projektą (CdR 121/2005 rev. 1) (pranešėjas **Delebarre**, buvęs valstybės ministras, Dunkerque meras (FR/PSE).

- 1) **KADANGI** svarbu labiau atsižvelgti į subsidiarumo, proporcingumo ir artimumo principus kuriant paprastą, aiškią ir piliečiui suprantamą Europos teisėkūrą,
- 2) **KADANGI** svarbu atsižvelgti į tinkamai į teisės aktų rengimą įtrauktų regionų ir vietos valdžios institucijų svarbų vaidmenį, kurį jos atlieka perkeldamos šiuos teisės aktus į teritorinį lygmenį ir juos įgyvendindamos,
- 3) **KADANGI** reikia turėti omenyje pridėtinę vertę, kurią galima sukurti atnaujinus *Europos valdymo* metodus, pavyzdžiui, *išsamios poveikio analizės* metodą, *trিশalių tikslinių sutarčių ir susitarimų* pagrindu vykdomą bendrą veiklą, prie kurių sėkmės jis gali aktyviai prisidėti,

61-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2005 m. spalio 12-13 d. (spalio 12 d. posėdis), vieningai priėmė šią nuomonę.

⁽¹⁾ OL C 256, 2003 10 24, p. 24

⁽²⁾ OL C 73 2004 3 23, p. 38

1. Regionų komiteto požiūris

1.1 Subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymas

REGIONŲ KOMITETAS

1.1.1 **nori** papildyti skirtingas nuomones ⁽³⁾, kurias jis pateikė dėl Europos valdymo ir konstitucinio proceso, įtvirtinančio šiuos principus, ir savo nuomonės projektą dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo ⁽⁴⁾,

1.1.2 **pastebi** padarytą pažangą 12 metinėje ataskaitoje *Geresnė teisėkūra* ir **pabrėžia** būtinybę skirti dėmesį konsultavimosi, tarpinstitucinio dialogo, perspektyvų tyrimo ir poveikio analizės mechanizmų išsamiai analizei,

1.1.3 **mano**, kad *geresnė teisėkūra* ir Sąjungos teisės aktų, atsiradusių po konsultacijų, *geresnis taikymas* yra pagrindinis Europos Komisijos ir pačios Sąjungos tikslas ir **primena** 2004 m. kovo 19 d. Biuro jai skirtą vaidmenį skatinant dialogą.

1.1.4 **primena**, kad šios rekomendacijos paskatino priimti nuomonę, užtikrinančią vietos ir regionų valdžios institucijų didesnę dalyvavimą įgyvendinant Bendrijos teisės aktus ⁽⁵⁾ ir teigiamai vertina tai, kad *Europos Komisija* šį nuomonę įtraukė į savo pranešimą *Geresnė teisėkūra 2004 m.*,

1.1.5 **apgailėstauja**, kad *Europos Komisija* vis dėlto nepakankamai atsivėlgė į ankstesnes rekomendacijas dėl konsultavimosi su vietos ir regionų valdžios institucijomis ankstyvoje teisės aktų rengimo stadijoje ⁽⁶⁾ ir **pageidauja**, kad ateityje ji protingai įvertintų tam tikrų priemonių poveikį finansiniams vietos ir regionų valdžios institucijų poreikiams.

1.1.6 **vertina** tai, kad *Europos Komisija* dirba vadovaudamasi tarpinstituciniu 2003 m. gruodžio mėn. *Europos Parlamento, Europos Tarybos ir Europos Komisijos* pagal 2002 m. birželio mėn. *veiksmų planą* sudarytu susitarimu ⁽⁷⁾,

1.1.7 **džiaugiasi** *Europos Komisijos* siekiu 2005 m. spalio mėn. įdiegti 2005–2009 m. *acquis* supaprastinimo pagrindų programą atsivėlgiant į regionų ir vietos valdžios institucijų

⁽³⁾ RK nuomonė 50/99 fin. (*Geresnė teisėkūra 1998 m.*) - RK nuomonė 18/2000 fin. (*Geresnė teisėkūra 1999*) - RK nuomonė 62/2003 fin. (*Geresnė teisėkūra 2002*)

⁽⁴⁾ 2005 m. vasario 5 d. nuomonės projektas dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo (CdR 220/2004)

⁽⁵⁾ Žr., pavyzdžiui, COM(2003) 811 final, 2003 m. gruodžio 19 d. dialogas su teritorinių valdžios institucijų asociacijomis dėl Europos Sąjungos politikos krypties rengimo

⁽⁶⁾ Žr. RK nuomonę 62/2003 fin.

⁽⁷⁾ Europos Parlamento, Tarybos, ir Komisijos komunikatas dėl tarpinstitucinio susitarimo „*Geresnė teisėkūra*“, OL 2003/C 321/01, 2003 m. gruodžio 31 d.

svarbą stiprinančias Hagos aukšto lygio grupės rekomendacijas ⁽⁸⁾ dėl Valdymo ir ES:

— subsidiarumo principo taikymas,

— Europos Komisijos Baltosios knygos tolesnis įgyvendinimas, ypač kalbant apie trišales sutartis ar susitarimus, ir dialogas su vietos ir regionų asociacijomis,

— Europos Sąjungos teisės taikymas regioniniu ir vietos lygmeniu ir geresnio reglamentavimo siekimas.

1.2 Struktūrinis dialogas, konsultavimosi procesas ir sutartinė partnerystė

REGIONŲ KOMITETAS

1.2.1 **vertina** tai, kad *Europos Komisija* jau ilgą laiką ⁽⁹⁾ ankstyvoje politikos krypties nustatymo stadijoje plėtoja tarpusavio bendradarbiavimą su regionų ir vietos valdžios institucijomis bei pilietine visuomene, kad, plačiai konsultuodamasi su teritorinėmis valdžios institucijomis ir suinteresuotomis asociacijomis dėl sričių, už kurių perkėlimą ar įgyvendinimą jos yra atsakingos, kuria nuolatinę ir sistemingą dialogą ⁽¹⁰⁾,

1.2.2 su pasitenkinimu **konstatuoja**, kad pavasario susitikimo metu *Europos Vadovų Taryba* ⁽¹¹⁾ paskelbė, kad *perimti Lisabonos strategiją ir aktyviai dalyvauti įgyvendinant jos tikslus turi ne tik vyriausybės, bet ir visi kiti suinteresuoti veikėjai: parlamentai, regionų ir vietos valdžios institucijos, socialiniai partneriai ir pilietinė visuomenė*,

1.2.3 **džiaugiasi**, kad buvo pasirašytas pirmasis trišalis tikslinis susitarimas tarp Europos Sąjungos, Italijos ir Lombardijos regiono dėl miesto transporto mobilumo,

1.2.4 **konstatuoja**, kad *partnerystės principo* įgyvendinimas leidžia įveikti dabartinės sistemos trūkumus ir sukurti tikrą pridėtinę vertę, nes neiškraipant partnerių institucinės atsakomybės greitai įgyvendinami tinkamai nustatyti bendri tikslai,

1.2.5 **pageidauja**, pirma, kad tokios sutartys taptų veiksminga priemone, kai reikia įtraukti regionų ir vietos valdžios institucijas į nacionalinį strateginių krypties planą, kuris „suteikia pakankamą veiksmų laisvę regionams nustatyti savo tikslus ir specialią veiklą“, antra stiprinančias, kad sutartį su *Europos Komisija* pasirašančios institucijos turėtų tam reikalingą kompetenciją, t. y., kad tai būtų įstatymų leidžiamosios ar vykdomosios valdžios institucijos,

⁽⁸⁾ Aukšto lygio susitikimo išvados ir rekomendacijos dėl Valdymo ir ES, Haga, 2004 m. gruodžio 9 d. ir 10 d.

⁽⁹⁾ 2003 m. lapkričio 23 d. *Europos Komisijos* komunikatas *Dialogas su teritorinėmis institucijomis dėl Europos Sąjungos politikos krypties nustatymo* COM(2003) 811 final

⁽¹⁰⁾ 2001 m. liepos 25 d. Balta knyga dėl Europos valdymo COM(2001) 428 final

⁽¹¹⁾ Pirmininkaujančiojo išvados, Briuselio Europos Vadovų Taryba, 2005 m. kovo 22 ir 23 d., 7619/05

1.2.6 **pageidauja**, kad vertikali *decentralizacijos* sušvelninimas ir skirtingų teritorinių lygių bendradarbiavimas būtų atitinkamai papildytas naujais *horizontalaus regioninio bendradarbiavimo* mechanizmais ir *sutartine* partneryste su kitomis vietos institucijomis ar su *pilietinės visuomenės* atstovais ir netgi *ekspertizės* būdu su veikiančiomis regioninėmis organizacijomis.

1.3 Išsami poveikio analizė ir ekspertizė

REGIONŲ KOMITETAS

1.3.1 **džiaugiasi**, kad 2004 m. svarbiausioms Europos Komisijos iniciatyvoms buvo pradėtas taikyti *naujas poveikio analizės metodas* ir kad pradėta naudoti priemonė, kuri leidžia įvertinti pasiūlymo *įtaką ekonomikai, aplinkai ir reglamentavimui* ir numatyti *konsultavimąsi su suinteresuotomis šalimis ir kompetentingais ekspertais*,

1.3.2 vis dėlto **mano**, kad siekiant sustiprinti Bendrijos intervencijos į pagrindines Europos Komisijos iniciatyvas nuoseklumą būtina laipsniškai pradėti atsižvelgti ir į teritorinį jų poveikį,

1.3.3 **yra labai susirūpinęs** dėl Europos Komisijos siūlomų priemonių:

- dėl kai kurių priemonių poveikio vietos ir regionų valdžios institucijų biudžetui,
- dėl poveikio analizės sustiprinimo atsižvelgiant į įmonėms tenkančias išlaidas,
- dėl sustabdytų pasiūlymų įvertinimo ir galimo pakeitimo ar atšaukimo,
- dėl supaprastinimo procedūros, skirtos padidinti konkurencingumą, pagreitimo,
- dėl pagrindinių projektų, skirtų sumažinti administravimo išlaidas,
- dėl sprendimų pakeisti teisės aktus (bendras reglamentavimas ir savireguliuojamas),
- dėl konsultavimosi su išorės ekspertais,
- dėl platesnio konsultavimosi internetu su piliečiais, įmonėmis ir nevyriausybinėmis organizacijomis.

2. Regionų komiteto rekomendacijos

2.1 Rekomendacijos dėl „Geresnės teisėkūros“ veiksmų visumos

REGIONŲ KOMITETAS

2.1.1 **džiaugiasi** dėl Europos Komisijos penkerių metų kadencijai užsibrėžto strateginio prioritetinio tikslo, susijusio su „Geresnės teisėkūros“ veikla, ir dėl tuo tikslu pradėto tarpinstitucinio bendradarbiavimo; vis dėlto **apgailėstauja**, kad šioje veikloje nepakankamai atsispindi vietos ir regioninis aspektas, ir **aktyviai ragina** Tarybai pirmininkaujančias šalis, Europos Parlamentą ir Europos Komisiją glaudžiau bendradarbiauti;

2.1.2 **primena**, kad *Protokolas dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo*, įtrauktas į Sutartį dėl Konstitucijos Europai, atveria galimybę prieš priimant bet koki teisės aktą *plačiai konsultuotis ir atsižvelgti į Europos Sąjungos regioninį ir vietos aspektą*, ir nurodo, kad kiekvienam europiniam įstatymo galią turinčiam teisės aktui bus nustatyta „*subsidiarumo suvestinė*“, kurioje *Europos Komisija* įvertins įstatymo galią turinčio teisės akto reglamentavimo ir finansinę įtaką regionų ir vietos valdžios institucijoms; kreipėsi į Komisiją, kad nuo šiol būtų atsižvelgiama į galiojančius Europos Sąjungos teisės aktus nepaisant tolesnės Konstitucijos ratifikavimo proceso raidos;

2.1.3 **nori** pasinaudoti protokole atverta subsidiarumo ir proporcingumo principo taikymo galimybe siekdamas atlikti pagrindinį vaidmenį tarp vietos bei regionų valdžios institucijų ir Europos institucijų pagal *Bendradarbiavimo su Europos Komisija protokolą* ⁽¹²⁾,

2.1.4 **tikisi sustiprinti** savo veiklą *įstatymų rengimo etape*, kuris bus labai svarbus Europos Sąjungoje siekiant kiek įmanoma didesnio *veiksmingumo, skaidrumo ir demokratinio teisėtumo*, ir **iš naujo** pareiškia norą turėti galimybę įsitraukti į veiklą *konsultacijų prieš priimančią sprendimą* metu ir dalyvauti įgyvendinant *bendro reguliavimo* priemones, kurios turėtų „*būti efektyvios priemonės siekiant Europos Sąjungos tikslų*“.

2.1.5 **primena**, kad *Sutartyje dėl Konstitucijos* jam patikėta bendra atsakomybė už subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymą ir stebėjimą, suteikiamos naujos teisės ir pareigos Bendrijos teisės aktų rengimo ir įgyvendinimo srityje — vadinasi, sustiprinama jo institucinė svarba Europos Sąjungoje,

2.1.6 **tikisi** kiek įmanoma geriau **vykdyti** šias naujas pareigas ir prisiimti šį *subsidiarumo saugotojo* vaidmenį, kurį jam pripažįsta Sutartis dėl Konstitucijos, ir pasinaudoti savo *teise kreiptis į Europos Teisingumo Teismą*, jei tai bus būtina pagal aplinkybes, tiek siekiant apginti savo prerogatyvas, tiek dėl subsidiarumo principo pažeidimo atvejų ir tuo atveju, kai priima nuomonę vykdydamas *Sutartyje numatytą konsultacinę funkciją* nebūtinai išreiškęs kritinį vertinimą dėl subsidiarumo principo laikymosi.

2.1.7 **konstatuoja**, kad Bendrijos įsikišimo poveikis galėtų būti sustiprintas *proporcingumo būdu*, kai pagrindiniai Bendrijos intervencijos poveikio vertinimo elementai yra siūlomų priemonių pasirinkimas ir teisėkūros pasiūlymo apimtis ir intensyvumas,

2.1.8 **pageidauja prisidėti** prie teisėkūros kokybės gerinimo skatinant vieningo bendradarbiavimo požiūrį, gerinant *koordinavimą tarp trijų lygių Europos veikėjų*: Europos institucijų, valstybių narių ir teritorinių valdžios institucijų, pagyvinant šių veikėjų ir pilietinės bendruomenės *diskusijas*,

⁽¹²⁾ Protokolas dėl Europos Komisijos ir Regionų komiteto bendradarbiavimo tvarkos, pasirašytas 2001 m. rugsejo 20 d. Briuselyje

2.1.9 taip pat **pageidauja** sustiprinti savo, kaip tarpininko tarp Bendrijos institucijų bei regionų ir vietos valdžios institucijų, vaidmenį

— aktyviai prisidedamas *organizuojant ir aktyvinant keitimosi tinklus*, skirtus skirtingų lygių institucijų partnerystei struktūrizuoti, ypač kalbant apie teritorinį Europos Sąjungos politikos aspektą,

— aktyviai dalyvaudamas *Europos politinėje darbotvarkėje* ir prisijungdamas prie sėkmingo geresnio Europos valdymo tikslų įgyvendinimo.

2.1.10 **patvirtina** savo ketinimą *sutelktai stebėti subsidiarumo principo laikymąsi*, per 2005 m. padaryti išsamesnę prie savo nuomonių pridėdamą *vertinimo sistemą* ir *laipsniškai kurti vietos ir regionų valdžios institucijų tinklą* siekiant užtikrinti subsidiarumą,

2.1.11 **pakartoja** prašymą, kad vietos ir regionų valdžios institucijos būtų įtrauktos į ankstyvąjį teisės aktų rengimo etapą dėl protokolo dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų gero taikymo atsižvelgiant į vietos ir regionų valdžios institucijų biudžeto išvadas ir subsidiarumo bei proporcingumo principų laikymąsi.

2.2 Rekomendacijos dėl trišalių susitarimų ir sutarčių

REGIONŲ KOMITETAS

2.2.1 **ragina** Europos Komisiją pradėti trišalių susitarimų ir sutarčių pasirašymą kaip partnerystės metodą, jungiantį vietos ir regionų valdžios institucijas, valstybes ir Bendriją, ir šią priemonę pradėti taikyti kitose Bendrijos politikos srityse vietoj didžiųjų Europos infrastruktūrų ir įgyvendinant *sanglaudos politiką* ⁽¹³⁾,

2.2.2 **rekomenduoja** greičiau sudaryti trišalius susitarimus ir sutartis, dėl kurių buvo ilgai deramasi ir yra pasiektas susitarimas tarp šalių,

2.2.3 **supranta**, kad pirmasis trišalis susitarimas, pasirašytas tarp Europos Sąjungos, Italijos ir Lombardijos regiono dėl miesto transporto mobilumo, ir pagrindiniai eksperimentiniai projektai aplinkos apsaugos srityje su Birmingemo, Lilio ir Pescara valdžios institucijomis duoda rezultatų ir naudingos praktikos, padėsiančios nustatyti *atitinkamą metodologiją* kitoms trišalėms sutartims.

2.2.4 **laikosi nuomonės**, kad trišalės sutartys yra valdymo priemonė, kuri gali užtikrinti, jog *didelę teritorinę įtaką* turintys teisės aktai ir programos būtų *kiek įmanoma lankščiau ir veiksmingiau* įgyvendintos,

⁽¹³⁾ Regionų komiteto nuomonė dėl pasiūlymo dėl Tarybos reglamento, susijusio su bendrosiomis nuostatomis dėl Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo ir Sanglaudos fondo, CđR 232/2004 fin., 2005 m. balandžio 13 d.

2.2.5 **prašo** Europos Komisijos numatyti konkrečias finansines priemones, kad vietos ir regionų valdžios institucijos turėtų reikiamų išteklių greitam trišalių susitarimų ir sutarčių įgyvendinimui ir be jokių kliūčių galėtų atlikti savo, kaip vykdytojų, vaidmenį šioje srityje.

2.2.6 **ragina** Europos Komisiją sustiprinti šio eksperimentinio etapo horizontalų koordinavimą ir jo stebėseną, kurią vykdo Generalinis sekretoriatas, ir plėtoti informavimo apie šią priemonę ir jos skatinimo veiklą,

2.2.7 **rekomenduoja**, kad Europos Sąjungos Taryba ateityje labiau padėtų išsaugant šią iniciatyvą, kuri padeda atnaujinti Europos valdymo būdus,

2.2.8 **pataria** Europos Komisijai, kad į visus Lisabonos strategijos įgyvendinimo mechanizmus būtų įtraukti apmąstymai dėl to, ką sėkmingam šio strateginio proceso įgyvendinimui gali duoti *tikslinės trišalės sutartys ir susitarimai* leidžiant regionams, kurie to nori, prisidėti prie šio proceso sėkmės.

2.3 Rekomendacijos dėl poveikio analizės

REGIONŲ KOMITETAS

2.3.1 **siūlo**, kad Europos Komisijos svarbiausioms iniciatyvoms taikant *naujojo poveikio analizės metodą* būtų optimaliai atsižvelgiama į vietos ir regioninį aspektą įstatymų leidybos proceso „*ex ante*“ etape ⁽¹⁴⁾,

2.3.2 **ragina** Europos Komisiją patikėti jam parengti visų svarbių iniciatyvų, turinčių teritorinį poveikį, jo kompetencijai priklausančias *preliminarias analizes* ir *prognozių tyrimus*,

2.3.3 **mano**, kad pirmasis jo atliktas įvertinimas bus ypatingai svarbus taikant ne reglamentavimo priemones (*bendro reglamentavimo ir saviregulavimo*), taip pat visai *informavimo ir koordinavimo* veiklai, susijusiai su vietos ir regionų lygmeniu,

2.3.4 **mano**, kad poveikio analizė turi būti pagrindinė priemonė *mažinant administracines išlaidas*, kurias dėl Bendrijos teisėkūros patiria vietos ir regionų valdžios institucijos, ir kad dėl to turi būti atliekamos *preliminarijos analizės*, kuriose būtų teisės akto *finansinio poveikio* vietos ir regionų lygmeniu įvertinimas,

2.3.5 **rekomenduoja**, kad persvarstant ankstesnį bendradarbiavimo su Europos Komisija protokolą ⁽¹⁵⁾ išsami poveikio analizė leistų apibrėžti *detales kokybės vertinimo kriterijus* tiems, kas tą vertinimą atliks, kartu nustatyti tikrą konsultavimosi su teritoriniais vienetais strategiją,

⁽¹⁴⁾ Kaip numatyta pirmojo svarstymo dėl subsidiarumo Berlyne metu, 2004 m. gegužės 27 d. (žr. CđR195/2004).

⁽¹⁵⁾ Protokolas dėl bendradarbiavimo tarp Europos Komisijos ir Regionų komiteto tvarkos, jų pirmininkų pasirašytas 2001 m. rugsėjo 20 d., DI CđR 81/2001 rev.1.

2.3.6 **ragina** Europos Komisiją aktyviau dalyvauti veikloje iki Bendrijos intervencijos teikiant *perspektyvines nuomones*, susijusias su Bendrijos ateities politika ir parodančias jos *įtaką* vietos ir regionų valdžios institucijoms, taip pat rengiant vietos ir regioninio pobūdžio *pranešimus dėl* kai kurių direktyvų poveikio,

2.3.7 **iš naujo rekomenduoja** Europos Komisijai sudaryti konsultacinę nepriklausomų ekspertų grupę, kuri stebėtų poveikio analizes, *garantuotų objektyvumą, paskatintų gerą praktiką ir informuotų apie savo darbą taip sustiprindama savo politinį vaidmenį* procese iki sprendimo priėmimo ⁽¹⁶⁾.

2.3.8 **prašo** būti informuotas apie Europos Parlamente įkurtos darbo grupės dėl poveikio analizės eigos ir priežiūros veiklą, kad galėtų dalyvauti tarpinstitucinio bendradarbiavimo judėjime, kurį inicijavo Europos Parlamentas, ir kartu su Europos Komisija ir Taryba parinkti bendrus kriterijus, kuriais vadovaujantis būtų vertinama poveikio analizės kokybė ir apskaičiuojamos su teisėkūros pasiūlymais susijusios išlaidos.

2.4 *Rekomendacijos dėl reglamentavimo gerinimo augimui ir užimtumui Europos Sąjungoje skatinti*

REGIONŲ KOMITETAS

2.4.1 su dideliu susidomėjimu **stebi** Tarybos susirūpinimą Lisabonos proceso suaktyvinimu ir Europos Komisijos pateiktų komunikatų, kuriuose siūloma nustatyti geresnį šio proceso reglamentavimą, turiniu, kadangi, jo manymu, reglamentavimo tvarkos supaprastinimas ir pagerinimas yra labai svarbus ir nacionaliniu, ir Bendrijos lygmeniu,

2.4.2 **palaiko** Europos Komisijos rekomendaciją, kad reglamentavimo gerinimas taptų *sudedamąja Lisabonos strategijos nacionalinių veiksmų planų dalimi*, ir **pasisako** už tai, kad būtų parengtas bendras reglamentavimo gerinimo planas,

2.4.3 **siūlo**, kad į nacionalinius veiksmų planus būtų įtrauktas regioninis skyrius, kad veiksmai vietos lygmeniu būtų lankstesni ir veiksmingesni ir kad į nacionalines teisėkūros supaprastinimo programas, kokias pasiūlė Europos Komisija, būtų įtrauktas konsultavimasis su vietos ir regionų valdžios institucijomis siekiant geriau pažinti regioninio ir vietos lygmens reformas.

2.5 Bendro pobūdžio rekomendacijos

REGIONŲ KOMITETAS

2.5.1 **prašo**, ypač Europos Komisijos, greitesne ir politiškai reakcija kartu užtikrinti konkretesnę stebėseną šio pasiūlymo pagrindu,

2.5.2 **tikisi** savo metinėse konsultacijose dėl Europos Komisijos pranešimo pagaliau pradėti reguliarius veiksmų plane *Geresnė teisėkūra* numatytos veiklos vertinimus ir **pageidauja**, kad Europos Komisija įdiegtų *informacinę sistemą*, palengvinančią prieigą prie informacijos, susijusios su vykstančiu teisėkūros procesu, kuri leistų geriau informuoti vietos ir regionų valdžios institucijas visose teisėkūros proceso stadijose.

2005 m. spalio 12 d., Briuselis

Regionų komiteto

pirmininkas

Peter STRAUB

⁽¹⁶⁾ Nuomonė CdR 62/2003 fin Regionų komiteto nuomonė dėl Geresnės teisėkūros 2004 m. ir Reglamentavimo gerinimo augimui ir užimtumui Europos Sąjungoje skatinti

Regionų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato dėl Trečiosios pažangos ataskaitos apie sanglaudą — siekiant naujos partnerystės augimo, užimtumo ir sanglaudos labui

(2006/C 81/03)

REGIONŲ KOMITETAS,

atsižvelgdamas į 2005 m. gegužės 17 d. Europos Komisijos priimtą Komunikatą „Trečioji pažangos ataskaita apie sanglaudą — siekiant naujos partnerystės augimo, užimtumo ir sanglaudos labui“, COM(2005) 192 final, {SEC(2005)632};

atsižvelgdamas į Europos Komisijos 2005 m. gegužės 17 d. nutarimą pasikonsultuoti šiuo klausimu pagal Europos Sąjungos steigimo sutarties 265 straipsnio pirmą dalį;

atsižvelgdamas į savo Pirmininko 2005 m. gegužės 19 d. nutarimą pavesti Teritorinės sanglaudos politikos komisijai paruošti nuomonę šiuo klausimu;

atsižvelgdamas į 2004 m. vasario 18 d. Europos Komisijos priimtą „Trečiąją ataskaitą apie ekonominę ir socialinę sanglaudą — Nauja partnerystė sanglaudos, konvergencijos, konkurencingumo, bendradarbiavimo labui“, COM(2004) 107 final;

atsižvelgdamas į savo patvirtintą nuomonę dėl Trečiosios ataskaitos apie ekonominę ir socialinę sanglaudą (CdR 120/2004 fin.) ⁽¹⁾;

atsižvelgdamas į Regionų komiteto nuomonę dėl finansinės perspektyvos: Komisijos komunikato Tarybai ir Europos Parlamentui „Mūsų bendros ateities kūrimas — išsiplėtusios Sąjungos 2007–2013 m. politikos uždaviniai ir biudžeto priemonės“ (CdR 162/2004 fin.) ⁽²⁾;

atsižvelgdamas į savo nuomonę dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) (CdR 233/2004 fin.) ⁽³⁾;

atsižvelgdamas į savo nuomonę dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Sanglaudos fondo (CdR 234/2004 fin.) ⁽⁴⁾;

atsižvelgdamas į savo nuomonę dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Europos socialinio fondo (CdR 240/2004 fin.) ⁽⁵⁾;

atsižvelgdamas į Regionų komiteto nuomonę dėl pasiūlymo dėl Tarybos reglamento, nustatančio bendrąsias nuostatas dėl Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo ir Sanglaudos fondo (CdR 232/2004 fin.) ⁽⁶⁾;

atsižvelgdamas į savo nuomonės projektą (CdR 141/2005 rev. 1) priimtą 2005 m. birželio 24 d. Teritorinės sanglaudos politikos komisijos (pranešėjas — p. **Michael Schneider**, valstybės sekretorius, Saksonijos-Anhalto žemės įgaliotasis asmuo (DE/ELP));

61-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2005 m. spalio 12-13 d. (2005 m. spalio 12 d. posėdis), Regionų komitetas priėmė šią nuomonę.

Regionų komiteto požiūris

I. Ir toliau esantys ekonominiai ir socialiniai skirtumai išsiplėtusioje Europos Sąjungoje

REGIONŲ KOMITETAS

1. **mano**, kad Trečioji pažangos ataskaita yra svarbus dokumentas, siekiant tęsti diskusiją apie tolesnį Europos sanglaudos politikos formavimą;

⁽¹⁾ OL C 318, 2004 12 22, p. 1.

⁽²⁾ OL C 164, 2005 7 5, p. 4

⁽³⁾ OL C 231, 2005 9 20, p. 19

⁽⁴⁾ OL C 231, 2005 9 20, p. 35

⁽⁵⁾ OL C 164, 2005 7 5, p. 48

⁽⁶⁾ OL C 231, 2005 9 20, p. 1

2. **atkreipia dėmesį** į tai, kad skirtumai tarp regionų išsiplėtusioje Europos Sąjungoje ir toliau yra dideli ir kad dešimties labiausiai pasiturinčių regionų BVP yra 153 % didesnis nei dešimties mažiausiai pasiturinčių regionų;

3. **atkreipia dėmesį** į tai, kad išsiplėtusioje Europos Sąjungoje 64 regionų BVP šiuo metu yra mažesnis už 75 % Bendrijos vidurkio ir tai sudaro 90 % visų naujų valstybių narių gyventojų;

4. **dar kartą ragina** ypač remti šiuos regionus ES struktūrinės politikos priemonėmis;

5. **atkreipia dėmesį**, kad 3,5 % ES piliečių gyvena regionuose, kuriuos veikia vadinamasis statistinis poveikis, ir pabrėžtinai ragina priimti teisingą bendrą sprendimą šių regionų atžvilgiu, laikantis konvergencijos tikslų, nustatytų Trečiojoje ekonominės ir socialinės sanglaudos ataskaitoje;

6. **atreikia dėmesį** į tai, kad kiti 4 % ES piliečių gyvena srityse, kurios dėl savo teigiamos ekonominės plėtros viršijo 75 % ribą, ir remia šių regionų reikalavimą nustatyti tinkamą pereinamąjį laikotarpį, būtiną siekiant konkurencingumo;

7. **pritaria** pažangos ataskaitoje pateiktam tvirtinimui, kad nepaisant praėjusiais metais pasiekto spartaus produktyvumo augimo būtinas didesnis ir nuoseklesnis ne tik produktyvumo, bet ir užimtumo augimas, norint pasiekti konvergencijos;

8. **nerimauja** todėl, kad kai kuriose valstybėse narėse išaugo regionų skirtumai, ir atsižvelgdamas į tai ragina dėti didesnes pastangas ne tik Europos, bet ir nacionaliniu lygiu; tuo pačiu pabrėžia, kad nuo 1995 m. šie skirtumai visoje ES mažėjo. Šis mažėjimas buvo spartesnis tarp šalių, nei tarp regionų.

9. **pabrėžia** ataskaitoje pateiktą tvirtinimą, kad siekiant sumažinti daugelio naujų valstybių narių skirtumus ilgalaikis spartus augimas bus būtinas keičiantis ne vienai kartai;

10. **pritaria** ataskaitoje pateiktam tvirtinimui, kad atsižvelgiant į ES vyraujančių skirtumų mastą aiškiai suvokiama būtinybė įgyvendinti aktyvią sanglaudos politiką;

11. atsižvelgdamas į tai **pabrėžia**, kad regionams, susiduriantiems su ypatingomis socialinėmis ir ekonominėmis problemomis, taip pat turi būti padedama vykdyti struktūrinius pertvarkymus kuriant žinių visuomenę;

12. **pabrėžia** Komisijos poziciją, pagal kurią skatinant augimą ir užimtumą būtina toliau vykdyti aktyvią sanglaudos politiką ne tik mažiausiai pasiturinčiuose regionuose;

13. **pabrėžia** būtinybę įgyvendinti sanglaudos politiką regionuose, turinčiuose gamtinių struktūrinių kliūčių, pavyzdžiui, salose, kalnuotose ar mažai apgyvendintose vietovėse.

II. ES sanglaudos politika ir Lisabonos darbotvarkė

REGIONŲ KOMITETAS

14. **pritaria** ataskaitoje pateiktam tvirtinimui, kad daugelyje programų Lisabonos darbotvarkės įgyvendinimui skirtų priemonių dalis sudaro daugiau kaip 50 %;

15. **pabrėžia** programavimo svarbą plėtojant pagrindinę paramą regionams bei naujoviškas strategijas ir pasisako už vietos ir regionų savivaldos stiprinimą, vykdamas ir įgyvendinantis struktūrinių fondų paramą;

16. **pritaria**, kad augimo ir užimtumo skatinimo priemonės būtų remiamos intensyviau, panaudojant struktūrinių fondų išteklius — tam buvo pritaria daugelyje tarpinių įvertinimų,

tačiau tuo pat metu pabrėžia, kad turi būti supaprastintos struktūrinių fondų programų keitimo ir detalaus derinimo procedūros;

17. atsižvelgdamas į tai **pabrėžia** savo kritinį požiūrį į naujausius Komisijos pasiūlymus peržiūrėti vykdymo rezervo skyrimo tvarką ir Tarybos vykdomą paskirstymą valstybėms narėms 2011 m. Regionų komitetas mano, kad būtent valstybės narės, glaudžiai bendradarbiaudamos su Komisija, turi įvertinti veiksmingumą planavimo laikotarpiui įpusėjus bei skirstyti išpareigtus asignavimus veikiančioms programoms ir prioritetams, kurie yra vertinami kaip veiksmingiausi;

18. **pritaria** Komisijos atliktam sėkmingos struktūrinių fondų paramos pradžios naujose valstybėse narėse vertinimui ir patvirtina Komiteto siekį laikytis 4 % naudojimo ribos, teikiant struktūrinių fondų paramą valstybėms narėms;

19. **atreikia dėmesį** į tai, kad tik devynios iš trylikos valstybių narių (bent iš dalies priklausančių 1 tikslui) laikėsi papildomumo principo, atsižvelgdamas į tai atkreipia dėmesį, kad vertinant papildomumą pagal Reglamento, nustatančio bendrąsias nuostatas dėl struktūrinių fondų, 11 straipsnį (?) turi būti atsižvelgta į finansavimui svarbius bendrus ekonomikos apribojimus, tam tikras ekonomines sąlygas, privatizavimą ar nepaprastai dideles praėjusio laikotarpio viešąsias struktūrines išlaidas. Taip pat reikia pabrėžti, kad struktūriniai fondai turi stiprų svertų poveikį miesto ir kaimo vietovėse, išlaikydami aukštą valstybės investicijų lygį, atitinkantį pastangas užtikrinti patikimus viešuosius finansus;

20. todėl **dar kartą ragina** ateityje leisti struktūrinių fondų remiamų projektų išlaidas bendrai finansuoti ir iš privačių fondų, siekiant išvengti dar sunkesnės naštos regionų ir savivaldybių biudžetams bei išlaikyti aukštą viešųjų investicijų lygį regionų ir vietos mastu.

III. Sanglaudos politikos ateitis ir augimo bei užimtumo darbotvarkė

REGIONŲ KOMITETAS

21. **atreikia dėmesį** į tai, kad Regionų komiteto nuomonė apie tolesnį struktūrinės politikos formavimą taip pat sulaukė plataus Europos Parlamento ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto pritarimo;

22. **pabrėžia** būtinybę ateityje vykdamas struktūrinę politiką telkti vietos ir regionų dalyvius, taip pat pabrėžia savo siekį ateityje rengiant bendrus renginius ir konferencijas aktyviai dalyvauti diskusijose apie ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą;

(?) 1999 m. birželio 21 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1260/1999, nustatantis bendrąsias nuostatas dėl struktūrinių fondų, OL L 161, 1999 6 20, p. 1.

23. po Europos viršūnių susitikimo birželio 16-17 d. **nerimauja** dėl labai skirtingos valstybių narių nuomonės dėl tolesnio Europos Sąjungos finansavimo, ir kad dėl pavėluoto susitarimo visų pirma gali sutrikti sklandi kito finansavimo laikotarpio pradžia; jis gali lemti ir finansinį nestabilumą ES vietos ir regionų valdžios institucijose. Dabartinė krizė visų pirma neigiamai paveiks naujų valstybių narių ekonomiką;

24. todėl **ragina** valstybes nares nedelsiant priimti sprendimą dėl tolesnio Europos Sąjungos finansavimo;

25. **įspėja**, kad mažinant bendrąją valstybės paramos lygį nebūtų pamiršti sanglaudos politikos tikslai, ir pabrėžia savo siekį Europos Sąjungoje vykdyti subalansuotą ir tinkamą paramos politiką, būtinai atsižvelgiant į 2001 m. kovo 23–24 d. Stokholme Europos Vadovų Tarybos pateiktas išvadas;

26. **pritaria**, kad strateginės naujų paramos teikimo programų gairės būtų nustatomos nedelsiant, ir atkreipia dėmesį į tai, kad apie tai Komitetas pateiks savo nuomonę atskirame pranešime.

2005 m. spalio 12 d., Briuselis

Regionų komiteto

pirmininkas

Peter STRAUB

Regionų komiteto nuomonė dėl Pirmininko komunikato, suderinto su pirmininko pavaduotoju G. Verheugen ir Komisijos nariais J. Almunia ir V. Spidla, dėl Integruotų ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo gairių (2005–2008 m.), apimančių Komisijos rekomendaciją dėl valstybių narių ir Bendrijos bendrųjų ekonominės politikos gairių (pagal EB sutarties 99 straipsnį) ir Pasiūlymą dėl Tarybos sprendimo dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių (pagal EB sutarties 12 straipsnį)

(2006/C 81/04)

REGIONŲ KOMITETAS,

ATSIŽVELGDAMAS Į Integruotas ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo gaires (2005–2008 m.), apimančias Komisijos rekomendaciją dėl valstybių narių ir Bendrijos bendrųjų ekonomikos politikos gairių (pagal EB sutarties 99 straipsnį) ir pasiūlymą dėl Tarybos sprendimo dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių COM(2005) 141 final — 2005/0057 (CNS);

ATSIŽVELGDAMAS Į 2005 m. balandžio 12 d. Europos Komisijos ir 2005 m. balandžio 22 d. Tarybos sprendimą pasikonsultuoti šiuo klausimu, kaip numatyta Europos bendrijos steigimo sutarties 265 straipsnio pirmoje dalyje ir 128 straipsnyje;

ATSIŽVELGDAMAS Į 2005 m. gegužės 19 d. Pirmininko sprendimą nurodyti Ekonominės ir socialinės politikos komisijai šiuo klausimu parengti nuomonę;

ATSIŽVELGDAMAS Į Regionų komiteto 2005 m. vasario 24 d. priimtą sprendimą dėl Lisabonos strategijos atgaivinimo;

ATSIŽVELGDAMAS Į 2005 m. birželio 29 d. Ekonominės ir socialinės politikos komisijos priimtą nuomonės projektą (CdR 147/2005 rev. 1) (Pranešėja **Paulina Haijanen**, Pietvakarių Suomijos regiono tarybos valdybos narė ir Laitila miesto tarybos narė (**FI-ELP**);

savo 61-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2005 m. spalio 12-13 d. (2005 m. spalio 12 d. posėdis), priėmė šią nuomonę:

1. Regionų komiteto nuomonė

Bendrosios pastabos

REGIONŲ KOMITETAS

1.1 **pritaria** sprendimui integruotose gairėse pagrindinį dėmesį skirti ekonomikos augimo didinimui ir darbo vietų kūrimui — to turėtų būti pasiekta tam, kad būtų pasiekta didesnė socialinė sanglauda, būtų pagerinta visuomenės gerovė ir gyvenimo kokybė; didesnis konkurencingumas, investicijos ir ilgalaikis aukštas socialinės apsaugos lygis yra būtinos sąlygos, kad šie tikslai būtų pasiekti;

1.2 **pakartoja** savo prašymą intensyviau ir labiau decentralizuotai įgyvendinti Lisabonos strategiją, laikantis Lisabonos Europos Vadovų Tarybos išvadų, kuriose teigiama, kad, įgyvendinant Lisabonos strategiją, „bus laikomasi visiškai decentralizuoto požiūrio pagal subsidiarumo principą“. Sąjunga, valstybės narės, regionų ir vietos valdžios institucijos, socialiniai partneriai ir pilietinė visuomenė bus aktyviai įtraukiami į įvairias partnerystės formas;

1.3 vis dėlto **mano**, kad integruotos gairės rodo metodologinę pažangą ta prasme, jog atspindi Europos Sąjungos ekonominės ir socialinės politikos papildomumą ir pabrėžia norą siekti valdymo instrumentų supaprastinimo bei aiškumo;

1.4 **yra įsitikinęs**, kad stiprinant ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą, privaloma siekti išlaikyti ir padidinti visų visos Bendrijos piliečių gerovę bei sudaryti jiems sąlygas visuomenėje panaudoti visą savo potencialą;

1.5 **yra įsitikinęs**, kad silpna socialinė plėtra galiausiai stabdo ekonomikos augimą;

1.6 **laikosi nuomonės**, kad atlyginimų augimas yra svarbi socialinės plėtros tarptautiniu požiūriu priemonė;

1.7 **yra įsitikinęs**, kad jo pasiūlymai dėl pridėtinės vertės, kurią sukuria decentralizavimas, vertinimo ir vietos bei regionų valdžios institucijų dalyvavimo rengiant ir įgyvendinant gaires užtikrinimo nebuvo pakankamai pritaikyti;

1.8 **pabrėžia** savo norą aktyviai dalyvauti naujame Lisabonos procese ir kiekvienais metais padėti rengti Pavasario Europos Vadovų Tarybos susitikimą; **yra įsitikinęs**, kad aktyvesnis regionų ir vietos valdžios institucijų dalyvavimas Europos valdymo cikle suteiks galimybių tapti aktyviais partneriais plėtojant Europos sprendimų priėmimą ir padidins sąmoningumą regioninės dimensijos atžvilgiu;

2. Regionų komiteto rekomendacijos

REGIONŲ KOMITETAS

2.1 **laikosi nuomonės, jog yra svarbu**, kad vietos ir regionų vyriausybės aktyviai dalyvautų įgyvendinant integruotas gaires praktikoje ir taip pat **rekomenduoja** sukurti pagrindą tam, kad būtų galima atsižvelgti į vietos ir regionų valdžios institucijų nuomonę dar gairių rengimo bei tikslinimo etape;

2.2 **yra įsitikinęs, jog yra svarbu** pagerinti savivaldybių ir regionų galimybes formuoti ir stiprinti pagrindines ekonomines sąlygas, užtikrinančias jų gyvybingumą. Savivaldybių ir regionų teikiamų paslaugų plėtra galėtų būti vertinama kaip vienas iš galimų metodų;

2.3 **laikosi nuomonės, jog yra svarbu**, kad savivaldybių ir regionų teikiamos paslaugos būtų plėtojamos taip, kad jos taptų pelningesnės ir konkurencingesnės. Tam, kad tai būtų galima pasiekti, turėtų būti supaprastintas paslaugų organizavimas, panaikinant taisykles ir kitas kliūtis, kurios konkurencingų viešųjų paslaugų plėtros kontekste trukdo naujovėms ir kūrybingumui, jeigu atsižvelgiama į minimalius nacionalinius ES kriterijus;

2.4 **laikosi nuomonės, jog**, siekiant plėtoti ir stiprinti paslaugų vidaus rinką, **svarbu** skirti dėmesio paslaugų teikimui regionams, kurie yra atokūs ir retai apgyvendinti; tam, kad vidaus rinka veiktų efektyviai, itin svarbu paaiškinti, ką reiškia bendrų ekonominių interesų ir paslaugų, kuriomis siekiama bendrų interesų, sąvokos;

2.5 **laikosi nuomonės, jog yra svarbu** plėtoti socialinį dialogą tam, kad socialiniai partneriai aktyviai dalyvautų vykdomose reformose;

Integruotos gairės ir nacionalinės reformos programos

2.6 **siūlo**, kad tam, kad būtų didinamas regionų ir vietos valdžios institucijų ir socialinių partnerių bei pilietinės visuomenės aktyvumas, integruotose gairėse ateityje turėtų būti numatytas konkrečių uždavinių, pagrįstų vietos ir regiono perspektyvomis, formulavimas;

2.7 **yra įsitikinęs, jog yra svarbu** užtikrinti, kad valstybės narės turėtų pakankamai laiko parengti nacionalines reformos programas, bendradarbiaudamos su savivaldybėmis ir regionais, todėl **rekomenduoja** Komisijai taip pat parengti preliminarų šio gairių rengimo etapo grafiką;

2.8 **rekomenduoja** parengti konkretesnes nuostatas dėl siūlomos partnerystės su savivaldybėmis ir regionais stiprinimo. Į tai turėtų būti atsižvelgta ne tik gairėse, bet ypač rengiant Europos socialinio fondo strategijas: ESR strategijos turėtų remti gairėse siūlomą partnerystę bei naujų bendradarbiavimo tarp skirtingų sričių vyriausybių ir socialinių partnerių modelių plėtrą;

2.9 **siūlo**, kad piliečiai turėtų būti informuoti apie gairių ir nacionalinių reformos programų rengimą taip, kad būtų pabrėžtas uždavinių ir reformos poreikių europinis pobūdis bei visos Sąjungos pilietinė visuomenė taip pat būtų įtraukta į naujų uždavinių ir priemonių kūrimą;

2.10 **laikosi nuomonės, jog yra svarbu** užtikrinti, kad rengiant reformos programą būtų atsižvelgiama į Sanglaudos ir Socialinio fondų tikslus, socialinės integracijos programas ir Bendrijos mokymo politikos procesus;

2.11 **laikosi nuomonės, jog yra svarbu** įvertinti tai, kokia apimtimi valstybės pagalbos panaikinimas yra realus tuose retai apgyvendintuose regionuose, kuriuose nėra konkuruojančių privačių įmonių, galinčių teikti valstybės finansuojamas paslaugas;

2.12 **pažymi**, kad investicijos į žmogiškųjų išteklių plėtrą yra itin svarbios ir daugeliu būdų skatina ekonominį augimą bei darbo vietų kūrimą, pvz., skatinant naujoves ir jų taikymą ir palengvinant darbuotojams bei organizacijoms įveikti iššūkius, kuriuos kelia pokyčiai;

2.13 **rekomenduoja** valstybėms narėms skatinti vietos ir regionų valdžios institucijas mokytis iš kitų ES valstybių patirties, įgytos pertvarkant paslaugas įvairaus pobūdžio savivaldybėse ir regionuose;

2.14 **ragina** imtis priemonių tam, kad būtų nustatyta, kaip galėtų būti sukurtos naujos atlyginimo schemos, kuriose būtų labiau atsižvelgiama į regionų produktyvumo skirtumus;

2.15 **laikosi nuomonės, jog yra svarbu**, kad, rengiant nacionalines reformos programas, būtų iš tiesų atsižvelgta į vietos ir regiono valdžios institucijų gebėjimą konkuruoti dėl kompetentingų žmogiškųjų išteklių ir būtų numatytos priemonės, kuriomis būtų galima išsaugoti vyresnio amžiaus darbuotojų tinkamumą ir motyvaciją dirbti;

2.16 **atkreipia dėmesį** į mokymo politikos vaidmenį stiprinant demokratinę visuomenę ir plėtojant žmogiškuosius išteklius;

2.17 **pabrėžia** vietos ir regionų suinteresuotų asmenų vaidmenį prognozuojant darbo jėgos paklausą ir pasiūlą bei koordinuojant informaciją ir **siūlo** šioje srityje kaupti geros praktikos pavyzdžius;

2.18 **laikosi nuomonės, jog yra svarbu** sukurti platų kvalifikacijos spektrą, dėl kurio žmonės, išėję tolesnį mokymą, galėtų pereiti nuo vienos veiklos prie kitos;

2.19 **pabrėžia**, kad organizuojant mokymo paslaugas ir gerinant profesinių kvalifikacijų lygiavertiškumą turėtų būti

atsižvelgiama į nacionalinius sprendimų priėmimo įgaliojimus ir nacionalinius reikalavimus;

2.20 **pažymi**, kad didėjančiam darbo užimtumui ir mokymuisi visą gyvenimą yra reikalingas platus mokymo paslaugų tinklas, kuris lanksčiai reaguotų į paklausą. Viena iš priemonių, kuria galima jo pasiekti, — nuotolinis mokymas. Darbo politikos mokymas ir profesinis mokymas turėtų būti aiškiai apibrėžti ir panaikintas dubliavimas;

2.21 **rekomenduoja** išplėtoti lanksčius mokymosi metodus tam, kad būtų patekinti jaunimo ir suaugusiųjų poreikiai ir būtų skatinamas mokymasis darbo vietoje. Plėtojant mokymo schemas svarbu suderinti darbdavių ir darbuotojų poreikius ir priemones ir atsižvelgti į specialius verslo įmonių savininkų poreikius;

2.22 **pritaria**, kad būtų skatinamas požiūris į darbą visą gyvenimą ir plėtojamą integruotą darbo rinką, tačiau **pabrėžia**, kad savivaldybėms ir regionams negali būti sukuriamos papildomos užduotys, nesuteikus jiems reikalingų išteklių. Reforma negali būti įgyvendinama taip, kad savivaldos ir regiono valdžios institucijų paslaugos ir darbuotojai atsidurtų nepalankesnėje padėtyje už kitus rinkos dalyvius;

2.23 **laikosi nuomonės, jog yra svarbu** išplėtoti ir sustiprinti priemones, skirtas imigrantams įsikurti ir integruoti juos į visuomenę ir darbinį gyvenimą, ir **rekomenduoja** teikti daugiau informacijos apie studijų, susijusių su integracija, rezultatus ir gerą praktiką;

2.24 **ragina** ieškoti būdų, kaip įtraukti darbdavius, kurie samdo darbuotojus užsienyje, į priemonių, skirtų integracijai skatinti, kūrimą ir finansavimą ir kaip plėtoti bendradarbiavimą šioje srityje tarp vietos ir regiono valdžios institucijų;

2.25 **pabrėžia**, kad yra būtinos priemonės, kuriomis būtų gerinami gebėjimai numatyti globalizacijos poveikį regioninio verslo veiklai ir jog yra būtina plėtoti priemones, kurios bendrovėms padeda prisitaikyti ir išlikti konkurencingomis, bei taip pat būtina stiprinti priemones, kurios palengvina greitą persikvalifikavimą ir pakartotinį darbuotojų įdarbinimą tais atvejais, kai įmonės uždaromos arba perkeliamos.

2005 m. spalio 12 d., Briuselis

Regionų komiteto
pirmininkas
Peter STRAUB

Regionų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato Europos intelektinių gebėjimų sutelkimas — sudaryti universitetams sąlygas visapusiškai prisidėti prie Lisabonos strategijos įgyvendinimo

(2006/C 81/05)

REGIONŲ KOMITETAS

atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą *Europos intelektinių gebėjimų sutelkimas — sudaryti universitetams sąlygas visapusiškai prisidėti prie Lisabonos strategijos įgyvendinimo* COM(2005) 152 final;

atsižvelgdamas į 2005 m. birželio 3 d. Europos Komisijos sprendimą kreiptis dėl nuomonės šiuo klausimu pagal Europos bendrijos steigimo sutarties 265 straipsnio pirmąją pastraipą;

remdamasis 2005 m. balandžio 12 d. Biuro nutarimu pavesti Kultūros ir švietimo komisijai parengti nuomonę šiuo klausimu;

atsižvelgdamas į Lisabonos Vadovų Tarybos sprendimą, kuriame pritariama Europos mokslinių tyrimų erdvės koncepcijai ir taip padedamas pagrindas bendrai Europos mokslo ir technologijų politikai;

atsižvelgdamas į Regionų komiteto nuomonę dėl *Lisabonos strategijos vidurio laikotarpio peržiūros* (CdR 152/2004 fin) ⁽¹⁾;

atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą *Universitetų vaidmuo žinių Europoje* ⁽²⁾ ir perspektyvinę RK nuomonę dėl *Universitetų vaidmens vietos ir regioninėje raidoje žinių Europos kontekste* (CdR 89/2003 fin) ⁽³⁾;

atsižvelgdamas į Regionų komiteto nuomonę dėl *Integruotos veiksmų programos visą gyvenimą trunkančio mokymosi srityje sukūrimo* (CdR 258/2004 fin);

atsižvelgdamas į 2005 m. liepos 11 d. Švietimo ir kultūros komisijos priimtą nuomonės projektą (CdR 154/2005 rev. 1), pranešėjas **Gerd Harms**, Brandenburgo žemės ir Europos reikalų įgaliotasis atstovas, Valstybės kanceliarijos sekretorius (DE/ESP);

kadangi:

1. Komisijos komunikatą būtina nagrinėti atsižvelgiant į bendrą Europos strategiją *Žiniomis paremtas augimas*. Auklėjimas, švietimas ir moksliniai tyrimai sukuria pagrindą visuomenės gebėjimui siekti naujovių. Lisabonos strategijos tikslus galima pasiekti tik esant visuotinei konkurencijai, moksliniams tyrimams, švietimui ir lavinimui atliekant pagrindinius vaidmenis. Aukštosios mokyklos Lisabonos procese yra labai svarbios.
2. Europoje po 20 metų gyvens ir dirbs tik 5 % pasaulio gyventojų, tuo tarpu Azijoje — 52 %. Šie skaičiai rodo, kad yra būtina imtis neatidėliotinių priemonių, jog Europos švietimo ir mokslinių tyrimų aplinka taptų palankesne. Aukštųjų mokyklų patrauklumas yra vienas esminių veiksmų siekiant, kad Europoje būtų kuriami „geriausi protai“, kurių reikia Europos ateičiai užtikrinti.
3. Galimybė įgyti išsilavinimą turi būti kuo didesnė, kad ne tik užtikrintų žinių Europos ateities išteklius, bet ir būtų pagrindas Europos visuomenėms ir visai Europai socialiai susitelkti. Kliūčių švietimui panaikinimas, visiems sudaryta galimybė mokytis bet kuriuo gyvenimo laikotarpiu ir išsilavinimo kokybės gerinimas yra pagrindiniai iššūkiai veikti visais lygiais.
4. Suteikiant Lisabonos strategijai naują postūmį, Europos Komisija pasiūlė visą priemonių paketą, kad šie iššūkiai būtų sutikti aktyviai. Kertinis Europos Komisijos veiksmų aspektas išdėstytas Septintojoje mokslinių tyrimų programoje. Kad šioje programoje nagrinėjamos galimybės būtų integruotos į Europos inovacijų procesą, būtinos švietimo ir aukštųjų mokyklų sektoriaus reformos.

⁽¹⁾ OL C 43, 2005 2 18, p. 1.

⁽²⁾ COM (2003) 58 fin.

⁽³⁾ OL C 73, 2004 3 23, p. 22.

5. Europos regionai šiame procese vaidina svarbų vaidmenį, kuriems priklauso esminė kompetencija mokslo švietimo ir tyrimo srityje. Regionų komitetas pripažįsta, kad vietos ir regionų valdžios institucijos vaidina ypatingą vaidmenį, ypač kaip priemonė, leidžianti informuoti visus piliečius. Vietos ir regionų valdžios institucijos taip pat gali padėti tinklams bendradarbiauti kuriant sinergijas tarp įvairių suinteresuotų šalių. Europos regionų vystymas iš esmės priklauso nuo mokslo, tyrimo ir naujovių galimybių panaudojimo; šių gebėjimų stiprinimas Europoje gali vykti tik regionams dalyvaujant.

61-joje plenarinėje sesijoje, vykusioje 2005 m. spalio 12-13 d. (spalio 12 d. posėdyje), vieningai priėmė šią nuomonę:

1. Regionų komiteto požiūris ir rekomendacijos

Bendrosios pastabos

REGIONŲ KOMITETAS

1.1 **teigiamai vertina** Komisijos komunikatą Europos intelektinių gebėjimų sutelkimas — sudaryti universitetams sąlygas visapusiškai prisidėti prie Lisabonos strategijos įgyvendinimo, **mano, kad jis yra svarbus** postūmis būtina Europos masto diskusijai apie tai, kaip pagerinti aukštąjį išsilavinimą;

1.2 **dar kartą pabrėžia** Europos aukštojo mokslo įstaigų ir universitetų, kurie komunikate apibrėžti terminu „universitetai“ įvairiapusiškumą. Šia prasme nuomonėje naudojamas aukštojo mokslo įstaigų terminas;

1.3 **sutinka su** Komisijos nuomone, kad augimas ateityje ir socialinė gerovė remiasi žiniomis imlios pramonės šakomis ir paslaugomis bei vis dažniau darbo vietoms užimti būtinas aukštasis išsilavinimas;

1.4 **pripažįsta**, kad Europos aukštojo mokslo politikoje turi būti įgyvendinti esminiai pokyčiai, kurie, viena vertus, būtų orientuoti į vietos ir regionų valdžios institucijų poreikius, ir kartu sudarytų sąlygas pasaulyje konkurencingiems moksliniams tyrimams ir mokymams;

1.5 **atkreipia dėmesį**, kad Europoje yra puikių aukštojo mokslo įstaigų, kurios ir globaliu mastu pasiekia puikių rezultatų rengiant mokslininkus ir atliekant mokslinius tyrimus, tačiau, antra vertus, yra aukštojo mokslo įstaigų, kurios dar negali atskleisti viso savo potencialo, kaip nurodyta Komisijos komunikate;

1.6 **teigiamai vertina** vienareikšmę nuorodą į subsidiarumą, **tačiau pabrėžia** regionų svarbą, kaip išdėstyta Baltojoje knygoje dėl Europos valdymo 2001 ir numatyta Sutarties dėl Konstitucijos Europai projekte;

1.7 **pabrėžia**, kad universitetinis išsilavinimas gali būti nagrinėjamas ne vien ekonominiu aspektu, bet taip pat sukuria

socialinę ir kultūrinę pridėtinę vertę, kuri nors ir negali būti vertinama ekonominės naudos požiūriu, bet vis tik yra išsivysčiusios visuomenės pagrindas;

1.8 **pabrėžia**, kad komunikate išdėstyti dideli tikslai gali būti pasiekti, jei tam sukurtas bendrojo lavinimo ir ikimokyklinio lavinimo pagrindas. Šioje srityje **pripažįstama** svarbi (ypatinga) regionų lygio reikšmė;

1.9 **mano**, kad universitetai ir aukštosios mokyklos turi aktyviau dalyvauti visą gyvenimą trunkančio mokymosi programme, kad būtų galima pasiekti Lisabonos strategijos tikslus;

1.10 **mano**, kad lanksčios struktūros yra efektyviausias būdas prisitaikyti prie sparčiai besikeičiančių visuomenės reikalavimų, keliamų aukštajam mokslui. Jas sukurti pirmiausiai turi aukštojo mokslo įstaigos. Regioninis ir nacionalinis lygiai atsakingi už lanksčių sąlygų sukūrimą, panaikinant teises kliūtis ir nustatant būtinas priemones;

1.11 **apgailėstauja**, kad Europos Komisija neparengė tarp savo departamentų suderinto komunikato visais Europos aukštojo mokslo politikos aspektais, kuris apimtų ir mokslinių tyrimų sritį. Europos mokslinių tyrimų erdvė ir Komisijos pasiūlymas dėl Septintosios tyrimo programos „žiniomis paremtų regionų“ aspektas yra itin svarbūs Europos aukštojo mokslo sistemai, ypač siekiant Lisabonos tikslų;

1.12 **konstatuoja**, kad, atskiriant mokslinių tyrimų sritį, prarandamas ryšys tarp mokslinių tyrimų, jaunų mokslininkų ir mokslininkų akademinės veiklos, lygiai taip pat kaip ir tarp universitetinių ir neuniversitetinių mokslinių tyrimų.

2. Didėjantys iššūkiai

REGIONŲ KOMITETAS

2.1 **pritaria** Komisijos **susirūpinimui**, kad Europos visuomenės ištekliai švietimui nėra pakankamai išvystyti ir Komisijos analizėje nurodomos esminės sritys, kuriose pakeitimai yra būtini;

2.2 **yra tos nuomonės**, kad komunikate pateikti statistiniai duomenys iškreipia realią daugelio Europos šalių padėtį. Ypatingai žemas aukštojo mokslo įstaigų absolventų ir studentų skaičius neatspindi aukšto Europos studentų skaičiaus aukštesniosiose ar profesinio mokymo įstaigose, atsižvelgiant į tai, kad panašų mokymą Šiaurės Amerikoje arba Azijoje siūlo aukštojo mokslo įstaigos;

2.3 **sutinka su analize**, išdėstančia aukštojo mokslo sektoriaus dinamiškam vystymuisi trukdančius veiksnius, ypač ypatybių tendenciją, kai aukštojo mokslo įstaigos izoliuojamos nuo ūkio ir visuomenės, pernelyg didelį sistemos reguliavimą, valstybei atliekant *ex-ante* kontrolę ir Europos aukštojo mokslo sektoriaus santykinai nemažą skurdą, kuri lemia priklausomybę nuo valstybinio finansavimo;

2.4 **tačiau pabrėžia**, kad Europos aukštojo mokslo įstaigų veiklos kokybė yra gera ir kad nemažai aukštųjų mokymo įstaigų jau seniai įgyvendino komunikate išdėstytus būtinus pakeitimus arba jau rengiasi jiems, dažnokai be sąmoningo Lisabonos tikslų siekio. Į Nuostatą, kad daug aukštojo mokslo įstaigų nežino apie „Bolonijos procesą“, negali lemti visuotinio neigiamo Europos aukštųjų mokymo įstaigų vertinimo;

2.5 **remia** Bolonijos proceso pastangas sukurti bendrą aukštojo mokslo erdvę, tačiau **atkreipia dėmesį** į nacionalinę ir regioninę įvairovę aukštojo mokslo srityje, kuri turi atsispindėti ir bendroje aukštojo mokslo erdvėje. Regionų komitetas neremia komunikate išreikštos kritikos dėl kalbų įvairovės.

3. Pagrindinė atnaujinimo darbotvarkė: patrauklumas, valdymas, finansavimas

REGIONŲ KOMITETAS

3.1 **pakartoja savo nuomonę**, kad Europos aukštojo mokslo erdvės sukūrimas, kuris išdėstytas Bolonijos procese iki 2010, nurodo konkrečius aukštojo mokslo plėtros ES tikslus. Šie tikslai apima panašių laipsnių sistemos įvedimą, kuris remiasi dviem pagrindiniais ciklais, rezultatų punktų sistema, mobilumu, kokybės užtikrinimu ir Europos dimensijos skatinimu. **Nustato**, kad šių tikslų įgyvendinimui būtini žingsniai dar nepasiekė reikalingų apimčių ir yra būtinos didesnės aukštųjų mokyklų, regionų, šalių narių ir Sąjungos pastangos, norint juos pasiekti;

3.2 **sutinka** su komisijos nuomone, kad universitetams būtina parama iš aplinkos, kad pradėtų reikalingus pokyčius. Lokalinės ir regioninės organizacijos žengiant būtinus žingsnius jau ilgai glaudžiai bendradarbiauja su aukštosiomis mokyklomis ir kitomis institucijomis;

3.3 **teigiamai vertina** reikalavimą visuotinai „aukščiausių pasiekimų kultūrai“. Fakultetus ir inovatyvių mokslininkų tinklą laiko pagrindiniais šio proceso veikėjais, skatinti ir remti siekiant aukščiausių rezultatų. Motyvacija mokslo ir tyrimo tobulumui turi būti visuotinai stiprinama ir remiama;

3.4 **pritaria** Komisijos analizei apie aukštųjų mokyklų patrauklumo skatinimo faktorius. Būtent „žmogiškųjų išteklių“ srityje atsiranda didelės galimybės stiprinti aukštųjų mokymo įstaigų Europinę orientaciją;

3.5 **pritaria** ambicingesniems planams, susijusiems su ERASMUS programa, kuri turi apimti iki trijų milijonų studentų;

3.6 **remia** Komisijos nuomonę, kad partnerystė tarp aukštojo mokslo įstaigų ir ūkio vaidina svarbų vaidmenį, tačiau ir kitas ūkio, administravimo, kultūros ir visuomenines organizacijų sritis laiko svarbiais partneriais. Mokslo reikšmės regioniam vystymuisi aspektu partnerystė vien tik su ūkiu yra per siaura;

3.7 **išreiškia susirūpinimą**, kad aukštojo mokslo įstaigos skiria nepakankamai dėmesio naujų mokymo grupių, orientuotų į mokymąsi visą gyvenimą ir akademinio lavinimo galimybių plėtrą kaip artimiausio dešimtmečio demografinį ir struktūrinį iššūkį. Todėl **teigiamai vertina** Komisijos ketinimą europiniu lygiu diskutuoti apie šį klausimą kaip apie vieną svarbiausių ir užtikrina savo paramą;

3.8 **atkreipia dėmesį**, kad aukštųjų mokyklų konkurencija ir kokybės užtikrinimas neturi sąlygoti mokslinio Europos regionų susiskaldymo: vienas iš išskirtinių Europos požymių yra plati švietimo bazė, kurią būtina išlaikyti. Kiekviename Europos regione turi būti sukurtas europinius kokybės standartus atitinkantis aukštojo mokslo lygis;

3.9 **parodo**, kad Komisijos reikalavimas gerinti ir didinti aukštojo mokslo įstaigų finansavimą nors ir yra suprantamas, bet neatspindi realios daugelio Europos regionų situacijos: sudarant valstybės biudžetą pirmenybė teikiama švietimui ir mokslui;

3.10 **pabrėžia**, kad Regionų komitete atstovaujamos vietinės ir regioninės savivaldos institucijos yra pasirengusios kartu su aukštosiomis mokyklomis aptarti institucines modernizavimo strategijas ir pagal išgales jas įgyvendinti. Šiai sričiai priskiriamas ilgalaikių sutarčių įgyvendinimas, inovatyvių aukštojo mokslo įstaigų vadybos sistemų rėmimas ir dar glaudesni aukštojo mokslo įstaigų bendradarbiavimo ryšiai su pramone.

4. Prioritetiniai veiksmai

REGIONŲ KOMITETAS

4.1 **rekomenduoja** pateikti apibendrinančius švietimo, aukštojo mokslo ir mokslinių tyrimų prioritetus, skiriant svarbiausią dėmesį sąsajoms ir nepriklausomumo aspektams bei iš to kylantiems veikimo būdams siekiant įgyvendinti Lisabonos strategiją;

4.2 **pabrėžia**, kad būtina sąlyga norint įgyvendinti struktūrinius pokyčius aukštojo mokslo įstaigose yra bendras Europos diplomų pripažinimas. Bolonės procesas teikia svarbiausią reikšmę kiekybiniam studijų palyginamumui ir yra svarbus šio pripažinimo pagrindas. Siekiant visiems regionams sudaryti galimybę tinkamai ir sėkmingai patekti į Europos aukštojo mokslo erdvę, vis dėlto būtina eiti šia kryptimi ir pradėti diskusiją apie kokybės standartus Europos lygiu;

4.3 **atkreipia dėmesį į tai**, kad mokslininkų mobilumo srityje „Marijos Kiuri programa“ kaip Europos mokslinių tyrimų programos sudėtinė dalis pasirodė esanti tinkama. Pateikti kitą pasiūlymą Europos lygiu, kaip pažymėta komunikate, netikslinga; **skatina** Komisiją ir toliau remti „Marijos Kiuri programą“, skirtą mokslininkų mobilumui skatinti, ir siekti, kad būtų pagerintos mokslininkų mobilumo sąlygos, kaip numatyta Europos mokslininkų chartijoje.

4.4 **pabrėžia**, kad diskusijos dėl įmokų už mokslą gali vykti tik nacionaliniu arba regioniniu lygiu;

4.5 **atmeta** Komisijos pasiūlytą įmokų ir paramos sistemų diferenciaciją, skirtą su studijomis susijusių sprendimų valdymui. Laisvas ir individualus išsilavinimo krypties pasirinkimas negali būti ribojamas valstybinio reguliavimo būdais;

4.6 **remia** Komisijos nuomonę, kad visi ES finansavimo šaltiniai turi būti naudojami aukštojo mokslo įstaigų modernizavimui. **Tačiau reikalauja iš Komisijos** sukurti tinkamus struktūrinių fondų nuostatų pagrindus, siekiant sustiprinti mokslo srities poziciją nacionaliniuose „paskirstymo debatuose“ ir pabrėžti aukštojo mokslo įstaigų vystymo reikšmę;

4.7 **pabrėžia būtinybę** aukštosioms mokykloms suteikti kuo didesnę laisvę organizuojant mokslą ir tyrimus, turint galvoje bendrą jų atsakomybę, išplaukiančią iš jų užduočių valstybei ir regionui. Laisvės ir atsakomybės santykis turi būti įgyvendinamas remiantis ilgalaikiais bendraisiais strateginiais susitarimais, užtikrinančiais skaidrią ir efektyvią *ex post* kontrolę siekiant užsibrėžtų tikslų. Regionų komitetas pabrėžia pavienių regionų atsakomybę už aukštojo mokslo sistemos vystymą ir aukštųjų mokyklų reikšmę regionų plėtrai.

4.8 **siūlo** Komisijai imtis tinkamų priemonių, siekiant pripažinti regionų, savivaldybių ir miestų svarbą gerinant regioninius aukštųjų mokyklų ir mokslo tyrimo įstaigų ryšius, išplėsti mokslo, ekonomikos ir administravimo sričių bendradarbiavimą bei stiprinti mokslo institucijų vaidmenį visuomenėje. Tam galima rengti konkursus.

2005 m. spalio 12 d., Briuselis

Regionų komiteto
pirmininkas
Peter STRAUB

Regionų komiteto nuomonė savo iniciatyva dėl ES jūrų politikos: darnaus vystymosi klausimas vietos ir regionų valdžios institucijoms

(2006/C 81/06)

REGIONŲ KOMITETAS

atsižvelgdamas į 2005 m. sausio 25 d. posėdyje priimtą Regionų komiteto biuro nutarimą pavesti Tvarios plėtros komisijai (DEVE) parengti nuomonę savo iniciatyva pagal EB sutarties 265 straipsnio 5 dalį dėl ES jūrų politikos: *darnaus vystymosi klausimas vietos ir regionų valdžios institucijoms*;

atsižvelgdamas į Regionų komiteto tvarios plėtros komisijos (DEVE) 2005 m. veiklos programą ⁽¹⁾, kurioje „visų pirma turi būti atkreiptas dėmesys į Europos Sąjungos jūrų politikos integruotą horizontalų metodą“;

atsižvelgdamas į Sutarties dėl Konstitucijos Europai ⁽²⁾ I-13 ir I-14 straipsnius, susijusius su jūrų politikos aspektais;

atsižvelgdamas į 2003 m. balandžio 9 d. Regionų komiteto nuomonę dėl Komisijos komunikato *Jūros aplinkos apsaugos ir išsaugojimo strategijos link* (COM(2002)539 final) ⁽³⁾;

atsižvelgdamas į 2005 m. kovo 2 d. Komisijos komunikatą *Link Europos Sąjungos būsimos jūrų politikos: Europos vandenynų ir jūrų vizija*;

atsižvelgdamas į 2005 m. sausio 26 d. Komisijos komunikatą *2005-2009 m. strateginiai tikslai* ⁽⁴⁾, kuriame atkreipiamas dėmesys į tai, kad visų pirma būtina „suformuoti visapusišką jūrų transporto politiką, skirtą sukurti klestinčią jūrų ekonomiką ir aplinką tausojančiu būdu išnaudoti visą jūrinės veiklos potencialą“;

atsižvelgdamas į 2002 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos rekomendaciją dėl integruoto pakrantės zonų valdymo strategijos įgyvendinimo Europoje ⁽⁵⁾;

atsižvelgdamas į 2001 m. rugsėjo 12 d. „Baltąją knygą *Europos transporto politika iki 2010 m.: laikas spręsti*“ ⁽⁶⁾;

atsižvelgdamas į 2005 m. birželio 28 d. Tvarios plėtros komisijos priimtą nuomonės projektą (CdR 84/2005 rev. 1) (pranešėjas — **Döring**, Šlėzvingo-Holšteino žemės teisingumo, užimtumo ir Europos reikalų ministras (DE/ESP);

kadangi:

1. jūra yra žmonių fizinio ir ekonominio išlikimo pagrindas, o Europos žemynui ypač didelę įtaką turėjo jūros, nes Europos Sąjungos, įskaitant atviroje jūroje esančias salas, pakrančių ilgis siekia maždaug 325 000 km, o su atokiausiais regionais Europos Sąjunga turi didžiausią jūros teritoriją pasaulyje, trečdalis ES gyventojų, 450 mln., gyvena pakrantėse arba netoli jų, o daugiau kaip 100 regionų tiesiogiai ribojasi su jūromis;
2. jūra yra itin svarbi daugiau kaip 14 milijonų Europos Sąjungos salose gyvenančių žmonių gyvenime ir yra svarbiausias visų salų regionų vystymąsi lemiantis veiksnys;
3. jūros, užimančios maždaug 1,4 mlrd. km², yra didžiausios pasaulio buveinės;
4. jūros ir klimatas yra glaudžiai tarpusavyje susiję. Jūros flora pagamina 70 % deguonies, kuriuo mes kvėpuojame;
5. įvairūs ekonomikos su jūra susiję sektoriai, pvz., transporto, energetikos ir maisto, susidurs su sunkia užduotimi skatinti ilgalaikį ekonomikos augimą siekiant išsaugoti išteklius;

⁽¹⁾ CdR 7/2005 rev.1.

⁽²⁾ OL C 310, 2004 12 16, p. 1.

⁽³⁾ CdR 24/2003 fin.

⁽⁴⁾ COM(2005) 12 final.

⁽⁵⁾ OL L 148, 2002 6 6, p. 24.

⁽⁶⁾ Baltoji knyga dėl Europos transporto politikos iki 2010 m.: laikas spręsti, COM(2001) 370 final.

6. Jungtinių Tautų konvencijos dėl jūrų teisės preambulėje, *inter alia*, nustatoma, kad „visi su jūrų teise susiję klausimai turi būti sprendžiami tarpusavyje susitarant ir bendradarbiaujant“ ir kad „visos jūros zonos problemos yra glaudžiai tarpusavyje susijusios ir jas būtina vertinti kaip visumą“, „tarptautinis transportas palengvina“ „subalansuotą ir efektyvų išteklių panaudojimą“ bei turėtų būti skatinamas „gyvųjų išteklių išlaikymas ir apsauga bei jūrų aplinkos išsaugojimas“;
7. visų pirma pakrančių zonose įsikūrusios regionų ir vietos valdžios institucijos jau turi nemažai patirties, kurią reikėtų panaudoti rengiant būsimą jūrų politiką;

61-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2005 m. spalio 12-13 d. (2005 m. spalio 12 d. posėdis), priėmė šią nuomonę.

1. Regionų komiteto pozicija

REGIONŲ KOMITETAS

Įžanga

1.1 **atkreipia dėmesį į tai**, kad jūra apskritai pirmą kartą tampa ES politiniu klausimu, o atskiros ES priemonės (kai kurios jų buvo taikomos ilgus metus) gali būti konstruktyviai sujungtos, laikantis bendro vienijančio požiūrio, kad būtų suformuota šiuolaikinė Europos jūrų politika, leisianti kuo geriau pasinaudoti šiomis priemonėmis;

1.2 **tikisi**, kad Europos Komisija šioje kadencijoje ne tik įvertins ir įgyvendins pradinę Europos jūrų politikos priemones ir pateiks pasiūlymus dėl atitinkamų teisės aktų;

1.3 **pritaria** Europos Komisijos sprendimui parengti Žaliąją knygą dėl jūrų reikalų, kad būtų atliktas įvertinimas ir sukurtas tvarus Europos jūrų ekonomikos pagrindas, kuris būtų svarbiausia 2010 m. iniciatyva;

1.4 **remia** atskirų regionų ir regionų tinklų iniciatyvas, skirtas visapusiškai prisidėti prie šio proceso;

1.5 **taip pat pritaria** 2005 m. kovo 2 d. komunikatui dėl *Link Europos Sąjungos būsimos jūrų politikos: Europos vandenynų ir jūrų vizija* ir šio komunikato išvadoms bei tikslams, susijusiems su ES jūrų sektoriais;

1.6 **pabrėžia**, kad labai svarbus Europos Komisijos sprendimas rengiant Žaliąją knygą suorganizuoti didelio masto konsultacijas, kuriose svarbiausias vaidmuo priklausytų Europos vietos ir regionų valdžios institucijoms;

Integruotas metodas — svarbiausias principas

1.7 **mano**, kad turi būti siekiama pripažinti ir išsaugoti didžiulį Europos jūrų potencialą, o aktyvi jūrų politika rengiama taip, kad būsimos kartos irgi galėtų naudotis ekonominiais, biologiniais ir kultūriniais jūros išteklių;

1.8 **pabrėžia**, kad tvari ir veiksminga Europos jūrų politika turi būti paremta integruotu metodu kaip *svarbiausiu principu*, kuriuo siekiama strategiškai sujungti įvairias atskiras politikos sritis;

1.9 **atkreipia dėmesį į tai**, kad jau esama nemažai atvejų, kai integruota jūrų politika buvo įgyvendinama už Europos Sąjungos ribų;

1.10 **tikisi**, kad ES jūrų politikai taikomas integruotas metodas suteiks veiksmingą naują impulsą Barselonos procesui, atsižvelgiant į galimą vietos ir regionų valdžios institucijų indėlį šioje srityje;

Atskiros politikos sritys

1.11 **atkreipia dėmesį į tai**, kad Europos jūrų politika turi didelę įtaką daugeliui sektorių politikos sričių, kurias iš dalies reglamentuoja Europos teisės aktai, tačiau iki šiol jos nebuvo susietos su integruotu metodu;

1.12 **išvardija** svarbias atskiras politikos sritis, kurias būtina įtraukti į aktyvią jūrų politiką:

Prekyba, transportas, laivų statyba ir uostų ūkis

1.13 **pabrėžia** labai svarbius Europos Sąjungos regionų interesus jūrų laivybos, laivų statybos ir uostų ūkio konkurencingumo srityse. Atsižvelgiant į geografines sąlygas ir itin eksportu paremtą Europos ekonomiką bei padidėjusią vežimo apimtį, būtina vystyti vidaus vandenų kelius ir laivybos maršrutus. Todėl, užuot vežus keliais, vežimas jūrų maršrutais iš dalies padės išspręsti padidėjusios apimtios vežimo problemą. Be to, Europos jūrų politika turi sudaryti sąlygas, kurios užtikrintų ekonomikos dalyviams sąžiningas galimybes Europos laivybos, laivų statybos ir uostų ūkio srityse. Ne tik būtina turėti aiškius, privalomus globalizuotą jūrų eismą ir saugumą jūroje reglamentuojančius saugumą norminius aktus, bet juos būtina ir vykdyti;

1.14 **atkreipia dėmesį į tai**, kad Europa, išsaugodama konkurencingą prekybinį laivyną ir stiprią laivų pramonę, gali įgyti strateginį pranašumą; šiuo tikslu reikia įgyvendinti aktyvią pramonės politiką, paremtą naujovėmis, moksliniais tyrimais ir mokslo žiniomis;

1.15 **pabrėžia**, kad Europos uostuose būtina sukurti techninei laivų priežiūrai ir remontui skirtą infrastruktūrą ir padidinti saugumo standartus, kad šis sektorius taptų stipresnis;

1.16 **siūlo** pasvarstyti, kaip pašalinti laivybos atliekas nepažeidžiant aplinkai, pvz., nustatant specialų uosto mokestį;

Žuvininkystė ir akvakultūra

1.17 **atkreipia dėmesį į tai**, kad nepaisant ES bendrosios žuvininkystės politikos (BŽP), tradicinė žuvininkystė, kuria užsiima kai kurios veikiančios įmonės, dėl sugavimo perviršio priartėjo prie kritinės ribos, nors ES perdirbtų žuvų produktų rinka yra didžiausia pasaulyje. Jeigu BŽP nebus ryžtingai įgyvendinama, o kai kuriais atvejais, neparemta papildomomis konkrečiomis priemonėmis, skirtomis atskiroms Europos jūroms, didelės Europos žuvų atsargos neišvengiamai išseks, o tai lems daugelio žuvininkystės įmonių ekonominį žlugimą;

1.18 **pabrėžia**, kad be tradicinės žvejybos, tvaraus naudojimo sąlygomis svarbus ekonominis augimo veiksnys yra akvakultūrų auginimas brangioms žuvis, vėžiagyviams ir dumbliams jūroje bei sausumoje veisti bei natūralių jūros produktų išgavimas ir veisimas taikant „mėlynąją“ biotechnologiją;

Energetika, jūros mineralai ir jūrų technologija

1.19 **atkreipia dėmesį**, kad atviros jūros energijos srityje, be naftos ir dujų gavybos, vis daugiau svarbos ekonomikoje visų pirma įgyja vėjo energija kaip atsinaujinančios energijos rūšis. Atsižvelgiant į tai, kad didėja Europos Sąjungos priklausomybė nuo elektros energijos importo, būtina skatinti ir šios iš jūros gaunamos energijos gamybą;

1.20 **atkreipia dėmesį**, kad jūros mineralų ištekliai yra labai dideli, jų naudojimas iš dalies dar tik prasidėjo ir turi būti atliekamas taip, kad būtų užkirstas kelias ilgalaikės ekologinės pusiausvyros sunaikinimui;

1.21 **pabrėžia** įvairialypės jūrų technologijos, kurią galima panaudoti įvairiai, pvz., visam jūrų transporto sektoriui, įskaitant laivų priežiūrą, uostų ūkį ir laivų statyklas, atviroje jūroje atliekamai veiklai, hidrografijai, akvakultūrai ir aplinkai skirtus įrengimus, naujovišką potencialą. Aplinkos apsaugos technologija irgi atveria dideles ekonomines galimybes. Taigi, jūrų technologija, pasižyminti savo dideliu naujovių potencialu, viena vertus, yra svarbus ekonominis veiksnys, o antra vertus, labai galinga mokslinių tyrimų ir technologijų plėtrą varanti jėga;

Jūrų aplinka

1.22 **pabrėžia**, kad fiziniai, cheminiai ir biologiniai jūros ypatumai yra veikiami išorės veiksnių, pvz., didėjančios taršos, įskaitant patvarių teršalų susidarymą, ir netinkamo kai kurių jūros biologinės ir nebiologinės kilmės žaliavų panaudojimo bei klimato kaitos, kurie kelia grėsmę jūros, kaip biologinės įvairovės šaltinio ir gyvybiškai svarbaus ekonominio ištekliaus milijonams žmonių visoje ES, ateičiai, ir todėl būtina skubiai imtis atitinkamų korekcinų priemonių. Šiuo tikslu, pavyzdžiui, buvo parengta ES vandens pagrindų direktyva arba daugelį metų buvo stengiamasi pagerinti Baltijos jūros, kuri beveik yra vidinė ES jūra, būklę;

Turizmas

1.23 **mano**, kad sporto ir sveikatos priežiūros paslaugos, aukšta maudyklų kokybė, švarūs paplūdimiai, nepakeistos pakrantės, miestų plėtros apribojimai, kultūros ir laisvalaikio organizavimas turi įtakos poilsiautojams renkantis pakrantės kurortą savo atostogų metu. Šiuo tikslu ir toliau svarbu vystyti Europos jūrų turizmo pramonę, įskaitant burlaivių ir motorinių valčių priplaukas. Europos jūrų politikoje būtina tinkamai atsižvelgti į šios pramonės, į kurią investuojama ir kuriai būdingas aukštas užimtumo lygis, rėmimą;

Pakrančių apsauga

1.24 **primena**, kad dėl kylančio jūros lygio ir pakrančių erozijos būtinos tiesioginės pakrančių apsaugai skirtos struktūrinės priemonės ir tuo pačiu metu būtina nustatyti ir ekonominiu aspektu įvertinti potencialias klimato kaitos pasekmes, kad būtų užtikrinta tolesnė pakrančių apsaugos plėtra; todėl itin svarbu sudaryti palankias sąlygas keistis gera pakrančių zonų integruoto valdymo praktika siekiant nustatyti pakrančių teritorijų poreikiams pritaikytus metodus, kad būtų išsaugota jūros regionų kokybė ir savitumas. Taip pat yra gyvybiškai svarbu imtis priemonių pakrančių, kurios yra produktyviausios zonos jūrų aplinkoje, gamtos išteklių apsaugai;

Salų aspektas

1.25 **mano**, kad įgyvendinant Europos jūrų politiką, būtina atsižvelgti į salų ypatumus ir sugebėti jas apsaugoti nuo gamtinių kliūčių, kurios lemia papildomas išlaidas ir mažina salų konkurencingumą žemyninės Europos atžvilgiu;

1.26 **mano**, kad atsižvelgiant į didelę salų ekonomikos priklausomybę nuo jūrų transporto, Europos Sąjungos jūrų politika turi būti veiksminga priemone, padedančia salų rinkoms integruotis į bendrąją rinką lygiomis su žemyninės Europos regionais sąlygomis;

Jūros išteklių užsienio politikos aspektu ir kaimynystės politikos sąlygomis

1.27 **mano**, kad ES kaip „tarptautinis dalyvis“ turi būti itin suinteresuota naudoti jūros išteklius laikantis sąžiningumo visų valstybių atžvilgiu principo ir atsižvelgiant į globalinį tvarumą; todėl reikia laikytis tarptautinių konvencijų ir ypač Tarptautinės jūrų organizacijos (IMO) teisės aktų;

Integruotos jūrų politikos priemonės

Moksliniai tyrimai ir švietimas

1.28 **nurodo**, kad moksliniai jūrų tyrimai turi tapti ne tik nuolatine Europos mokslinių tyrimų politikos sudėtinė dalimi, bet ir vienu iš pagrindinių jos uždavinių;

1.29 **pritaria** 2004 m. gegužės 13 d. Europos jūrų mokslinių tyrimų institutų parengtai Golvėjaus deklaracijai, skirtai paremti jūrų mokslus ir technologijas pagal 7-ąją mokslinių tyrimų pamatinę programą; **pabrėžia**, kad be sektoriinių techninių sričių, pvz., medžiagų ir technologijų tyrimų, sveikatos ir maisto produktų, klimato ir jūrų biologijos tyrimų bei kitų, netechninių, pvz., prekybos ir turizmo, sričių, skubiai būtina remti svarbiausias tarptautines mokslinių tyrimų institucijas, kurios horizontaliais klausimais gali surinkti daug svarbių duomenų;

1.30 **pritaria**, kad valstybėse narėse ir regionuose būtų remiama jūrininkų mokymų sistema, kurios pagrindas būtų darbo rinkos poreikiai Europos mastu;

Erdvinis planavimas ir stebėseną

1.31 **mano**, kad erdvinio planavimo priemonės yra svarbi integruotos jūrų politikos dalis. Taikant tinkamas stebėsenos sistemas ir jas įvertinant, galima gauti svarbių duomenų apie įvairių jūros parametrų kitimą laiko atžvilgiu ir jų panaudojimą. Teritorinių vandenų, taip pat ES išskirtinės ekonominės zonos valdymas galėtų būti optimizuotas taikant integruotą metodą. Tai svarbu bendro Europos intereso požiūriu, iš dalies ir dėl didelių infrastruktūros sąnaudų.

1.32 esant šioms sąlygoms **pritaria** 2002 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacijai dėl integruoto pakrantės zonų valdymo (IPZV) įgyvendinimo Europoje. IPZV sudaro: visaapimantis sausumos, pakrantės ir atviros jūros stebėjimas; ekonomikos, aplinkos, socialinės politikos ir saugumo interesų svarstymas ir derinimas; politinių veikėjų, administracijos ir visuomenės grupių dalyvavimas veikloje, kad būtų galima iš anksto pastebėti ir išspręsti prieštaravimus;

Visuomenės informavimas

1.33 **reiškia apgailestavimą**, kad tik tokios sensacingos laivų *Erika* ir *Prestige*, neatitinkančių ES reikalavimų, katastrofos atkreipė Europos visuomenės dėmesį į jūrą, kaip išteklių šaltinį. Europos jūrų politiką bus galima sėkmingai įgyvendinti tik tuo atveju, jei, taikant atitinkamas priemones, į šios politikos parengimą ir įgyvendinimą vietos ir regionų lygiais visų pirma bus įtraukiami poveikį patyrę asmenys. Šiuo požiūriu reikėtų atsižvelgti į daugelį geriausių atitinkamų Europos regionų praktikos pavyzdžių;

Vidaus aspektas

1.34 **mano**, kad vidaus aspektas jūrų politikoje vaidina svarbų vaidmenį, kadangi žemyninė veikla turi didelės įtakos pakrantės zonoms ir jūroms.

2. Regionų komiteto rekomendacijos

REGIONŲ KOMITETAS

2.1 **pritaria** aktyviam Europos jūrų politikos įtraukimui į svarbiausius Lisabonos strategijos tikslus;

2.2 **prašo** Komisijos pripažinti, kad vietos ir regionų valdžios institucijos daro teigiamą ir įvairialypę įtaką jūrų išteklių valdymui, ir užtikrinti, kad šis vaidmuo būtų įtvirtintas būsimojoje jūrų politikoje;

2.3 **rekomenduoja** Komisijai atsižvelgti į tris svarbiausius klausimus: a) sukurti pakrantės zonų pajėgumus ir įrenginius įmonėms bei bendruomenėms, taip pat remti naujoves, igūdžius ir verslą, ypač naujų jūros technologijų vystymą, įskaitant atitinkamą tokių įrenginių finansavimą ir reikalingų žmogiškųjų išteklių sudarymą; b) jūrą ir mūsų pakrantes naudoti ekonominei plėtrai remti, kartu remti pakrančių atnaujinimą ir veiklą kaimo vietovėse, turinčiose socialinį ir ekonominį potencialą, c) paremti pakrantės gyvenviečių ir atokesnių vietovių siekį sukurti geresnį susisiekimą su kuo daugiau kaimo vietovių, miestelių ir miestų;

2.4 **rekomenduoja** parengti galiojančių teisės aktų ir nuostatų, skirtų jūros klausimams, apžvalgą, taip pat patikrinti, ar šiems klausimams pakankamai dėmesio skiria regioninė politiką reglamentuojantys aktai, reglamentas dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai, fondo, skirto mokymuisi visą gyvenimą, taisyklės ir 7-oji mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros pagrindų programa;

2.5 **pageidauja**, kad į Europos Sąjungos jūrų aspekto svarbą būtų atsižvelgta konkurencingumo ir bendradarbiavimo tikslų požiūriu; ypač reikėtų atsižvelgti į transnacionalinius ir tarpvalstybinius aspektus, susijusius su kova su užterštumu, saugumo jūroje stiprinimu ir oro uostų bei vandenų kelių sistemų valdymu planuojant 2007-2013 m. regionų politiką, bei **rekomenduoja** peržiūrėti ir koordinuoti galiojančias ES finansines priemones, susijusias su jūros klausimais;

2.6 **ragina** Komisiją surinkti kuo daugiau informacijos apie ekonominę ir ekologinę jūrų atskirų išteklių vertę bei į tai atsižvelgiant atlikti dabartinio ir būsimo jūrų išteklių panaudojimo įvertinimą ir, jeigu būtina, nustatyti keistinus dalykus;

2.7 **ragina** Komisiją nurodyti įvairias turimo ir būsimo jūrų ekonomikos potencialo sritis, tinkamas gerovei ir darbo vietoms kurti, ir pateikti pasiūlymus dėl šio potencialo panaudojimo būdų;

2.8 **skatina** Komisiją ir toliau kartu su valstybėmis narėmis dirbti stiprinant, gerinant ir plėtojant laivybos kelius ir užtikrinti, kad jiems, kaip transeuropinio tinklo daliai, būtų skiriamas deramas dėmesys;

2.9 **prašo**, kad siekiant pagerinti susisiekimą su salomis ir jų prieinamumą žemyninėms rinkoms, būtų stiprinamas antrinių tinklų vystymas ir visiška salų integracija į „jūrų magistrales“;

2.10 **ragina** siekti logiško erdvinio planavimo, pvz., įgyvendinant IPZV, ir paskirstyti arba išsaugoti zonas, kurių gali prireikti įvairaus panaudojimo tikslams.

2.11 **pritaria** ES laivų statybos pramonės iniciatyvai *LeaderSHIP 2015* ir ragina Komisiją remti Europos aukštos kokybės laivų statybos konkurencingumą;

2.12 **ragina** Komisiją siekti, kad vienu iš Europos Sąjungos prioritetų taptų laivų katastrofų atviroje jūroje, pakrantėse ir uostuose prevencija ir, diegiant ES iniciatyvas, stiprinti saugumą, numatytą tarptautinėse konvencijose, kurių turi būti laikomasi pagal tarptautinę viešąją teisę, pvz., IMO, SOLAS ir MARPOL konvencijose, paspartinti šių konvencijų ratifikavimą ir pagerinti jų įgyvendinimą bei priežiūrą; reikėtų nustatyti, koku mastu galima panaudoti rizikos valdymui skirtas struktūrinių fondų lėšas;

2.13 **reikalauja** daugiau pastangų siekiant padidinti pajėgumą ir (arba) plėtoti privažiavimo sausuma prie uostų įrangos infrastruktūrą, logistinių paskirtymo tinklų ir naujos infrastruktūros kūrimą bei įvairinti jau esančią uostų

infrastruktūrą, ypač atsižvelgiant į salų uostų infrastruktūrą, laikantis pakrantės zonų gamtos išteklių apsaugos priemonių;

2.14 **ragina** labiau atsižvelgti į socialinius uostų aspektus, pavyzdžiui, patalpas įgulai;

2.15 **primygtinai ragina** kuo greičiau pritaikyti saugumo uostų įrenginiuose ir jų teritorijoje taisykles ir priemones atsižvelgiant į naują teroristų išpuolių grėsmę;

2.16 **ragina** Komisiją tęsti jos pradėtą žuvininkystės politikos reformą, kad Europos vandenyse ilgam laikui būtų užtikrinti žuvininkystės ištekliai ir žvejų pajamos;

2.17 **prašo** Komisijos ir Tarybos, kad naujai paskelbtoje Euromed politikoje pagrindinė vieta būtų skirta bendrajai žuvininkystės politikai, *inter alia* atsižvelgiant į Viduržemio jūros laisvos prekybos zonos sukūrimą iki 2010 m.;

2.18 **kreipiasi į** Komisiją su prašymu nustatyti sąlygas, kurios palengvintų galimybes plėsti Europos Sąjungoje vėjo jėgaines. Reikėtų daugiau dėmesio skirti kitų atsinaujinančių energijos išteklių potencialui, pvz., potvynių energijai, ir, jeigu būtina, skirti jam paramą;

2.19 **prašo** Komisiją užtikrinti aplinkai tinkamą po vandeniu esančių naftos ir dujų gavybą Europos Sąjungos vandenyse;

2.20 **ragina** Komisiją nustatyti pakrančių apsaugos priemonių, kurių gali prireikti, planą atsižvelgiant į įvairias prognozes dėl kylančio jūros lygio;

2.21 **skatina** jūrų politikos sketoriuje nustatyti erdvinės informacijos infrastruktūrą *INSPIRE* atitinkančią priemonę, kurią taikant būtų galima, remiantis patikimais duomenimis, įvertinti įvairius naudotojų interesus;

2.22 **rekomenduoja** tikslingiau remti laivų statybą ir jūrų technologijas, pvz., naujus dvigubo korpuso tanklaivius arba po kelerių metų prasidėsiantį maždaug 200 naftos ir dujų jūros platformų išmontavimą;

2.23 **ragina** Komisiją skatinti nacionalinių strateginių planų parengimą ir paremti regionų ir tarpvalstybinius IPZV metodus;

2.24 **ragina** Komisiją numatyti daugiau moksliniams jūros tyrimams skiriamų paramos lėšų ir sutelkti dėmesį į paramą naujoms technologijoms, pvz., poliariniams tyrimams naudojamą techniką, ir suderinti visoje ES taikomus reikalavimus, pvz., akvakultūros, taip pat iš pat pradžių į juos įtraukti verslą;

2.25 siekiant skirti daugiau dėmesio visuomenės informavimui, **prašo** Komisiją išdėstyti moderniai jūrų politikai skirtą sistemingą strategiją, kad ji būtų įtvirtinta pradiniam etape ir būtų užtikrintas jos faktinis įgyvendinimas;

2.26 **prašo** Komisiją atsižvelgti į nuo jūros nutolusių teritorijų aspektą ir sąveiką tarp krašto gilumoje esančių teritorijų, pakrantės zonos ir jūros, kad į jūrų politiką būtų įtraukti visi regionai — ne tik esantys prie pat jūros;

2.27 **prašo** Komisiją atsižvelgti į platesnio pobūdžio regioninį požiūrį, visų pirma į jau susiformavusį keturiuose dideliuose Europos jūrų rajonuose — Šiaurės Rytų Atlanto, Baltijos jūros, Viduržemio jūros ir Juodosios jūros;

2.28 **rekomenduoja** Komisijai ypatingą dėmesį skirti jūrų bendruomenių kultūriniais interesams ir vietinio masto žinioms ir visa tai įtraukti į planavimą, valdymą ir susijusios politikos kūrimą. Be to, būtina puoselėti nenutrūkstamą kultūrinį ryšį tarp pakrantės bendruomenių ir jūros, ypač jei jūra prisideda prie bendruomenių tvarumo. Tai padidintų turizmo produktų vertę;

2.29 **ragina** Komisiją užtikrinti regioninio ir vietos aspekto įtraukimą į Europos jūrų politikos parengimo ir įgyvendinimo procesą bei atsižvelgti į regionuose vykdomus įvairiausių vertinimus rengiant Žaliąją knygą. Todėl, pradėdant taikyti integruotą politiką, ypač svarbūs galėtų visų pirma būti geriausių praktikos pavyzdžiai ir pavyzdiniai jūros regionai. Be to, reikėtų apsvarstyti labai sėkmingą LEADER modelį siekiant užtikrinti vietos lygmens panaudojimą;

2.30 **skatina** rengiant išsamias konsultacijas dėl Žaliosios knygos iki jos paskelbimo pakrantės zonose organizuoti įvairias regionų konferencijas, kad, pirma, būtų įtraukti regionų ir vietos ekspertai, ir, antra, visuomenė būtų informuojama jūros klausimais. Konferencijos turėtų proporcingai vykti ir dideliuose pramoninius uostus turinčiuose regionuose, ir tuose, kuriuose yra mažesni uostai;

2.31 **siūlo** atlikti svarbų partnerio vaidmenį konsultacijų metu, kurios turi būti organizuojamos rengiant Žaliąją knygą dėl jūrų politikos; ir **rekomenduoja** surengti ilgalaikę visuomenės informavimo kampaniją, įtraukiant vietos ir regionų valdžios institucijas.

2005 m. spalio 12 d., Briuselis

Regionų komiteto
pirmininkas
Peter STRAUB

Regionų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui — Kaip užkirsti kelią pasaulio klimato kaitai

(2006/C 81/07)

REGIONŲ KOMITETAS

atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui — *Kaip užkirsti kelią pasaulio klimato kaitai* (COM (2005) 35 final);

atsižvelgdamas į 2005 m. vasario 9 d. Europos Komisijos sprendimą pasikonsultuoti su juo šiuo klausimu pagal Europos bendrijos steigimo sutarties 265 straipsnio pirmąją pastraipą;

atsižvelgdamas į 2005 m. vasario 22 d. Biuro sprendimą prašyti Tvarios plėtros komisijos parengti nuomonę šiuo klausimu;

atsižvelgdamas į 2005 m. kovo 22 ir 23 d. Tarybos ir 2005 m. kovo 7 d. Aplinkos tarybos išvadas;

atsižvelgdamas į 2005 m. gegužės 12 d. parengtą Europos Parlamento rezoliuciją dėl vyriausybių ekspertų seminaro klimato kaitos klausimais

atsižvelgdamas į savo 1999 m. lapkričio 18 d. nuomonę dėl Komisijos komunikato Tarybai ir Europos Parlamentui „Rengiantis Kioto protokolo reikalavimų įgyvendinimui“ COM(1999) 230 final — CdR 295/1999 fin (1);

atsižvelgdamas į savo 2000 m. rugsėjo 21 d. nuomonę dėl Žaliosios knygos dėl „Šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos prekybos Europos Sąjungoje“ ir Komisijos komunikatą Tarybai ir Europos Parlamentui dėl „ES politikos ir priemonių sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas: Europos klimato kaitos programos link (EKKP)“ COM(2000) 87 final, COM(2000) 88 final, CdR 189/2000 fin (2);

atsižvelgdamas į Tvarios plėtros komisijos nuomonės projektą (CdR 65/2005 rév. 1), priimtą 2005 m. birželio 18 d. (pranešėjas José Macário Correia, Taviros savivaldybės tarybos vadovas (PT/ELP);

kadangi:

1. būtina nustatyti vidutinės trukmės ir ilgalaikės strategijos kryptis siekiant užkirsti kelią pasaulio klimato kaitai ES ir bendradarbiaujant su tarptautine bendruomene;
2. 1996 m. ES Ministrų Taryba nurodė, kad ji „mananti, jog vidutinė pasaulio temperatūra neturėtų būti daugiau nei 2 laipsniais aukštesnė už ikiindustrinio laikotarpio temperatūrą“;
3. apribojus vidutinės pasaulio temperatūros kilimą iki 2 °C, nauda viršytų taršos mažinimo politikai įgyvendinti skirtas išlaidas;
4. siekiant įgyvendinti aplinkosaugos tikslus, būtina imtis veiksmingiausių bei mažai išlaidų reikalaujančių prisitaikymo ir klimato kaitos sustabdymo priemonių, išlaikant mūsų ekonominį konkurencingumą.
5. klimato kaita yra pasaulinė problema, kuri taip pat priklauso regioninės ir vietos valdžios institucijų kompetencijai. ES ir jos valstybių narių pasirašytas Kioto protokolas — tai tarptautinis susitarimas, kuris įpareigoja valstybes nares bei regionų ir vietos valdžios institucijas.

61-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2005 m. spalio 12-13 d. (2005 m. spalio 12 d. posėdis), vieningai priėmė šią nuomonę.

(1) OL C 107, 2002 5 3, p. 76

(2) OL C 192, 2002 8 12, p. 59

1. Regionų komiteto požiūris

REGIONŲ KOMITETAS,

1.1 **pritaria** Komunikatui, kuriame tiksliai įvertinta dabartinė padėtis ir analizuojamas klimato kaitos keliamas pavojus bei priemonės, skirtos veiksmingai kovai su šiuo reiškiniumi.

1.2 **pritaria** Kioto protokolo, kaip pirmojo globalios strategijos etapo, skirto užkirsti kelią klimato kaitai, įsigaliojimui;

1.3 **dar kartą patvirtina**, kad jis remia plačių užmojų ES politiką šioje srityje;

1.4 **pabrėžia** būtinybę gerokai padidinti šalių, dalyvaujančių užkertant kelią pasaulio klimato kaitai, skaičių — turėtų dalyvauti visi pagrindiniai sektoriai, atsakingi už šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, pirmiausia energijos gamybos bei oro ir jūrų susisiekimo sektoriai;

1.5 **nori išreikšti** susirūpinimą padariniais trūkstamais veiksmais pasaulio lygiu;

1.6 **apgailėstauja**, kad kai kurios valstybės narės dar negreit pasieks jiems nustatytus tikslus, kad būtų pasiektas mažiau kaip „-8 %“ Bendrijos tikslas, nurodytas Kioto protokole, bet **mano**, **kad svarbu** jas skatinti, nes taip jos galės bent jau artėti prie nustatytų tikslų;

1.7 **patvirtina** Komisijos rekomendaciją skatinti rengti informuotumą bei sąmoningumą didinančias kampanijas, kad padidėtų visuomenės susidomėjimas šiuo klausimu, skatinant tvaresnę gyvenseną. Kartu reikėtų pabrėžti, kaip svarbu įgyvendinti ir plėtoti mokyklų projektus šioje srityje, nes mokyklos, galima sakyti, yra plačiosios visuomenės atspindys.

1.8 **mano**, kad teritorijų planavimo politikoje turi būti atsižvelgta į energijos efektyvumo tikslus — skatinti suderinamos ir papildančios veiklos rūšis, kad sumažėtų kelionės atstumas ir tuo pačiu kuro sunaudojimas;

1.9 **pabrėžia**, kaip svarbu išsaugoti ir kurti žalias zonas, kurios turi būti įtrauktos į miestų teritorijų strateginį planavimą; padidinti miškingų plotų dydį yra itin svarbu, kad anglies absorbcijos iš atmosferos procesas būtų efektyvesnis;

1.10 **remia** nuostatą, kad būtų kuriami tvaresnio mobilumo modeliai, kuriais remiantis pėsčiųjų zonų kūrimas ir uždraudimas transporto priemonių arba jų skaičiaus sumažinimas miestų centruose turi lemiamos reikšmės. Kartu jis mano, kad turėtų būti sukurta patraukli viešojo transporto sistema, kuri gerokai papildytų individualų transportą, o dažnai — pakeistų jį;

1.11 **pabrėžia**, kaip svarbu, kad visos transporto priemonės naudotų švaresnius degalus ir tokia nuostata būtų taikoma bendrovių ir viešojo valdymo institucijų transporto priemonių parkui; **ragina** viešojo valdymo institucijas imtis iniciatyvos kuriant švaresnių transporto priemonių parkus.

1.12 **mano**, kad parūpinus įrangą selektyviam atliekų surinkimui ir visuomenei parėmus sprendžiant šį klausimą, šie tikslai būtų lengviau pasiekti;

1.13 **mano**, kad, statant naujus pastatus ir atliekant esamų pastatų renovaciją, reikia atsižvelgti į patikimą energinį naudingumą;

1.14 **pabrėžia** ne tik nacionalinių vyriausybių, bet vietos ir regioninės valdžios institucijų visumos atsakomybę užkirsti kelią klimato kaitai įgyvendinant minėtas priemones.

2. Regionų komiteto rekomendacijos

REGIONŲ KOMITETAS,

2.1 **nurodo**, kad yra būtina, jog Komisija skatintų užkirsti kelią klimato kaitai visais lygiais, įskaitant vietos ir regioninį lygius;

2.2 **ragina** sparčiau imtis priemonių užkirsti kelią ir kovoti su miškų gaisrais, kaip lemiamos priemonės, skirtos užkirsti kelią šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijai;

2.3 **prašo** sustiprinti priemones, skirtas nuolatiniam Europos ledynų tyrimui ir stebėsenai, kadangi pastarieji yra trapios ekosistemos ir labai jautrūs klimato pokyčiams;

2.4 **ragina**, kad įmonėms būtų suteikta daugiau finansinių paskatų, skatinančių jas naudoti „švarias technologijas“ arba pertvarkyti taikomas technologijas;

2.5 **palaiko** nuostatą, kad būtų įgyvendinta veiksminga stebėsenos politika, kaip dalis pastangų kontroliuoti pramoninę veiklą, užtikrinti kovos su klimato kaita teisėtumą;

2.6 **remia** nuostatą, kad į pastatų šildymo sistemas būtų įtrauktos tokios alternatyvios energijos rūšys kaip biomasė ir tokia nuostata būtų taikoma visiems sektoriams, įskaitant viešąjį valdymą; ir šiame kontekste taip pat **atkreipia dėmesį** į veiksmingesnį egzistuojančių energijos šaltinių panaudojimą, pvz., išplečiant kombinuotą šilumos ir energijos gamybą, kuri sumažina gamybos vienetui tenkantį teršimą;

2.7 **ragina** įgyvendinti paskatas, susijusias su itin energetiškai efektyvių produktų arba tokių produktų, kurie pagaminti naudojant atsinaujinančios energijos šaltinius, preferenciniu suvartojimu;

2.8 **rekomenduoja** panaikinti subsidijas veiklos rūšims, kurios prisideda prie klimato kaitos;

2.9 **remia ir pakartoja** Tarybos pasiūlymą nustatyti tikslus po 2012 metų laikotarpio; kaip ir Taryba, Komitetas mano, kad išsivysčiusiems šalims iki 2020 m. vertėtų nustatyti mažesnius tikslus, siekiančius nuo 15 % iki 30 % pamatinių verčių, nustatytų Kioto protokole; pasibaigus šiam laikotarpiui, rekomenduoja vertes nustatyti pagal Aplinkos tarybos priimtas išvadas (iki 2050 m. nuo 60 % iki 80 %);

2.10 **siūlo**, kad teminėje strategijoje dėl miestų aplinkos būtų sukurtos paskatos, kaip užkirsti kelią klimato kaitai;

2.11 **rekomenduoja**, kad būtų išsamiau išnagrinėta ir (arba) ištirta ekonominės naudos analizė, kaip sumažinti temperatūros padidėjimą iki 2 °C; Turi būti tiksliau nustatyta šiltnamio efektą sukeliančių dujų koncentracija, būtina 2 °C tikslui pasiekti, ir sąnaudos, susijusios su tokiu sumažinimu;

2.12 **siūlo**, kad miestai ir toliau jungtųsi prie „Darbotvarkė 21 amžiui“ proceso ir daugiau dėmesio skirtų tokios rūšies strategijai įgyvendinti.

2005 m. spalio 12 d., Briuselis

Regionų komiteto
pirmininkas
Peter STRAUB

Regionų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato Tarybai ir Europos Parlamentui 2005 m. ES tvaraus vystymosi strategijos peržiūra: pradinė apžvalga ir ateities gairės

(2006/C 81/08)

REGIONŲ KOMITETAS,

atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą Tarybai ir Europos Parlamentui dėl 2005 m. ES tvaraus vystymosi strategijos peržiūros: pradinė apžvalga ir ateities gairės, COM(2005) 37 final;

atsižvelgdamas į 2005 m. vasario 9 d. Europos Komisijos sprendimą konsultuotis su juo šiuo klausimu, vadovaujantis Europos bendrijos sutarties 265 straipsnio 1 dalimi;

atsižvelgdamas į 2005 m. balandžio 12 d. Biuro sprendimą pavesti Tvarios plėtros komisijai parengti nuomonę šiuo klausimu;

atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą dėl Tvaresnės Europos geresniam pasauliui: Europos Sąjungos tvaraus vystymosi strategija (Komisijos pasiūlymas Geteborgo Europos Vadovų Tarybai) COM(2001) 264 final;

atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui dėl Pasaulinės partnerystės tvaraus vystymosi vardan, COM(2002) 82 final;

atsižvelgdamas į 2002 m. sausio 15 d. Komisijos komunikatą 2002 m. kovo 15 ir 16 d. Barselonos Pavarario Vadovų Tarybai, kurioje buvo duotas naujas postūmis strategijai, priimtai prieš dvejus metus Lisabonos vadovų susitikime (COM(2002) 14), kad Europa taptų dinamiškiausia, konkurencingiausia ir tvariausia, žiniomis paremta ekonomika pasaulyje;

atsižvelgdamas į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto tiriamąją nuomonę, priimtą 2004 m. vasario 28 d., NAT/229-CESE 661/2004;

atsižvelgdamas į Europos Tarybos deklaraciją dėl svarbiausių tvarios plėtros principų, pateiktą 2005 m. birželio 16 ir 17 d.

atsižvelgdamas į savo nuomonę dėl Komunikato *Teminės strategijos dėl tvaraus gamtinių išteklių naudojimo link*. COM(2003) 572 final -CdR 11/2004 fin ⁽¹⁾);

atsižvelgdamas į 2001 m. lapkričio 14 d. Komisijos komunikatą, pavadintą *Dešimt metų po Rio: rengiantis 2002 m. pasaulio vadovų susitikimui tvarios plėtros klausimais* (COM(2001) 53)- CdR 37/2001 fin ⁽²⁾);

atsižvelgdamas į savo 2000 m. birželio 15 d. nuomonę dėl Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl Bendrijos bendradarbiavimo programos, skatinančios tvarią miestų plėtrą (COM(1999) 557 final — 1999/0233 (COD) — CdR 134/2000 fin ⁽³⁾);

atsižvelgdamas į savo vasario 17 d. nuomonę dėl Komisijos Komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl tvaraus žemės ūkio kryptį (COM(1999) 22 final) — CdR 183/1999 fin ⁽⁴⁾);

atsižvelgdamas į nuomonę dėl Komisijos komunikato dėl prekybos ir plėtros — pagalba besivystančioms šalims, kad jos pasinaudotų prekybos teikiama nauda (KOM(2002) 513 galutinis) -CdR 100/2003 fin ⁽⁵⁾),

atsižvelgdamas į nuomonę dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl paslaugų vidaus rinkoje KOM(2004) 2 galutinis -2004/0001 (COD) CdR 154/2004 ⁽⁶⁾,

atsižvelgdamas į savo nuomonės projektą (CdR 66/2005 rev. 1), kurį 2005 m. birželio 28 d. priėmė Tvarios plėtros komisija (pranešėja Mona-Lisa Norrman, Jämtland regiono tarybos narė (SV-ESP);

kadangi

- 1) Vietos ir regionų valdžios institucijos priklauso sprendimų priėmimo ir vykdymo lygiui, kuris yra arčiausiai ES piliečių. Priemonės, būtinos darniam vystymuisi įgyvendinti, turi būti parengtos, patvirtintos, įgyvendintos ir stebimos tarantis su Europos Sąjungos piliečiais.
- 2) 25 ES valstybėse narėse vietos ir regionų valdžios lygiuose turi vykti praktinis įvairių politikos sektorių tarpusavio derinimas. ES sanglaudos politikos įgyvendinimas irgi vyksta vietos ir regionų lygiu.
- 3) Per vietos ir regionų lygiu įgyvendinamų priemonių bendrą poveikį ES ir pasaulyje galima iš pagrindų pakeisti šiandien esamas netvarias tendencijas. Tinkamas šūkis būtų: Mąstykite globaliai, veikime vietos lygiu.

61-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2005 m. spalio 12-13 d. (2005 m. spalio 12 d. posėdis), vieningai priėmė šią nuomonę:

1. Regionų komiteto nuomonė

Bendrosios pastabos

REGIONŲ KOMITETAS,

1.1 **pritaria** Komisijos komunikatui dėl ES tvaraus vystymosi strategijos peržiūros, kuriame numatyta atlikti pradinę padarytos pažangos peržiūrą ir nustatyti kai kurias ateities gaires;

1.2 **pabrėžia**, kad nuo 2001 m., kai Geteborge buvo priimta Tvaraus vystymosi strategija, padaryta pažanga yra nepakankama; **pritaria** Komisijai, kad dabar dėmesys turi būti skirtas aktyvesniam požiūriui į tvarų vystymąsi ir konkrečius veiksmus žemiausiu lygiu;

1.3 **nurodo**, kad požiūris į tvarų vystymąsi trimis aspektais — ekonominiu, ekologiniu ir socialiniu — yra išankstinė sąlyga, lemianti augimą, daugiau geresnių darbo vietų kūrimą, didesnę gerovę ir švaresnę bei sveikesnę aplinką;

1.4 **pabrėžia**, kaip svarbu integruoti ir akcentuoti tvarų vystymąsi visose ES politikos srityse. Svarbu, kad sanglaudos politikoje būtų remiami ekonominiai, o taip pat ekologiniai ir socialiniai aspektai ir deramai atsižvelgiama į ilgalaikę politikos poveikį. Taip pat ir būsima Europos plėtros politika ir politika dėl Afrikos turėtų užtikrinti paramą tvariam vystymuisi tarptautinėje veikloje;

⁽¹⁾ OL C 121, 2004 4 30, p. 47.

⁽²⁾ OL C 107, 2002 5 3, p. 9.

⁽³⁾ OL C 317, 2000 11 6, p. 33.

⁽⁴⁾ OL C 156, 2000 6 6, p. 40.

⁽⁵⁾ OL C 23, 2004 1 27, p. 8.

⁽⁶⁾ OL C 43, 2005 2 18, p. 18.

Tarptautinė prekyba

1.5 **pabrėžia**, kad Lisabonos strategija yra pagrindas, kuriuo remdamasi ES reaguoja į globalizavimo poveikį konkurencijai, ekonomikai ir darbo jėgai Europoje; tačiau joje turėtų atsispindėti ir poveikis tvariam vystymuisi Europoje bei tarptautiniu mastu. Metodas, kuris dabar yra naudojamas tvariam vystymuisi pasiekti, turėtų būti plėtojamas, kad globalizacijos poveikis viešosioms paslaugoms ir tvariam vystymuisi vietos ir regionų lygiu būtų atspindėtas geriau.

Dialogas ir bendradarbiavimas

1.6 **pabrėžia** veiksmingo dialogo su pilietine visuomene svarbą. Dėl to, Komisijos teikiama informacija turi būti nuosekli ir gerai koordinuota, o strategija — stebima ir konkrečiai įgyvendinama.

Vietos ir regioninė perspektyva

1.7 **ypatingai norėtų pabrėžti** vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmenį ir atsakomybę siekiant tvaraus vystymosi. Visi valdžios lygiai turėtų bendradarbiauti nustatant ir įgyvendinant pakeitimus, būtinus stabiliai visuomenei pasiekti per tvirtą vadovavimą.

Dėmesys piliečiams

1.8 **pabrėžia**, kaip svarbu užtikrinti, kad pastangos tvariam vystymuisi skatinti būtų nukreiptos į ES piliečių poreikius ir sąlygas, kad būtų įgyta jų parama. Vietos ir regionų valdžios institucijos vaidina svarbų vaidmenį šiame dialoge ir Komisija turėtų remti šias pastangas administraciškai ir finansiškai:

- sudarydama susitarimus dėl konsultacijų ir kurdama įprastus forumus dialogams rengti ir patirtimi keistis;
- remdama vietos ir regionų plėtros projektus ES ir pasauliniu mastu;
- gilindama Europos Sąjungoje žinias ir informuotumą apie bendrų veiksmų būtinybę, kad būtų sukurta stabili visuomenė.

Visuomenės sveikata, apsauga ir lygybė

1.9 **pabrėžia**, kad visuomenės sveikata, plačiąja prasme, yra pagrindinis reikalavimas tvariam vystymuisi pasiekti;

1.10 **nurodo**, kad apsauga yra išankstinė kokybiško gyvenimo prielaida ir, kartu su bendra visuomenės sveikatos perspektyva, sudaro svarbiausią pastangų, skatinančių tvarų vystymąsi, tikslą;

1.11 kartu **pabrėžia** būtinybę į iniciatyvas įtraukti vienodų galimybių perspektyvą, kad būtų skatinamas tvarus vystymasis;

Aplinkosauga besirūpinančios įmonės ir „žaliosios“ darbo vietos

1.12 **remia** Komisijos nuomonę, kad mūsų būsima gyvenimo kokybė priklausys nuo mūsų gamybos ir vartojimo modelių. Ekonominį augimą turime atskirti nuo aplinkos būklės blogėjimo, įgyvendindami švietimą ir informavimą apie prekių ir paslaugų poveikį sveikatai ir aplinkai. Aplinkosauginiai reikalavimai viešuosiuose pirkimuose irgi vaidina svarbų vaidmenį keičiant gamybos ir vartojimo modelius;

1.13 **pabrėžia** būtinybę imtis priemonių, kad būtų paremtas aplinkosauga besirūpinančių įmonių, pirmiausia MVĮ, vystymas. Moksliniams tyrimams imlios aplinkosaugos technologijų sektoriaus įmonės turėtų būti konkrečiai nurodytos paramai gauti pagal dabartinį pasiūlymą dėl Septintosios mokslinių tyrimų, technologijų plėtros ir demonstravimo pamatinės programos (PP7);

Tikslai, priemonės ir stebėseną

1.14 **remia** Komisijos planą nustatyti aiškius uždavinius, tikslus ir susijusius terminus. Tokia nuostata leis stebėti, įvertinti ir teikti ataskaitas apie padarytą pažangą.

1.15 **pabrėžia** būtinybę imtis aktyvių priemonių ir konkrečių veiksmų tvariam vystymuisi skatinti. Būsimoje veiksmų programoje taip pat turi būti numatyti įvairūs būdai, kaip įgyvendinti ir stebėti įvairias priemones bei įtraukti vietos ir regionų valdžios institucijas kaip pagrindinius partnerius rengiant veiksmų programą.

Priemonės tvariam vystymuisi įgyvendinti

1.16 **pabrėžia**, kaip svarbu kurti naujas ir tobulinti esamas priemones. Tai svarbu, kad būtų įgyvendintos, įvertintos ir stebimos priemonės, būtinos tvariam vystymuisi skatinti. Kad būtų veiksmingai prisidėta siekiant tvaraus vystymosi, turėtų būti sukurtos ir pritaikytos šios priemonės:

— Aplinkosaugos vadybos sistemos

ES aplinkosaugos vadybos ir audito sistema (AVAS) turėtų būti patobulinta ir pritaikyta prie tvaraus vystymosi klausimų ir poreikių. Turėtų būti sukurta aplinkosaugos vadybos sistema, įskaitant ekonomines, ekologines ir socialines problemas;

— Viešieji pirkimai

Aplinkosaugos reikalavimų įtraukimas į viešųjų pirkimų sutartis yra galinga priemonė gamybos ir vartojimo modelių pakeitimams visuomenėje skatinti. Tokia nuostata turėtų būti toliau tvirtinama, pavyzdžiui, pabrėžiant galimybę atsižvelgti į vietoje gaminamų prekių ir teikiamų paslaugų aplinkosauginę naudą. Viešieji pirkimai šiuo metu sudaro 15 % ES BVP arba apie 1 000 mlrd. eurų;

— Technologijų viešieji pirkimai

Turėtų būti parengta technologijų viešųjų pirkimų tvarka, pirmiausia atliekų, energetikos, transporto, vandens tiekimo ir nuotekų, kelių ir kitos infrastruktūros srityse. Šiose srityse valstybinis sektorius yra atsakingas vietos ir regionų lygiu;

Moksliniai tyrimai ir technologijų plėtra

Būtina skubiai vystyti naujas ir aplinkai palankias technologijas. Komisijos iniciatyva sukurti nemažai technologijų platformų, paremtų mokslininkų ir privataus verslo sektoriaus tarpusavio bendradarbiavimu, yra žingsnis šia kryptimi. Pavyzdžiui, Parlamentas vadovauja diskusijoms, kaip „sukurti socialiais tikslais paremtas mokslinių tyrimų platformas“ siekiant aiškaus tikslo, kaip paremti ir skatinti su moksliniais tyrimais ir technologijų plėtra susijusį tvarų vystymąsi. Regionų komitetas pritaria šiai iniciatyvai ir norėtų pabrėžti būtinybę išplėsti ją, kad apimtų mokslinius tyrimus ir technologijų plėtrą socialinių ir elgsenos mokslų srityse. Būtinis ir konkrečios iniciatyvos užtikrinti, jog mokslinių tyrimų rezultatai būtų praktiškai įgyvendinti siekiant tvaraus vystymosi vietos ir regionų lygiu;

— Informavimas ir visuomenės žinių gilinimas

Komisija *inter alia* priėmė minimalias normas dėl konsultacijų su suinteresuotomis šalimis prieš priimančias sprendimus aplinkosaugos srityje. Be to, buvo imtasi įvairių iniciatyvų, kad būtų siekiama privataus verslo sektoriaus dalyvavimo skatinant tvarų vystymąsi. Komisija ne visuomet tinkamiausia institucija informacijai pateikti.

— Bendradarbiavimas ir pasikeitimas nuomonėmis

Galimybė keistis patirtimi ir kaupti naujas žinias bendradarbiaujant ir bendraujant su įvairiais dalyviais yra svarbiausia tvaraus vystymosi pastangų dalis. Nemažai ES organizacijų ir tinklų dirba siekdami šio tikslo.

— Stebėseną ir vertinimą

Stebėsenos ir vertinimo priemonės yra būtinos, kad būtų galima imtis veiksmingų ir tikslingų veiksmų tvariam vystymuisi skatinti. Poveikio sveikatai ir aplinkai vertinimas yra tik du pavyzdžiai, tačiau būtina daugiau padaryti, kad šios dvi priemonės būtų išplėtos.

— Rinka paremtos priemonės

Šiuo metu ES yra nemažai taikoma rinka paremtų priemonių, tokių kaip su aplinkosauga susiję mokesčiai, emisijos prekybos

schemos ir subsidijos. Šias priemones būtina plėtoti toliau, kad būtų užtikrinta, jog visų ekonominės veiklos rūšių kainos atspindėtų tikrąsias sąnaudas visuomenei.

— Teritorijų planavimas

Daug priemonių, kurios būtinos tvariam vystymuisi skatinti, susijusios su žemės ir vandens naudojimu vietos ir regionų lygiu, ir su teritorijų planavimu, kaip ES vandens direktyvos ar teminės strategijos dėl miestų aplinkos ir atliekų įgyvendinimas.

— Teisės aktai

Teisės aktai yra dar viena svarbi priemonė tvariam vystymuisi skatinti. Tačiau kai kurie Bendrijos ir nacionaliniai teisės aktai nepakankamai remia pastangas tvariam vystymuisi skatinti. Prioritetas turėtų būti teikiamas taikomiems teisės aktams pagerinti ir plėtoti. Be to, reikėtų dar kartą patikrinti ir pagerinti įvairių teisės aktų tarpusavio darnumą, siekiant *inter alia* sudaryti paprastesnes reglamentavimo sąlygas. Teisės aktai turėtų būti paremti naujomis priemonėmis ir metodais, pagrįstais socialinių partnerių tarpusavio sutarimu. Tokio požiūrio pavyzdžiais galėtų būti susitarimai, sudaryti atviro koordinavimo metodu, kaip Aalborgo chartija ir trišaliai susitarimai.

2. Regionų komiteto rekomendacijos

REGIONŲ KOMITETAS,

2.1 **pabrėžia**, kaip svarbu ES piliečiams leisti tapti pagrindiniais dalyviais siekiant sukurti stabilią visuomenę. Dialogas dėl fizinių ir ekonominių priemonių bei vartojimo ir elgsenos modelių pasikeitimų turi vykti atsižvelgiant į vietos ir regionų lygio sąlygas;

2.2 **mano**, kad tikslai ir priemonės, būtinos tvariam vystymuisi skatinti, turi būti paremtos ir pritaikytos vietos ir regionų lygio sąlygoms.

2.3 **pabrėžia**, kaip svarbu kurti naujas ir tobulinti esamas priemones. Tokia nuostata būtina, kad būtų įgyvendintos, įvertintos ir stebimos priemonės, būtinos tvariam vystymuisi įgyvendinti;

2.4 **tiki**, kad, jam atliekant nuolatinę tvaraus vystymosi strategijos peržiūrą ir darbą, susijusį su veiksmų programa, Komisija rengs ir gilins dialogą su vietos ir regionų lygio institucijomis, ir ketina aktyviai dalyvauti siekiant sukurti stabilią visuomenę Europos Sąjungoje, ir pasaulyje.

2005 m. spalio 12 d., Briuselis

Regionų komiteto

pirmininkas

Peter STRAUB

Regionų komiteto nuomonė dėl Svarstymų laikotarpio: diskusijų apie Europos Sąjungą vertinimo struktūra, temos ir tvarka

(2006/C 81/09)

REGIONŲ KOMITETAS,

ATSIŽVELGDAMAS į 2005 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento sprendimą pasitarti su juo šiuo klausimu pagal Europos bendrijos steigimo sutarties 265 straipsnio ketvirtąją pastraipą;

ATSIŽVELGDAMAS į jo pirmininko 2005 m. liepos 27 d. sprendimą pagal Darbo tvarkos taisyklių 40 straipsnio 2 dalį paskirti **Franz Schausberger**, Zalcburgo žemės atstovas Regionų komitete (AT/ELP), ir lordą kanclerį **Tope**, Didžiojo Londono savivaldybės valdžios atstovą (UK/ALDE), pagrindiniais pranešėjais pateikiant nuomonę šiuo klausimu;

ATSIŽVELGDAMAS į Sutartį dėl Konstitucijos Europai, pasirašytą 2004 m. spalio 29 d. valstybių arba vyriausybių vadovų (CIG 87/04 rev. 1, CIG 87/04 Add 1 rev. 1, CIG 87/04 Add 2 rev. 1);

ATSIŽVELGDAMAS į savo 2004 m. lapkričio 17 d. nuomonę dėl *Sutarties dėl Konstitucijos Europai* (CoR 354/2003 fin (¹))

ATSIŽVELGDAMAS į jo 2001 m. lapkričio 6 d. pranešimą *Artumas* (CdR 436/2000 fin),

61-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2005 m. spalio 12 d. ir 13 d., (2005 m. spalio 13 d. posėdis) priėmė šią nuomonę

REGIONŲ KOMITETO POŽIŪRIS IR REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS:

a) Kontekstas

1. **mano**, kad taiką, laisvę ir klestėjimą gali užtikrinti tik politiškai stipri ir demokratiška Europos Sąjunga, tvirtas vadovavimas Europai ir glaudus bendradarbiavimas siekiant dinamiškesnio Europos projekto;

2. **nerimauja**, jog pernelyg ilgas svarstymų laikotarpis gali pakenkti Europos Sąjungos įvaizdžiui visuomenėje, todėl ragina visas institucijas grįžti prie tikrosios Europos idealo ir vienijimosi prasmės, suteikiant jiems naują impulsą;

3. **mano**, jog yra tikslinga šį svarstymų laikotarpį panaudoti siekiant iširti, kokių pozicijų Europos Sąjungos atžvilgiu laikosi valstybių narių piliečiai, ir sutvirtinti pagrindinius ES tikslus, vertybes ir principus, pvz., solidarumo, veiksmingumo, skaidrumo ir bendradarbiavimo, kurie grindžiami jos piliečių parama;

4. **primena**, kokią reikšmę šiame kontekste turi pagrindinės Europos Sąjungos teisės, nustatytos Konstitucijoje Europai esančioje Chartijoje;

5. yra **įsitikinęs**, kad Europos Sąjunga privalo rimtai vertinti Prancūzijos ir Nyderlandų referendumų rezultatus; **laikosi nuomonės**, kad žinią apie Konstitucinės sutarties ratifikavimo proceso pradžią, nekeičiant pirminio tvarkaraščio ir to rimtai

nesvarstant Europos lygiu, Europos piliečiai priimtų nepalankiai ir tai galėtų tapti kitų valstybių narių nepritarimo jai priežastimi;

6. vis dėlto **pripažįsta**, kad tokio nepritarimo priežasčių yra daug, jos yra įvairios ir kai kuriais atvejais nebūtinai nulemtos reakcijos į pačią Sutartį; todėl **mano**, kad pirmiausia visas pastangas reikia skirti debatų organizavimui, siekiant susitarti dėl finansinių perspektyvų; be to, **primena**, kad vis tik daugiau nei pusė visų valstybių narių jau ratifikavo Sutartį savo pasirinktu būdu, ir šių valstybių narių nuomonė yra ne mažiau svarbi nei balsavusiųjų prieš;

7. **dar kartą patvirtina** savo pasiryžimą remti Konstitucinę sutartį ir jos privalumus, kurie užtikrina geresnį Europos valdymą dėl gerokai patobulinto ES veikimo paprastumo ir skaidrumo palyginti su kitomis galiojančiomis sutartimis;

8. **mano**, kad daugėjant diskusijų apie Europos Sąjungos ateitį jos institucijos turėtų sutelkti dėmesį į realią ir numatomą praktinę naudą, kurią jos piliečiai patiria būdami jos nariais ir piliečiais;

9. siekdamas atgaivinti Europos piliečių pasitikėjimą Europos projektu, **ragina** valstybių narių vyriausybes ir kitas ES institucijas:

— priimti neišvengiamus sprendimus tose srityse, kuriose Sąjunga teikia Europos piliečiams realią naudą;

(¹) OL C 71, 2005 3 22, p. 1

- pradėti dirbti labiau decentralizuotu būdu laikantis subsidarumo principo ir skatinant jį taikyti taip pat ir subregioniniu lygiu;
- aktyviai demonstruoti, kad politinė sąjunga nepakenks Europos kultūrų ir kalbų įvairovei;
- pabrėžti, kad Europa suteiks savo piliečiams galimybę plėtoti savo asmeninę ir profesinę patirtį Europos lygiu;
- užmegzti nuolatinį abipusį dialogą su Europos piliečiais;
- diegti didesnio skaidrumo principus, pirmiausia sudarant galimybes, kad Tarybos dokumentai taptų prieinamesni, kad piliečiai geriau suprastų ir dalyvautų ES sprendimų priėmimo procese;

10. **ragina** tęsti veiklą, skatinančią subsidarumo principą visose srityse ir pasinaudoti regionų ir vietos valdžios institucijų artumo nauda piliečiams;

11. **ragina** valstybes nares gilinti politinę ES integraciją — svarbiausią išsiplėtusios Sąjungos raidos pagrindą — nustatant tikslus, galimas geografines ribas ir ilgalaikius integracijos proceso Europos Sąjungoje uždavinius; kadangi narystė ES turėtų būti susijusi su demokratinės vietos ir regionų savivaldos pripažinimu, atsižvelgiant į kiekvienos šalies konstitucinę struktūrą;

12. **ragina** valstybių politikus ir vietos bei regionų valdžios institucijas prisiimti atsakomybę už savo veiklą jiems patikėtose srityse ir atsikratyti išgalėjusio įpročio naudotis Briuseliu kaip atpirkimo ožiu; **pabrėžia**, kad Europos Sąjungos kūrimas bus sėkmingas tik tuo atveju, jei europinio, nacionalinio, regioninio ir vietos lygmens valstybės veikėjai dalyvauja atsakomybe ir suvoks, kad pagarba institucijoms yra esminis tokios sėkmės garantas ir tinkamo valdymo sąlyga.

b) Diskusijos struktūra

13. **mano**, kad ES institucijos turi diskutuoti su žmonėmis ir bendruomenėmis, kuriems jos atstovauja, vadovaujantis atviru požiūriu, kuriuo paremtas šios sutarties projekto rengimas Konvente, kurį sudarė nacionalinių parlamentų, politinių partijų, vietos ir regionų valdžios, pilietinės visuomenės ir socialinių partnerių atstovai. Šių debatų metu piliečiams turi būti paaiškinama politinė, ekonominė ir socialinė Europos Sąjungos pridėtinė vertė;

14. **laikosi nuomonės**, kad jo, kaip institucinio vietos ir regioninės valdžios atstovo Europos Sąjungoje, vaidmuo yra aktyviai imtis politinių ir institucinių iniciatyvų valstybių ar vyriausybių vadovų paskelbtu svarstymo laikotarpiu; šiuo tikslu

jis **siūlo** veiklos gaires⁽²⁾, kuriomis siekia inicijuoti tikrus decentralizuotus debatus;

15. **ragina** vietos ir regionų valdžią išsipareigoti informuoti savo bendruomenes klausimais, kurie yra su jomis susiję ir svarstomi diskusijoje apie Europos Sąjungos ateitį, ir geriau išaiškinti vykstančius procesus ir praktinius Europos integracijos pasiekimus vykdant decentralizuotą informavimo politiką regioniniu ir vietos lygiu, būdamas įsitikinęs, kad vien Europos lygiu vykdoma diskusija nepasieks visuomenės, todėl diskusijos turi turėti atitinkamą struktūrą su tarpregioniniais elementais ir vykti nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygiu dalyvaujant jų nariams ir remiant ES institucijoms;

16. **patvirtina** jo paties taikomo „nuo atskiro prie bendro“ metodą ir išsipareigoja, padedant nariams, sužinoti regionų ir vietos valdžios institucijų poziciją Bendrijos politikos kryptių ir institucijų atžvilgiu ir ją, kartu su politine analize ir novatoriškais pasiūlymais, pateikti Europos institucijoms;

17. **siūlo** siekti, kad bendravimas su piliečiais neapsiribotų vienkartinėmis kampanijomis, o dėmesys nebūtų sutelktas tik į išsamią institucinių darbo dokumentų informaciją; **ragina** Sąjungą skirti dėmesį informacijos perdavimui, nes tai naudinga piliečiams ir jie gali pasinaudoti jiems teikiama ES galimybėmis;

18. **ragina** Europos institucijas, valstybes nares bei regiono ir vietos valdžią nustatyti naują, kūrybingą tvarką, kaip turi būti bendraujama su piliečiais, diskusijų metu naudotis moderniomis elektroninėmis priemonėmis (pvz., Austrijoje — „Europa klauso“, Airijoje — „Nacionalinis forumas apie Europą“) ir užtikrinti, kad informacija piliečiams būtų pateikiama jų gimtąja kalba, o ne vien tik parinktąja ES kalba; be to, institucijos ir valstybės narės turi būti iš dalies atsakingos už tai, kad atremtų neteisėtus pareiškimus apie Europos Sąjungą, su kuriais piliečiai susiduria visų pirma žiniasklaidoje;

19. **pripažįsta** didelį vietos ir regioninės žiniasklaidos vaidmenį, ypač vietinės spaudos, kurį ji atlieka šiuo požiūriu, jau vien dėl to, kad piliečiams informaciją gali pateikti jiems suprantamais žodžiais ir jų gimtąja kalba;

c) Klausimai apmąstyti

Bendro pobūdžio

20. **laikosi nuomonės**, kad Konstitucinės sutarties nuostatos, susijusios su Sąjungos teritorine dimensija ir vietos bei regioninės valdžios institucijų įtraukimu į valdymą per RK ir apskritai, yra svarbus ir teigiamas pasiekimas;

⁽²⁾ Priedas

21. **ragina** ES institucijas prisidėti plėtojant tikrąją „subsidiarumo kultūrą“ Europoje, jos valstybėse narėse ir jos regionų bei vietos valdžios institucijose ir nedelsiant taikyti Konstitucinėje sutartyje numatytus subsidiarumo ir proporcingumo principus, nes tai yra paprastas ir veiksmingas būdas, piliečiams įrodantis, kad Europos Sąjunga gyvuos tik esant aiškiai pridėtinei vertei ir laikantis jos principo dėl geresnės teisėkūros;

22. **ragina** taikyti sąvoką „artumas“ įgyvendinant ES politiką ir teisę, kadangi tai būtų akivaizdus ženklas, jog siekiama įgyvendinti skaidrumą skatinančias nuostatas, t.y. nedelsiant reaguoti į piliečiams rūpimus dalykus; šiuo atveju naujoji teisinė priemonė, padėsianti įgyvendinti regioninį ir tarpvalstybinį bendradarbiavimą, apimančių ekonominį ir socialinį bendradarbiavimą yra aiškus žingsnis artesnės piliečiams Europos link;

23. **pabrėžia**, kad nors ir siektina šias nuostatas įtraukti į sutartį, daugelis jose numatytų veiksnių ir įsipareigojimų gali būti nedelsiant įdiegti į Bendrijos veiklą, pvz., poveikio vertinimo išplėtimas įtraukiant naujų ES teisės aktų finansinį ir administracinį poveikį vietos ir regionų valdžiai;

24. ypač **pritaria** toliau išvardytiems sutarties teiginiams, pateiktiems straipsniuose apie tinkamą valdymą, ir užtikrina, kad jų apsauga ir įgyvendinimas yra išsamiai analizuojami šiuo svarstymų laikotarpiu:

- vietos ir regioninės valdžios institucijų vaidmens valdant ES pripažinimas;
- geresnės konsultacijos prieš skelbiant teisės aktų pasiūlymus;
- dėmesys finansinei ir administracinei naštai, tenkančiai vietos arba regionų valdžiai;
- platesnė sąvokos „subsidiarumas“ apibrėžtis įtraukiant vietos ir regionų valdžią;
- kultūrinės ir kalbų įvairovės, kaip saugotino turtų šaltinio, taip pat pagrindinių bendradarbiavimo ir integracijos principų pripažinimas;
- Regionų komiteto vaidmens stiprinimas, visų pirma suteikiant teisę kreiptis į Europos Teisingumo Teismą dėl savo išimtinių teisių arba subsidiarumo pažeidimo atvejais;
- nuoroda į atstovavimo asociacijas (pvz., vietos arba regionų valdžios institucijų);

Aktualūs diskusijos klausimai

25. **mano**, kad labai svarbu, kad ES turėtų atitinkamo lygio įgaliojimus jai numatytiems uždaviniams vykdyti; **primena**, jos

pritaria Europos Komisijos pasiūlymams dėl 2007–2013 m. finansinės perspektyvos;

26. **mano**, kad dabar pats tinkamiausias laikas pradėti svarstymus, remiantis siekiu ateityje papildyti ES biudžetą, ir sustiprinti demokratijos principais pagrįstą biudžeto kontrolę per Europos Parlamentą;

27. **primena** valstybėms narėms, kad sanglaudos politika yra sritis, kurioje aiškiai matyti reali ES pridėtinė vertė, akivaizdžiai suteikianti jos piliečiams galimybę kasdien įvertinti geranoriško ES darbo praktines puses, ir kuri simbolizuoja Europos solidarumą ir taip išskiria Europos visuomenės modelį iš kitų tarpregioninės integracijos pavyzdžių;

28. **pakartoja**, jog remia partnerystę užtikrinant augimą ir darbo vietas (Lisabonos strategija), kaip suderintą požiūrį siekiant ekonominių tikslų, tvarios plėtros ir modernizavimo bei Europos visuomenės modelio plėtojimo;

29. **mano**, kad, norint stiprinti ES konkurencingumą, reikia padėti Europos piliečiams ugdyti savo gabumus ir kūrybingumą peržengiant nacionalines sienas. Be to, mano, kad kultūrų įvairovė pasižyminčios Sąjungos vertė europiečiams taps kur kas akivaizdesnė, kai jie patirs gyvenimo Europoje skonį. Taigi, kad padidėtų konkurencingumas ir piliečiai priartėtų prie Europos, **pabrėžia**, kad Europos Sąjunga ir toliau turi stengtis palengvinti laisvą žmonių judėjimą ir skatinti didesniį judumą Sąjungoje;

30. **pritaria** ES darnios plėtros strategijai ir ypač **pabrėžia**, kad Bendrijos veiksmai ir finansinės priemonės aplinkos gerinimo srityje turėtų turėti galingą poveikį nacionaliniu, regioniniu arba vietos lygiu;

31. **primena** apie Europos pilietybės unikalumą, kuri yra tapatybės dalis ir kartu nepanaikina nacionalinės pilietybės;

32. **ragina** daugiau bendradarbiauti ir investuoti į švietimą (įskaitant visą gyvenimą trunkančio mokymosi galimybes visiems piliečiams), mokslinius tyrimus ir naujoves Europos ir nacionaliniu lygiu, kaip geriausią būdą kurti daugiau ir geresnių darbo vietų Europos piliečiams ir stiprinti Europos konkurencingumą pasaulio ekonomikoje;

33. **yra įsitikinęs**, kad, siekdami geriau informuoti apie Europą ir jos politikos kryptis, nacionalinės, regioninės ir vietos valdžios atstovai turėtų dėti tam tikrų pastangų švietimo srityje, pvz., įvedant specialų kursą mokyklose, Europos dimensiją į mokymo programas ir organizuojant popamokinį ugdymą ir mokytojų mokymą.

34. **įsitikinęs**, jog būtina skatinti vietos ir regionų lygmens tarnautojų, kiekvieną dieną tiesiogiai susiduriančių su teisės aktais, teigiamą požiūrį į Europą;

d) Įvertinimas

35. **ragina** ES institucijas ir valstybes nares išgirsti savo piliečius, kad būtų galima įvertinti diskusijos, vykstančios svarstymo laikotarpiu, rezultatus;

36. **supranta**, kad svarstymų metu bus aptariamas ne vienas veiksmų planas, tačiau **nepritaria**, kad Konstitucinės sutarties būtų atsisakyta Nicos sutarties naudai, ir **ragina** rasti visoms šalims priimtina požiūrį dėl jos ratifikavimo 2009 metais;

37. **ketina** aktyviai dalyvauti iš naujo pradėdant su Konstitucija susijusį procesą ir **siūlo** paremti Europos Parlamento pastangas siekiant sėkmingo rezultato.

2005 m. spalio 13 d., Briuselis

Regionų komiteto

pirmininkas

Peter STRAUB

PRIEDAS

Siūlomos RK veiklos gairės skatinant svarstymo laikotarpiu vykdyti decentralizuotus debatus

Gairės

- Svarstymo laikotarpis turėtų tapti aktyvaus ir dinamiško dialogo etapu, kurio metu Europos Sąjungos institucijos vietos lygiu rengtų struktūruotus, decentralizuotus ir kokybiškus debatus apie Europą visais jos piliečiams svarbiausiais klausimais.
- Šių debatų metu turėtų būti svarstomi valdymo, o ne ratifikacijos proceso rengimo klausimai; jie turėtų remtis artumo koncepcija ir vykti ne Briuselyje, o Europos miestuose ir regionuose. Debatų tema turėtų būti ne Konstitucija Europai, bet Europos Sąjungos tikslai, jos pridėtinė vertė, pagrindinės vertybės ir politika.
- Vietos ir regionų vykdomosios valdžios organai ir asamblėjos turi aktyviai veikti institucijų lygiu ir, nepamiršdamos savo išsipareigojimų piliečiams, visapusiškai išitraukti į debatus dėl Europos Sąjungos ateities.
- Keletas temų, siūlomų svarstyti debatuose: pagrindinių teisių, numatytų Konstitucijoje Europai esančioje Chartijoje, vaidmuo ir reikšmė, Europos socialinis modelis, solidarumas, subsidiarumas ir proporcingumas, bendroji rinka, konkurencingumas, augimas ir užimtumas, aplinkos apsauga, tvari plėtra, energetikos politika, paslaugos ir jų finansavimas, Ekonominės ir pinigų sąjungos ekonominis bei finansinis aspektai, globalizacijos iššūkiai MVĮ, teisės ir laisvės, su Europos pilietybe susijęs priklausomybės vienai visuomenei jausmas, saugumo, laisvės ir teisingumo erdvė, plėtos ir glaudesnė integracijos priešprieša, švietimo, mokslo tyrimų ir naujovių diegimo politika. Svarstomi klausimai turėtų sietis su vietos ir regionų realijomis.
- RK siekis — bendradarbiaujant su Europos Parlamentu atlikti kuo aktyvesnį vaidmenį; Europos Parlamento nariai ir vietos bei regionų institucijų nariai privalės mobilizuotis siekdami svarstymo laikotarpiu aktyviai dalyvauti demokratiškuose politiniuose debatuose.
- Siekdamas veiksmingai ir tinkamai įgyvendinti siūlomas priemones, RK pageidauja, kad jam būtų skiriamas didesnis finansavimas, ir nuo 2006 m. šiam tikslui Bendrijos biudžete būtų skirta atskira eilutė.

2006–2009 m numatoma veikla

- Vienu metu visose valstybėse narėse įkurti „Europos platformas“, kurių koncepcija — atviri forumai, skirti informacijos sklaidai ir diskusijoms apie Europą, jos vertybes, tikslus ir sienas:
- 1-asis etapas (2005 m. spalio — 2006 m. kovas) — sukurti regionų komitetus, kuriuos sudarytų vietos ir regionų valdžios institucijų „ambasadoriai“, atstovaujantys jų nariams, politinėms partijoms, regionų parlamentų ir nacionalinių asamblėjų nariams, vietos ir regionų žiniasklaidos priemonėms, pilietinei visuomenei bei socialinės ir švietimo veiklos dalyviams, kurie stengtųsi įdiegti piliečiams, ypač jaunimui, Europos Sąjungos politikos vertybes.

- 2-asis etapas (2006 m. sausis — 2009 m. birželis) — organizuoti viešus susitikimus vietos lygiu, kurių metu būtų svarstomos iškilusios problemos dalyvaujant RK ir Europos Parlamento nariams:
 - nustatyti tikslines grupes: vietos ir regionų valdžios institucijos, žurnalistai, dėstytojai, jaunimas ir pan.;
 - bendradarbiaujant su Europos Parlamentu ir žiniasklaidai padedant, klausantis viešų susirinkimų metu išsakytų nuomonių ir abejonių, nustatyti labiausiai piliečiams rūpimas problemas;
 - parengti įvairių komunikacijos priemonių, kuriomis galės naudotis RK nariai;
 - informuoti vietos ir nacionalinę žiniasklaidą;
 - naudotis kompiuterinių debatų galimybėmis ir rengti regionuose virtualius forumus;
 - skelbti informacinius dokumentus.
 - 3-asis etapas (nuo 2007 m. sausio) — debatų rezultatų apibendrinimas ir įvertinimas Europos miestuose ir regionuose
 - RK, bendradarbiaujant su kitomis ES institucijomis, organizuoti Briuselyje kasmetines vietos ir regionų žiniasklaidos konferencijas, kurias finansiškai remtų Europos Komisija. Pirmoji konferencija numatoma 2006 m.
 - Briuselyje įsikūrusioms vietos ir regionų atstovybėms bendradarbiaujant su RK spaudos, informacijos ir komunikacijos padaliniais rengti tyrimą dėl informacinės veiklos ir santykių su vietos ir regionų žiniasklaida. Ši tema galėtų tapti viena pagrindinių vykstant ATVIRŲ DURŲ DIENOMS 2006.
 - Parengti leidinį, kuris aiškintų Bendrijos veiklos pridėtinę vertę bei jos reikšmę Europos piliečiams. Šis naujoviškos koncepcijos leidinys, parengtas laikantis pedagogikos reikalavimų, aiškus ir suprantamas, patrauklus kiekvienam piliečiui, būtų platinamas plačiai, o jo pristatymu pasirūpintų RK nariai.
 - Pradėti vykdyti vertybių diegimo Europos piliečiams strategiją, skirtą pirmiausia jaunesiems, būsimiems Europos piliečiams, kurie pirmą kartą balsuos 2009 m.
-

Regionų komiteto nuomonė dėl Moterų ir skurdo Europos Sąjungoje

(2006/C 81/10)

REGIONŲ KOMITETAS,

atsižvelgdamas į 2005 m. gegužės 11 d. Parlamento sprendimą, vadovaujantis Europos bendrijos steigimo sutarties 265 straipsnio 4 dalimi, pasikonsultuoti su Komitetu dėl *Moterų ir skurdo Europos Sąjungoje*;

atsižvelgdamas į 2005 m. gegužės 19 d. RK pirmininko sprendimą pavesti Ekonominės ir socialinės politikos komisijai imtis parengiamųjų darbų šiuo klausimu;

atsižvelgdamas į EB sutarties ⁽¹⁾ 2 straipsnį, pagal kurį viena iš Bendrijos veiklos sričių yra skatinti moterų ir vyrų lygybę;

atsižvelgdamas į EB sutarties 3 straipsnį, pagal kurį vienu iš Europos Sąjungos politikų tikslų yra pašalinti moterų ir vyrų nelygybę ir skatinti jų lygybę;

atsižvelgdamas į EB sutarties 13 straipsnį, pagal kurį Komisija gali teikti pasiūlymus imtis veiksmų siekiant kovoti su bet kokia diskriminacija, taip pat ir dėl lyties;

atsižvelgdamas į EB sutarties 141 straipsnį, pagal kurį turi būti taikomas principas už vienodą darbą abiejų lyčių darbuotojams mokėti vienodą atlyginimą;

atsižvelgdamas į Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 23 straipsnį, pagal kurį moterų ir vyrų lygybė turi būti užtikrinta visose srityse;

atsižvelgdamas į 2000 m. Lisabonos Europos Vadovų Tarybos išvadas, nustatančias strateginį tikslą iki 2010 m. pasiekti 70 % gyventojų užimtumą ir 60 % darbingo amžiaus moterų užimtumą;

atsižvelgdamas į Tarybos sprendimą sukurti Bendrijos veiksmų programą dėl Bendrijos strategijos skatinant moterų ir vyrų lygybę (2001-2005) ⁽²⁾;

atsižvelgdamas į Regionų komiteto (RK) nuomonę dėl *Moterų ir vyrų lygių galimybių Europos Sąjungoje* (CdR 161/1996 fin);

atsižvelgdamas į RK nuomonę dėl *Komisijos komunikato dėl Paminės Bendrijos strategijos skatinant moterų ir vyrų lygybę (2001-2005) ir į pasiūlymą dėl Tarybos sprendimo dėl veiksmų programos dėl Bendrijos strategijos skatinant moterų ir vyrų lygybę* ⁽³⁾ (CdR 233/200 fin);

atsižvelgdamas į RK nuomonę dėl *Pasiūlymo priimti Tarybos direktyvą, įgyvendinančią vienodo požiūrio į moteris ir vyrus principą dėl galimybės naudotis prekėmis bei paslaugomis ir prekių tiekimo bei paslaugų teikimo* ⁽⁴⁾ (CdR 19/2004 fin);

atsižvelgdamas į RK nuomonę dėl *Komisijos komunikato dėl Europos Bendrijos iniciatyvos EQUAL antrojo etapo veiklos gairių: plėsti tarpvalstybinį bendradarbiavimą skatinant naujus kovos būdus su visų formų diskriminacija ir nelygybe darbo rinkoje bei dėl laisvo gerų idėjų judėjimo* ⁽⁵⁾ (CdR 96/2004 fin);

atsižvelgdamas į 2004 m. lapkričio 18 d. RK nuomonę dėl *Žaliosios knygos dėl lygybės ir nediskriminavimo išsiplėtusioje Europos Sąjungoje* ⁽⁶⁾ (CdR 241/2004 fin);

atsižvelgdamas į RK nuomonę dėl *Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Europos socialinio fondo* ⁽⁷⁾ ir dėl *Pasiūlymo dėl sprendimo, įsteigiančio Bendrijos užimtumo ir socialinio solidarumo programą PROGRESS* ⁽⁸⁾ (CdR 240/2004);

⁽¹⁾ Nuorodos į galiojančias sutartis (Nicos sutartis)

⁽²⁾ OL L 17 2001.1.19, p. 22

⁽³⁾ OL C 144 2001 5 16, p. 47 (COM (2000)335 final – 2000/0143 (CNS))

⁽⁴⁾ OL C 121 2003 4 30, p. 25 (COM (2003)657 final – 2003/0265 (CNS))

⁽⁵⁾ OL C 318 2004 12 22, p. 15 (COM (2003) 840 final)

⁽⁶⁾ OL C 2005 3 23, p. 62 (COM (2004) 379)

⁽⁷⁾ OL C 164 2005 7 5, p. 48 (COM (2004) 493 final – 2004/0165 (COD))

⁽⁸⁾ OL C 164 2005 7 5, p. 48 (COM (2004) 488 final. – 2004/0158 (COD))

atsižvelgdamas į RK nuomonės projektą dėl *Komisijos pranešimo apie Socialinės politikos darbotvarkę* ⁽⁹⁾ (CdR 80/2005 rev.1);

atsižvelgdamas į IV pasaulinės moterų konferencijos 1995 m. rugsėjo 15 d. priimtą deklaraciją („Pekino deklaracija“), kartu ir į deklaracijos priede išdėstytą Veiksmų platformą;

atsižvelgdamas į tūkstantmečio plėtros tikslus (TPT), ypač į tikslus „skatinti lyčių lygybę ir daugiau teisių suteikti moterims“ ir „stiprinti gimdyvių sveikatą“;

atsižvelgdamas į Pekino deklaraciją, pagal kurią „moterų dalyvavimas ekonominėje ir socialinėje plėtroje, lygios galimybės bei lygiateisis vyrų ir moterų dalyvavimas skatinant į asmens gerbūvio kėlimą orientuotą tvarią plėtrą yra pagrindinės skurdo panaikinimo sąlygos palaikant nuolatinę ekonominę ir socialinę plėtrą, skatinant aplinkosaugą bei socialinį teisingumą“;

atsižvelgdamas į savo nuomonę (CdR 151/2005 rev. 1), kuri 2005 m. birželio 29 d. priėmė Ekonominės ir socialinės politikos komisija (pranešėja p. **Mireille Lacombe** (F, ESP), Puy-de-Dôme (Prancūzija) tarybos narė.

61-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2005 m. spalio 12-13 d. (2005 m. spalio 13 d. posėdis), vieningai priėmė šią nuomonę.

1. Regionų komiteto pozicija

moterims sunku patekti į darbo rinką lygiomis su vyrais teisėmis.

REGIONŲ KOMITETAS

1.1. **mano**, kad Europos Parlamento prašymą pateikti nuomonę reikia apsarstyti šiame kontekste:

1.1.1. Moterys, ypač vienišos motinos, turinčios vieną ar kelis vaikus, bei pagyvenusios moterys labiau nei vyrai kenčia dėl neuztikrintumo ir skurdo; 17 % moterų vis dar gyvena žemiau skurdo ribos ⁽¹⁰⁾;

1.1.2. Galimybė gauti tinkamai apmokamą darbą geriausiai apsaugo moteris nuo neuztikrintumo. Tai užtikrina jų nepriklausomybę, savarankiškumą ir leidžia įveikti sunkias šeimos iširimio pasekmes.

1.1.3. Beveik pusė dirbančių Europos gyventojų yra moterys ⁽¹¹⁾. Visose šalyse normaliu reiškiniu tapo tai, kad moteris turi apmokamą darbą. Nors darbo rinkoje dirbančių moterų vis daugėja, 2000 m. Lisabonos Europos Vadovų Tarybos nustatytas tikslas — 60 % moterų užimtumas — dar nepasiektas. Daugumoje šalių moterų nedarbo lygis vis dar aukštesnis nei vyrų. Moterų bedarbystė, ypač pietų Europos šalyse, taip pat trunka ilgiau.

REGIONŲ KOMITETAS

1.2 **pabrėžia**, jog kokios bebūtų moterų diskriminacijos formos, jos visos trukdo įgyvendinti Bendrijos nustatytą tikslą:

1.2.1 Moterų atlyginimai visuomet mažesni nei vyrų. Nepaisant 1975 m. direktyvos dėl lygaus atlygio už lygiavertį darbą principo, moterų atlyginimai skiriasi nuo vyrų vidutiniškai 15 % ⁽¹²⁾. Tokia atlyginimų nelygybė atspindi realią padėtį:

⁽⁹⁾ COM (2005) 33 final

⁽¹⁰⁾ 25 šalių Europa – Skurdo grėsmės riba nustatyta 60 % vidutinio šalies atlyginimo, įskaitant socialinio draudimo pašalpas. Eurostat 2001.

⁽¹¹⁾ ES dirbančių moterų yra 44 %

⁽¹²⁾ Eurostat 2003. Skirtumas svyruoja nuo 4 % Maltoje iki 25 % Kipre.

1.2.2 Moterys dažniau dirba lanksčiu darbo grafiku, todėl jos labiau pažeidžiamos. 2002 metais ne visą darbo dieną dirbo 33,5 % moterų ir 6,5 % vyrų. Per 10 metų ne visą darbo dieną dirbančių moterų darbo laikas augo dvigubai greičiau nei vyrų (4,7 taškai, lyginant su 2,3 taškais). Nors darbdaviai jų neverčia dirbti pagal tokį grafiką, tačiau, moterims tenka taip dirbti todėl, kad trūksta geros kokybės vaikų ar senų tėvų priežiūros paslaugų. Dviguba moterų darbo diena blogina jų gyvenimo kokybę. Namų ūkio darbai sutuoktinių pasiskirstyti vis dar netolygiai, nors šiandien vyrai įsitikinę, kad pagrindinis vaidmuo užtikrinant lygias galimybes tenka jiems. Darbas moterims suteikė savarankiškumą, tačiau dažnai tai neigiamai atsiliepia žemiausiai socialinei kategorijai priklausančių moterų gyvenimo kokybei. Kaip išeitį iš sunkios padėties, moterys „renkasi“ sutrumpintą darbo dieną arba vaikui gimus, apskritai nutraukia darbą. Didėja pavojus, kad iširus šeimai jos padėtis taps visiškai neuztikrinta.

1.2.3 Dauguma senyvo amžiaus žmonių yra moterys ⁽¹³⁾, o jų pensijos labai skiriasi nuo vyrų ⁽¹⁴⁾.

1.2.4 Smurtas prieš moteris yra didžiausia ir sunkiausia diskriminacijos jų atžvilgiu apraiška. Lytinis smurtas žlugdo moterų gyvenimą, sudrumscia asmeninį gyvenimą, destabilizuoja jų profesinį gyvenimą ir sudaro palankias sąlygas socialinei atskirčiai. Lytinis smurtas laikomas viena priežasčių, dėl kurių moterys vis dar neaktyviai dalyvauja viešojoje ir politinėje veikloje. Smurtas šeimoje yra viena pagrindinių šeimyninių ryšių nutraukimo priežasčių.

⁽¹³⁾ Vyresnių nei 65 m. – 60 % ir beveik 2/3 vyresnių nei 75 m.

⁽¹⁴⁾ Pavyzdžiui, Prancūzijoje moterų ir vyrų vidutinės pensijos yra 848 eurai ir 1416 eurų (42 % skirtumas); Ispanijoje šis skirtumas siekia 37 % (405 eurai ir 650 eurų), o Austrijoje pensijų dydžiai yra atitinkamai 734 ir 1334 eurai.

REGIONŲ KOMITETAS

1.2.5 **apgailėstauja**, kad nors pirminė Europos Sąjungos teisė yra tarpvalstybinė ir jos viršenybės principas taikomas visose Europos sąjungos šalyse, ji neturi specifinio teisinio pagrindo, kuriuo remiantis būtų galima imtis tiesioginių veiksnių kovai su smurtu prieš moteris.

1.2.6 Prekybos moterimis ir moterų prostitucijos problema išlieka opi, nes su šia problema susiduria ne tik kilmės ir paskirties šalys, bet ir tranzito šalys. Ši problema negali būti išspręsta vien prievartiniais metodais, vykdam tik Europos Komisijos Teisingumo, laisvės ir saugumo Generalinės direkcijos organizuojamas programas; reikia, kad dėmesys šiai problemai būtų skirtas visose kovos su atskirtimi srityse, suteikiant socialinės integracijos, mokymo ir įdarbinimo galimybes.

1.2.7 RK taip pat **atkreipia dėmesį** į moterų, priklausančių Europos Sąjungos etninėms mažumoms, padėties specifiką. Kliūtys siekti mokslo bei kai kurių tradicijų našta yra atskirti nuo visuomenės lemiantys faktoriai, kurie komplikuoja jų integraciją į Europos visuomenę.

REGIONŲ KOMITETAS

1.3 Regionų komitetas konstatuoja: nevienodas požiūris į moteris ir vyrus yra tikroji priežastis, dėl kurios moterys atsiduria arba rizikuoja atsidurti neuztikrintoje padėtyje, kurios tiesioginė pasekmė — skurdas ir socialinė atskirtis.

1.3.1 **patenkintas**, kad Europos Sąjungos teisės aktai kovos su diskriminacija srityje yra vieni pažangiausių pasaulyje ir laikomi veiksmingais bei pavyzdiniais.

1.3.2 **pastebi**, kad nors teisės ekspertų tinklas, prižiūrintis Bendrijų teisės vyrų ir moterų lygių galimybių srityje taikymą, konstatavo: „atrodo, kad vyrų ir moterų lygybės principas perkeltas į visų šalių nacionalines teisės sistemas“, tiesioginės ir netiesioginės diskriminacijos sąvokų apibrėžimas vis dar lieka „akivaizdžiai problematiškas“.

Be to, tas pats tinklas konstatuoja, kad kai kuriose valstybėse narėse vis dar lieka neišspręsti teigiamos diskriminacijos sąvokos bei reikalavimo pateikti kaltės įrodymą priešingai pusei principo taikymo klausimai.

REGIONŲ KOMITETAS

1.3.3 **konstatuoja**, kad nepakanka apsiriboti strategija, kai į visus makroekonominės politikos vykdymo etapus įtraukiama moterų ir vyrų lygybės dimensija (*gender mainstreaming*).

1.3.4 **pabrėžia**, kad Europos Bendrijų Teisingumo Teismas savo 2000 m. sausio 11 d. sprendime dėl bylos C-285/98

Tanja Kreil nustatė, kad, Bendrijų teisės požiūriu, nebūti diskriminuojamam dėl savo lyties yra viena pagrindinių asmens teisių ir kad bet kokia išimtis turėtų būti svarstoma griežtai laikantis šios nuostatos. Šiame sprendime Teismas taip pat patikslina: kiekvieną kartą, nustatant išimties pagrindinei teisei, tokiai kaip moterų ir vyrų teisė į vienodą požiūrį, taikymo ribas, reikia laikytis proporcingumo principo, pagal kurį leistos priemonės negali būti didesnės nei tai būtina tikslui pasiekti.

1.3.5 **primena**, kad šeimyninio ir profesinio gyvenimo suderinimo politikos nėra priešingybė pripažintai teisei į darbą.

1.3.6 **pažymi**, kad visose Sąjungos šalyse darbas ne visu etatu — kurio rodiklis Sąjungoje svyruoja nuo 18 % iki 10-15 % naujosiose valstybėse narėse ir šalyse kandidatėse — yra labiausiai paplitęs tarp moterų, ir, išskyrus Slovėniją, Čekiją, Slovakiją ir Kiprą, dauguma moterų iš tokių šalių kaip Graikija, Portugalija, Italija, Suomija ir Švedija teigia tokią darbą dirbančios ne savo noru ir norėtų dirbti visą darbo dieną. „Pasirinkusiosios“ darbą ne visu etatu (daugiau nei 40 % danių ir švedžių, daugiau nei 60 % prancūzių, liuksemburגיעčių ir bričių, tai padarė daugiausia dėl šeimyninių išpareigojimų;

1.3.7 **pabrėžia**, kad norint įgyvendinti pagrindinius Lisabonos strategijos tikslus, būtina nustatyti tinkamą pusiausvyrą tarp užimtumo lankstumo ir saugumo;

1.3.8 **palankiai vertina** lankstesnę darbo tvarką, kuri neprieštarauja tikslui Europos Sąjungoje siekti vyrų ir moterų lygybės profesinėje srityje;

1.3.9 **pritaria** Europos lygmeniu priimtam netiesioginės diskriminacijos apibrėžimui, pagal kurį ja laikoma bet kuri iš pažiūros neutrali nuostata, kriterijus ar praktika, galintys veikti kurios nors lyties nenaudai ir neturintys objektyvaus bei priimtino pateisinimo. Netiesioginė diskriminacija moteris veikia žlugdančiai; neretai dėl to kalta visuomeninė politika, kuri diegiama neatsižvelgus į lyties dimensiją ir nepakankamai įvertinus, prieš pradėdant įgyvendinti, kaip skirsis jos pasekmės vyrams nuo pasekmių moterims.

1.3.10 **konstatuoja**, kad nors valstybių narių lygmeniu rengiamuose dekoncentruotos regionų politikos programų dokumentuose laikomasi lyties dimensijos integravimo principo, jis nėra sistemingai taikomas vykdam šias programas, nes lytis jose dažnai paprasčiausiai paminėta, neintegruojant jos į projektų atrinkimą.

Apgailėstauja, kad Europos teritorinės bendruomenės teikė labai mažai dėmesio pokyčių vykdymo galimybėms, atsižvelgiant laikantis strategijos integruoti lyčių lygybės dimensiją į visus regioninės politikos rengimo ir vykdymo etapus.

1.4. Skurdo feminizacijos problematika pasaulio kontekste.

REGIONŲ KOMITETAS

1.4.1 **RK** jau **turėjo progą pritarti** Europos Komisijos nuomonei, kad vyrų ir moterų lygybė yra vienas pagrindinių ES išorės ir plėtros politikos tikslų bei esminis tarptautinių lygmeniu priimtų pagrindinių darbo standartų elementas. ⁽¹⁵⁾

Kitaip ir negalėtų būti, žinant kad, Tarptautinės darbo organizacijos duomenimis, iš 1,3 milijardų skurde gyvenančių pasaulio gyventojų (kurie dienai pragyvenimui turi mažiau kaip 1 JAV dolerio ekvivalentą) 70 % yra moterys.

1.4.2 Šiame kontekste išlieka svarbi Pekino veiksmų platforma, ypač keturi jos strateginiai tikslai, susiję su „moterų ir skurdo“ sritimi:

- „Persvarstyti, priimti ir taikyti makroekonominės politikos ir plėtros strategijas, atitinkančias skurstančių moterų poreikius ir pastangas
- Pakeisti teisės aktus ir administracines praktikas taip, kad būtų užtikrintos lygios teisės naudotis ekonominiiais išteklių ir geresnės moterų galimybės jais naudotis
- Suteikti moterims galimybes naudotis lėšų taupymo ir kredito institucijų mechanizmais
- Parengti metodikas, kuriose atsižvelgiama į kiekvienos lyties specifiką ir ieškoti būdų kovai su skurdo feminizacija“.

1.4.3 Šie strateginiai tikslai turi būti įgyvendinami ne vien tik išorės politikoje ir ES plėtros srityje, jie turėtų tapti ir pagrindiniais kovos su skurdo feminizacija pačioje Europos Sąjungoje siekais.

2. Rekomendacijos

REGIONŲ KOMITETAS

2.1 **įsitikinęs**, kad vietos ir regionų valdžios institucijos, būdamos arčiausiai piliečių, gali tinkamiausiai kovoti su atskirties nuo visuomenės reiškiniu;

2.2 **mano**, kad kova su skurdu yra būtina, tačiau pirmiausia reikia teritoriniu lygmeniu pašalinti jo priežastis — nelygybės apraiškas;

2.3 **ragina** valstybes nares skatinti visuotinės svarbos paslaugas, galinčias moterų užimtumą padaryti saugesniu, konsoliduoti asmenų socialinės apsaugos teisę ir kovoti su tuo, kad skursta daugiausia moterys;

⁽¹⁵⁾ RK nuomonė dėl Komisijos komunikato Dėl globalizacijos socialinės dimensijos – ES politikos indėlis siekiant tolygiai paskirstyti naudą, COM(2004) 383 final

2.4 **pabrėžia**, kad ypač ribota imigravusių moterų socialinė apsauga, nes dažnai į jas žiūrima tik kaip į imigravusių vyrų žmonas ar dukteris;

2.5 **ragina** atitinkamas vyriausybės tarnybas aktyviau gilintis į smurto prieš moteris atvejų problematiką;

2.6 **prašo** atitinkamų valdžios struktūrų taip pat atsižvelgti į specifinę tam tikrų moterų grupių situaciją: neįgalių moterų, senyvo amžiaus moterų ir moterų, gyvenančių kaimo vietovėse, kad joms būtų pasiūlytos išeitys, atitinkančios jų specifines papildomas problemas;

2.7 **ragina** valstybes nares nustatyti adekvatesnes asmenų teises į apmokamas atostogas vaikui gimus, suteikiant tėvui galimybę aktyviau užsiimti vaikų auklėjimu;

2.8 **primena** kad, įstojus į Europos Sąjungą centrinės ir rytų Europos valstybėms, šių kraštų moterims atsirado viltis, kad Europos teisės aktų vyrų ir moterų lygių teisių srityje perkėlimas į nacionalinę teisę suteiks joms daugiau lygybės ir atvers naujas galimybes.

rekomenduoja nuo šiol tirti, pateikiant statistinius duomenis atskirai apie kiekvieną lytį, kaip ekonominiai ir politiniai pokyčiai realiai įtakojo padėtį moterų ir vyrų lygių teisių srityje valstybėse narėse, kuriose po 1989 m. pasikeitė politinė sistema. Šis tyrimas galėtų būti įtrauktas į Europos lyčių lygybės instituto darbų programą.

2.9 **apgailėstauja** dėl vietos bendruomenėse per pastarąjį dešimtmetį išaugusios religinių fundamentalistų įtakos, kurie siekia apriboti ar panaikinti moterų teises laisvai priimti sprendimus dėl lytinio gyvenimo ir gimdymo;

2.10 **nurodo**, kad moterų skatinimas pasinaudoti verslumo galimybe, kad būtų sumažintas atotrūkis tarp lyčių Europos užimtumo srityje, yra lemiamas Europos Sąjungos ekonominei ateičiai ir klestėjimui. Reikia, kad pradedant nuo atitinkamų valdžios struktūrų, taip pat būtų remiama moterų prieiga prie naujų technologijų;

2.11 **vis dėlto pabrėžia**, kad šiomis galimybėmis ypač sunku pasinaudoti neturtingiausioms moterims, kadangi jos yra socialiniu požiūriu pažeidžiamos ir jomis paprastai nepasitikima kreditų sektoriuje ir tose įstaigose, kurios teikia finansavimą naujai steigiamoms įmonėms ir veiklai;

2.12 **prašo** atitinkamų valdžios struktūrų sukurti moterų dalyvavimo politikoje skatinimui reikalingas sąlygas;

2.13 **įsitikinęs**, kad pirmiausia būtina imtis efektyvių priemonių kovai su nelygybe pačioje jos užuomazgoje. Atskirtį skatinantys faktoriai, kurių šalinimui skiriama mažiausiai pastangų:

- per daug moterų dirba menkos kvalifikacijos reikalaujančius darbus; taip yra dėl netinkamos jų profesinės orientacijos, dažno jų kvalifikacijos nepripažinimo ir todėl, kad dirbdamos šiose darbo vietose jos pasmerktos likti jose be galimybės kilti karjeros laiptais;
- daugėja priverstinai dirbančių ne visą darbo dieną; moterims tai nenaudinga todėl, kad dažnai reikia dirbti neįprastomis darbo dienos valandomis ir vis sunkiau suderinti darbą, namų ruošos darbus ir visuomeninę veiklą;
- moterų darbų pobūdis, kuris, nežiūrint į užimtumo faktą, pats yra neužtikrintumo priežastis;
- mažų vaikų senyvo amžiaus globotinių žmonių priežiūros įstaigų tinklo neadekvatumas ir jų trūkumas; kokybiškos ir finansiškai prieinamos prieglaudos ir priežiūros paslaugos — dalyvavimo aktyvioje darbinėje ir visuomeninėje veikloje sąlyga.

REGIONŲ KOMITETAS

2.14 **mano**, kad kovos su moterų nuskurdimu tiek už ES ribų, tiek joje pačioje **prioritetiniai** tikslai yra užtikrinti lygias švietimo galimybes, pašalinti moterų neraštingumą, pagerinti sąlygas moterims siekti profesinio pasirengimo, mokslinio bei techninio išsilavinimo bei nuolatinio mokymosi ir, ypač kaimo vietovių gyventojoms, pagerinti naujų informacijos technologijų pasiekiamumą.

2.15 **mano**, kad moterų sugebėjimus reikia naudoti kaip regionų plėtros varomąją jėgą:

- tinkamai suderinus darbu, šeimai ir asmeniniam gyvenimui skirtą laiką bus galima padidinti tiek užimtumą, tiek ir gimstamumą,
- daug vaisingo amžiaus moterų priverstos „rinktis“ arba karjerą, arba vaikų auklėjimą,
- abu dirbančius tėvus tinkamai remianti politika galėtų padidinti ir gimstamumą, ir užimtumą,
- moterų, kurios iš tiesų pasirenka visą savo laiką skirti savo ikimokyklinio amžiaus vaikams, turėtų turėti galimybę gauti konsultacijas ir apmokymus, kad jų grįžimas į darbo rinką palengvėtų ir poveikis jų karjeros raidai sumažėtų iki minimumo.

2.16 **pabrėžia** būtinybę kovoti su kliūtimis, trukdančiomis moterims, kurios buvo laikinai nutraukusios karjerą, tęsti profesinę veiklą: nevienodos sąlygos gauti lėšas būstui, nevienodos sąlygos gauti išsilavinimą, daryti karjerą, nevienodos užimtumo galimybės, diskriminacija darbo rinkoje dėl amžiaus ir šeimyninių pareigų.

REGIONŲ KOMITETAS

2.17 **patvirtina** savo pasiryžimą griežtai laikytis subsidiarumo principo:

Bendrijos teisė turi garantuoti vietos valdžios institucijoms savo prerogatyvų nustatymo ir įgyvendinimo tvarkos pasirinkimo laisvę, laikantis nacionalinių teisės aktų nuostatų;

decentralizacijos kontekste vietos ir regionų valdžios institucijos yra tinkamiausias lygmuo, kuriuo per savo deputatų tinklą jos gali skatinti dialogą su vietos bendruomenėmis, vertinant poreikius ir teikiant praktinius moterų ir vyrų nelygybės problemų sprendimus;

2.18 **skatina** Bendrijos biudžeto valdymo instituciją sumažinti projektų, siūlomų vykdyti Bendrijos programose, susijusiose su moterų ir vyrų lygybės užtikrinimu, žemiausią finansinio tinkamumo ribą, nemažinant aukščiausios jų ribos. Tokiu būdu bendrai finansuojamų projektų, ypač susijusių su geros veiklos praktikos mainais, bet taip pat su tais, kurie gali būti įtraukti į decentralizuoto bendradarbiavimo projektus, dydis turėtų atitikti lėšas, kurias gali mobilizuoti nevyriausybinės organizacijos, veikiančios vietos ir regiono lygmeniu. Be to, reikia užtikrinti vietos, regiono ar nacionaliniu lygmeniu veikiančioms moterų organizacijoms, galinčioms vykdyti tarpvalstybinius projektus, galimybę gauti projektų finansavimą ir nedaryti kliūčių vien dėl to, kad jos nėra organizuotos Europos lygmeniu;

2.19 **siūlo** kurti specialias programas, skirtas vietos valdžios institucijoms ir skatinančias įgyvendinti:

- programas, kuriomis siekiama į bet kurią vietos lygmeniu diegiamą politiką kiekvienu jos vykdymo etapu įtraukti lygybės dimensiją (*gender mainstreaming*);
- programas, padedančias geriau įvertinti moterų poreikius ir paskirstyti lėšas pagal lytis, nustatant vietos valdžios institucijų biudžetus, (*gender budgeting*);
- programas, skirtas deputatų suvokimo lygiui kelti bei mokymo programas, skirtas teritorinės valdžios institucijų darbuotojams, kurių tikslas — skatinti juos skleisti lyčių lygybės politiką.
- tarptautinį bendradarbiavimą keičiantis geriausia praktika lyčių lygybės srityje.
- naujas valdymo formas, leidžiančias moterims užimti aukščiausius postus visose sprendimus priimančiose institucijose ir skatinti geresnę politinę šių klausimų sklaidą;

2.20 **rekomenduoja** Europos Komisijai parengti geros veiklos praktikos lyčių politikos įgyvendinimo srityje vadovą, skirtą Europos teritorinėms bendruomenėms;

2.21 **ragina** Europos teritorines bendruomenes įtraukti lyties politiką kaip esminį elementą į savo su decentralizuotu bendradarbiavimu susijusius projektus, pavyzdžiui, skirtus padaryti švietimą prieinamą visoms moterims, taip pat skirtus skatinti moterų komercinės veiklos mikrofinansavimą.

2.22 **pažymi**, kad susipažino su 2005 m. gegužės 31 d. Komisijos pristatytu sprendimo pasiūlymu dėl 2007-ųjų — Europos lygių galimybių visiems metų — *Siekiant teisingesnės visuomenės*, dėl kurio RK pateiks savo atskirą nuomonę;

Vis dėlto, siekdamas, kad 2007-ais metais būtų suteiktas naujas postūmis konkrečiai taikyti prieš diskriminaciją, ypač dėl lyties, nukreiptus Europos teisės aktus, Regionų komitetas jau dabar skatina kitas Europos institucijas naudotis jo, kaip Europos teritorinių bendruomenių veiklos ir ryšių atstovo, paslaugomis;

2.23 **primena**, kad 2007-2013 m. finansinės perspektyvos prioritetą yra teritorinė sanglauda ir pabrėžia, kad būsimi struktūriniai fondai privalo ir toliau remti moterų iniciatyvas vietos lygmeniu, ypač menkiausiai išsivysčiusiuose ES regionuose.

2005 m. spalio 13 d., Briuselis

Regionų komiteto
pirmininkas
Peter STRAUB

Regionų komiteto nuomonė dėl Pasiūlymo priimti Tarybos sprendimą dėl Europos partnerystės su Kroatija principų, prioritetų ir sąlygų

(2006/C 81/11)

REGIONŲ KOMITETAS,

ATSIŽVELGDAMAS į pasiūlymą priimti Tarybos sprendimą dėl Europos partnerystės su Kroatija principų, prioritetų ir sąlygų (COM(2004) 275 final);

ATSIŽVELGDAMAS į 2004 m. lapkričio 17 d. Europos Komisijos sprendimą šiuo klausimu konsultuotis su Komitetu pagal Europos bendrijos steigimo sutarties 265 straipsnio pirmąją dalį;

ATSIŽVELGDAMAS į 2004 m. birželio 15 d. Biuro sprendimą prašyti Išorės santykių komisijos parengti nuomonę dėl Europos Komisijos strategijos dėl plėtros proceso pažangos;

ATSIŽVELGDAMAS į 2003 m. birželio Salonikų Europos Vadovų Tarybos ir 2004 m. gruodžio Briuselio Europos Vadovų Tarybos išvadas;

ATSIŽVELGDAMAS į 2004 m. rugsėjo 13 d. Tarybos sprendimą dėl Europos partnerystės su Kroatija principų, prioritetų ir sąlygų;

ATSIŽVELGDAMAS į Europos Parlamento pranešimą dėl Kroatijos narystės Europos Sąjungoje prašymo (A5-0206/2004);

ATSIŽVELGDAMAS į 2003 m. Europos Komisijos pranešimą dėl stabilizavimo ir asociacijos;

ATSIŽVELGDAMAS į 2004 m. balandžio mėn. Komisijos komunikatą dėl *Nuomonės dėl Kroatijos narystės Europos Sąjungoje prašymo* (COM (2004) 257 final);

ATSIŽVELGDAMAS į Tarybos sprendimą sudaryti Stabilizavimo ir asociacijos sutartį tarp Europos Bendrijų ir jų valstybių narių ir Kroatijos Respublikos;

ATSIŽVELGDAMAS į 2005 m. spalio 3 d. Tarybos sprendimą dėl derybų dėl Kroatijos narystės pradžios;

ATSIŽVELGDAMAS į jungtinės ES ir Kroatijos parlamentinės komisijos 2005 m. spalio 5 d. priimtas deklaracijas ir rekomendacijas;

ATSIŽVELGDAMAS į nuomonės projektą (CdR 499/2004 rev 2), kurį 2005 m. birželio 30 d. priėmė Išorės santykių komisija (pranešėjas - Friuli Venecia Giulia regioninės asamblėjos narys (IT/ELP) Isidoro Gottardo);

KADANGI Kroatijos galimas stojimas į ES padidina pridėtinę vertę, nes jis skatina politinį stabilumą ir stiprina demokratiją Balkanuose, rodydamas pavyzdį kitoms regiono valstybėms;

KADANGI užtikrinti demokratinius principus, teisinės valstybės normas, žmogaus teises, mažumų teises ir pagrindines laisves yra būtina, jei valstybė nori veiksmingai pasinaudoti Bendrijos parama savo institucijoms stiprinti ir rengti narystei Europos Sąjungoje;

61-joje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2005 m. spalio 12-13 d. (spalio 13 d. posėdis), priėmė šią nuomonę

Regionų komiteto pastabos ir rekomendacijos

REGIONŲ KOMITETAS:

1. Europos partnerystės su Kroatija principai, prioritetai ir sąlygos

1.1 **pritaria** Europos partnerystės programai, kuri yra pagrįsta Salonikų darbotvarka dėl Vakarų Balkanų ir Komisijos nustatytais prioritetais Kroatijai; **tikisi** dalyvauti šio laikotarpio pabaigoje numatyta trumpalaikių prioritetų, ypač politinių, pavyzdžiui, demokratijos, teisinės valstybės, žmogaus teisės ir mažumų apsaugos, vertinime;

1.2 **pabrėžia**, kad administracinių gebėjimų stiprinimas ir administracijos darbuotojų mokymas yra itin svarbūs Kroatijai atsižvelgiant į prioritetus, susijusius su stojimo išipareigojimais ir vykdant būtiną kovą su korupcija;

1.3 **mano**, kad šiuo požiūriu partnerystė su ES valstybių narių regionų ir vietos valdžios institucijomis yra viena iš priemonių, kurios gali padėti tobulinti viešąjį administravimą; todėl **kviečia** Stabilizavimo ir asociacijos tarybą bendradarbiauti ir pasinaudoti jo galimybėmis teikti šioje srityje reikalingą pagalbą;

1.4 **pritaria** konstitucinių garantijų tautinėms mažumoms, kurios yra Kroatijos visuomenės dalis, suteikimui ir jų atstovavimo centrines, regionų ir vietos valdžios institucijose būtinybei, ir bandymams apsaugoti romų mažumą; **pritaria** tarpministerinių komitetų, kuriems priklauso mažumų ir šalies vyriausybės atstovai, kūrimui;

1.5 **pabrėžia** poreikį užtikrinti dviejų kalbų vartojimą vietos administracijos įstaigose ten, kur, be kroatų, yra kitų bendruomenių ar bendruomenių, priklausančių kitokioms kalbinėms mažumoms, ne tik savivaldos ir miesto, bet ir apygardų lygiu;

todėl **pabrėžia** poreikį suderinti teritorinę ir regioninę, miestų ir savivaldybių teisę su konstitucinės teisės reikalavimais dėl nacionalinių mažumų teisių ir nacionalinių mažumų kalbų vartojimo siekiant užtikrinti faktinę dvikalbystę tuose regionuose, miestuose ir savivaldybėse, kurių atitinkami statutai numato oficialų tiek kroatų, tiek tautinių mažumų kalbų vartojimą;

1.6 **ragina** viešai įvertinti centrinių ir vietos institucijų darbo koordinavimą ir bendradarbiavimą dėl pabėgėlių grįžimo, namų atstatymo ir grąžinimo, teisinių normų įgyvendinimo nuomos ir (arba) apgyvendinimo kompensacijų klausimais ir kovojant su diskriminacija dėl tautybės arba priklausomybės etninei grupei darbo rinkoje, nes tai yra socialinės ir ekonominės grįžtančiųjų integracijos pagrindas, kuris turėtų remtis regioninėmis programomis ir būti vertinamas kaip sudedamoji vietos bendruomenių plėtros dalis;

1.7 **pažymi** tautinių mažumų raginimą Kroatijos rinkimų teisėje nacionalinėms mažumoms suteikti „dvigubą balsą“ (politinių ir etninių), kaip numato Konstitucija ir konstitucinė nacionalinių mažumų teisė;

1.8 **pabrėžia**, kad etninė įvairovė Kroatijoje turi būti tinkamai atstovaujama visuomeniname radijuje ir televizijoje.

2. Stabilizavimo ir asociacijos sutarties (SAS) įsigaliojimas

2.1 **Pritaria** 2005 m. vasario 1 d. įsigaliojusiai su Kroatijos Respublika sudarytai stabilizavimo ir asociacijos sutarčiai, kuri sudaro teisinį ES ir Kroatijos santykių pagrindą visu pasirengimo narystei laikotarpiu, ir **viliasi**, kad tokia sutartis sudarys tinkamas sąlygas integracijos procesui ir kartu sustiprins santykius tarp šalių ir išplės partnerystę, kurioje aktyviai dalyvauja Kroatijos regionų ir vietos valdžios institucijos;

2.2 **primena**, kad SAS numato steigti Parlamentinį stabilizavimo ir asociacijos komitetą siekdama plėtoti politinį dialogą tarp šalių, kad būtų sukurti „tarp sutarties šalių glaudūs solidariumo ryšiai ir naujos bendradarbiavimo formos“⁽¹⁾;

2.3 **ypač pažymi** Stabilizavimo ir asociacijos sutartyje išreikštą norą skatinti politinį dialogą tarp sutarties šalių naudojant „bet kokias kitas priemones, kurios gali padėti konsoliduojant, plečiant ir spartinant šį dialogą“⁽²⁾;

2.4 kartu **apgailestauja** dėl to, kad, skirtingai nuo ankstesniųjų valstybių kandidačių, nei SAS, nei Stabilizavimo ir asociacijos taryba, nei Tarybos sprendimas dėl Darbo tvarkos taisyklių nenumato regionų ir vietos atstovų asociacijos komiteto sukūrimo;

2.5 todėl **ragina** Stabilizavimo ir asociacijos tarybą, siekiant padėti konsoliduoti, plėsti ir spartinti politinį dialogą⁽³⁾, sukurti Regionų komiteto ir Kroatijos jungtinį konsultacinį komitetą, kuris skatintų politinį dialogą, draugiškus santykius tarp Kroatijos ir Europos Sąjungos, regioninį bendradarbiavimą ir gerų kaimynystės santykių plėtrą, subsidiarumo kultūrą ir vietos demokratijos stiprinimą.

3. Stojimo derybų pradžia

3.1 **primena**, kad bendras ir tikrasis derybų tikslas yra Kroatijos narystė Europos Sąjungoje;

3.2 **tikisi**, kad numatytose pereinamosiose priemonėse ir apsaugos sąlygose bus tinkamai atsižvelgta į ES interesus, ypač vidaus rinkos konkurencingumo ir jos veikimo srityje;

3.3 **pabrėžia**, kad Kroatija yra labai tinkama narystei ES ir kad Kroatijos gyventojai rimtai siekia narystės Europos Sąjungoje; pradėjus derybas, buvo išvengta pavojaus, kad susilpnės jų noras stoti į ES ir sulėtės viso regiono stabilizavimo procesas;

3.4 **pritaria** deryboms dėl Kroatijos narystės ES, pradėtoms remiantis politiniu sprendimu, kuriame tinkamai atsižvelgiama į konstatavimą, kad laikomasi Kopenhagos kriterijų ir 1997 m. Tarybos numatytų stabilizavimo ir asociacijos sąlygų (bendradarbiavimas su Tarptautiniu baudžiamuoju tribunolu buvusiai Jugoslavijai ir regioninis bendradarbiavimas, kuris yra sudedamoji Stabilizavimo ir asociacijos sutarties, pasirašytos su Kroatija, dalis); be to, **pabrėžia** poreikį derybų metu kontroliuoti, toliau konsoliduoti ir, jei reikia, reikalauti apčiuopiamos pažangos mažumų teisių, pabėgėlių grąžinimo, Bendrijos narių nediskriminavimo įsigyjant nekilnojamąjį turtą ir teisinės reformos klausimais;

3.5 **nurodo** būtinybę patvirtinti, kad Kroatijos vyriausybė visą derybų dėl narystės laikotarpį besąlygiškai bendradarbiaus su Tarptautiniu baudžiamuoju tribunolu buvusiai Jugoslavijos Respublikai (TBTB);

3.6 **mano**, kad derybų pradžia yra puiki istorinė galimybė ES ir Balkanams, ir **pritaria** Kroatijos padalinio, kuris pareiškė savo nuomonę dėl besąlygiško bendradarbiavimo su TBTB, sukūrimui;

3.7 **pritaria** Komisijai, kuri patvirtino derybų poziciją ir siūlymą padidinti derybinių skyrių iki 35, suskaidant didelius skyrius į mažesnius ir šitaip palengvinant bei paspartinant derybų procesą, ypač žemės ūkio politikos atžvilgiu; **prašo** konsultuotis su juo rengiant Komisijos metinius pranešimus apie Kroatijos pažangą stojimo derybose;

3.8 **prašo** Komisiją įtraukti jį į oficialų *acquis* perkėlimo į nacionalinę teisę stebėjimo ir vertinimo procesą tam, kad jis galėtų padėti Komisijai įvertinti Kroatijos pasirengimą konkrečiose derybų srityse siekiant didesnės pridėtinės vertės, ypač dėl pageidaujamo bendradarbiavimo su regionų ir vietos valdžios institucijomis įgyvendinant sanglaudos *acquis* (22 skyrius); **prašo** Komisijos ir Tarybos reguliariai informuoti apie šio derybinio skyriaus eigą;

3.9 **pabrėžia**, kad, siekdamas užtikrinti greitesnę būsimų derybų pažangą ir Bendrijos teisyne perkėlimą, Kroatijos institucijos turi konsoliduoti administracinius ir teisinius gebėjimus; tam reikia veiksmingos ir nepriklausomos teisinės sistemos ir tinkamo visuomeninio administravimo, kuris atitiktų Europos standartus ir tinkamai atsižvelgtų į susirūpinimą keliančias problemas dėl visuomeninių įstaigų darbuotojų atrankos ir personalo formavimo. Todėl **siūlo**, kad bendradarbiavimo programos ir partnerystės, tarp jų ir tarp Kroatijos regionų ir vietos valdžios institucijų ir ES valstybių narių, vyktų jau etape iki derybų pradžios;

3.10 **ragina** Kroatijos institucijas tęsti antikorupcinių priemonių įgyvendinimą, ypač Kovos su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu biuro (USKOK) organizuotą visuomenės informavimo kampaniją;

3.11 **ragina** stiprinti regioninį bendradarbiavimą Balkanuose vadovaujantis Salonikų darbotvarkę, pasirašyta 2003 m. birželio mėn. pasienio regionų bendradarbiavimo stiprinimo dvasia — išbandyta ir patvirtinta ES valstybių narių praktika; ypač **ragina** skubiai spręsti regioninį ginčą su Slovėnija dėl jūros sienos ir Pirano įlankos;

3.12 **skatina** Kroatijos administracines apygardas vykdyti aktyvesnį pasienio bendradarbiavimą ir dalyvauti kuriant „europinius regionus“, šitaip sustiprinant jų europinę orientaciją.

(1) SAS (COM(2001) 371 final), II antraštinės dalies 7 ir 9 straipsnis bei 116 straipsnis.

(2) II antraštinės dalies 8 straipsnis.

(3) II antraštinės dalies 8 straipsnio 2 dalis.

4. Bendrijos stojimo parama

4.1 **pritaria** sprendimui pritaikyti Kroatijai stojimo finansinius instrumentus (PHARE, ISPA ir SAPARD) nuo 2005 m. ir naują stojimo finansinį instrumentą nuo 2007 m. ir nurodo, kad, taikant bendro finansavimo mechanizmą, turi būti tinkamai atsižvelgta į finansinį valdymą ir racionalų lėšų naudojimą;

4.2 **pabrėžia** poreikį Komisijai, kaip institucijai, atsakingai už praktinį paramos priemonių koordinavimą, stebėti Bendrijos lėšų naudojimą ir įvertinti iki šiol vykdytų programų, ypač partnerysčių (pasienio policijos, muitinės, statistikos agentūros ir prieglobsčio) praktinę reikšmę; **prašo** jį nuolat apie tai informuoti;

4.3 **ragina Komisiją** pagal CARDS reglamentą ir, baigus galioti Nacionaliniam strategijos dokumentui 2002–2006 m., pateikti administracinių gebėjimų stiprinimo priemonių atskaitos vertinimą;

4.4 **rekomenduoja** ateityje Kroatijos regionų ir vietos valdžios institucijoms imtis aktyvesnio vaidmens dalyvaujant Komisijos parengtose stojimo paramos koordinavimo priemonėse, kurti planavimo strategijas ir apibrėžti regioninės plėtros prioritetus; šiuo požiūriu **pabrėžia** poreikį naudoti stojimo fondų lėšas vietos ir regionų administracijų darbuotojų mokymui;

4.5 **pabrėžia** didelį vystymosi lygio atotrūkį tarp skirtingų NUTS II sričių Kroatijoje ir **pabrėžia**, kad pirmenybė turi būti teikiama Europos fondų priemonėms, kurios yra skirtos mažinti nedarbą, ypač labiausiai atsilikusiose srityse;

4.6 **pabrėžia** regioninės plėtros politikos naudojant bendrą teisinį instrumentą ir išvengiant įvairių priemonių įgyvendinimo metodų skirtumo, kaip būdavo iki šiol, taip pat daugiametio nacionalinės regionų plėtros planavimo naudą;

4.7 **ragina** Kroatiją būti pasirengusią nuo 2007 m. dalyvauti regionų ir pasienio regionų bendradarbiavimo projektuose,

kurie yra numatyti pagal naujosios sanglaudos politikos bendradarbiavimo tikslus;

4.8 **siūlo** svarstyti galimybę valstybių kandidačių pasienio regionų atstovams dalyvauti, nors ir stebėtojų teisėmis, būsimajame Europos tarpvalstybinio bendradarbiavimo grupių (EGCC) darbe;

4.9 **prašo** ES biudžeto instituciją suteikti Kroatijos regionų ir vietos valdžios institucijoms tinkamus finansinius instrumentus dalyvauti partnerystėse ir bendradarbiauti su ES regionų ir vietos valdžios institucijomis ir Komitetu, informuoti visuomenę apie stojimo į ES pranašumus.

5. 2001 m. konstitucinės reformos dėl decentralizacijos įgyvendinimas

5.1 **nurodo**, kad vienas pagrindinių priemonių siekiant Kroatijos piliečių ir Europos projekto suartėjimo yra subsidiarumo principo įgyvendinimas;

5.2 **pritaria** 2001 m. Kroatijos konstitucijos pataisomis dėl subsidiarumo ir regioninės ir vietos savivaldos;

5.3 **pažymi** 2003 m. Komisijos pranešimo dėl Kroatijos stabilizavimo ir asociacijos kritiką, ypač atsižvelgiant į labai lėtą decentralizavimo procesą, ir **pabrėžia** bendrą pesimistinį požiūrį į apskričių, miestų ir savivaldybių gebėjimus vykdyti naujus išsipareigojimus, kadangi trūksta finansinio ir administracinio savarankiškumo;

5.4 **reiškia susirūpinimą** dėl savų lėšų ir reikalingo savarankiškumo mokesčių srityje trūkumo, o tai yra ypač svarbu vykdant decentralizacijos procesą;

5.5 **ragina**, kad vietos ir regionų savivaldos įstatymai, ypač švietimo ir sveikatos sektoriuose, išlaikytų 2001 m. konstitucinės reformos dvasią ir nesusilpnintų tuo metu pradėto decentralizacijos proceso; **pabrėžia**, kad sukurtos naujos vietos administracijos įstaigos privalo laikytis pagrindinių ES principų įtvirtinant vietos autonomiją ir demokratiją.

2005 m. spalio 13 d., Briuselis

Regionų komiteto
pirmininkas
Peter STRAUB

Regionų komiteto nuomonės dėl Komisijos komunikato Tarybai ir Europos Parlamentui dėl Europos ir Viduržemio jūros regiono partnerystės dešimtųjų metinių: darbo programa ateinančių penkerių metų iššūkiams įveikti

(2006/C 81/12)

REGIONŲ KOMITETAS,

ATSIŪVELGDAMAS į Komisijos komunikatą Tarybai ir Europos Parlamentui dėl Europos ir Viduržemio jūros regiono partnerystės dešimtųjų metinių: darbo programa ateinančių penkerių metų iššūkiams įveikti (COM(2005) 139 final);

ATSIŪVELGDAMAS į 2005 m. birželio 3 d. Europos Komisijos sprendimą šiuo klausimu konsultuotis su Komitetu pagal Europos bendrijos steigimo sutarties 265 straipsnio pirmąją dalį;

ATSIŪVELGDAMAS į 2005 m. balandžio 12 d. savo Biuro sprendimą pavesti Išorės santykių komisijai parengti nuomonę šiuo klausimu;

ATSIŪVELGDAMAS į Regionų komiteto 2004 m. balandžio 21 d. nuomonę dėl Europos ir Viduržemio jūros regiono partnerystės ir vietos bei regionų valdžios institucijų: koordinavimo būtinybė ir speciali decentralizuoto bendradarbiavimo priemonė (CdR 327/2003) ⁽¹⁾;

ATSIŪVELGDAMAS į konferencijos „Naujosios Europos ir Viduržemio jūros regiono zonos kūrimas“, kuri 2003 m. spalio 31 d. į Livorno miestą subūrė vietos ir regionų atstovus, išvadas (CdR 350/2003);

ATSIŪVELGDAMAS į Europos ir Viduržemio jūros regiono parlamentinės asamblėjos, vykusios 2005 m. kovo mėn. Kaire, pirmosios sesijos išvadas;

ATSIŪVELGDAMAS į 7-osios Europos ir Viduržemio jūros regiono ministrų konferencijos, vykusios 2005 m. gegužės 30 ir 31 d. Liuksemburge, išvadas;

ATSIŪVELGDAMAS į FEMISE (Europos ir Viduržemio jūros regiono Ekonomikos institutų forumas) parengtą ataskaitą „Europos ir Viduržemio jūros regiono partnerystė. Dešimt metų nuo Barselonos proceso pradžios: pasiekimai ir perspektyvos“;

ATSIŪVELGDAMAS į EuroMeSCo (Europos ir Viduržemio jūros regiono studijų komisija) parengtą ataskaitą „Barcelona plus. Demokratinių Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių bendrijos link“;

ATSIŪVELGDAMAS į Europos ir Viduržemio jūros regiono merų deklaraciją, kurią 2003 m. rugsėjo 27 d. Byblos mieste patvirtino Europos miestų Europos ir Viduržemio jūros regiono komitetas;

ATSIŪVELGDAMAS į savo nutarimą dėl 6-osios Europos ir Viduržemio jūros regiono ministrų konferencijos (CdR 357/2003) ⁽²⁾;

ATSIŪVELGDAMAS į savo nuomonės projektą (CdR 142/2005...), kurį Išorės santykių komisija priėmė 2005 m. birželio 30 d. (pranešėja „Patronat Catalá pro Europa“ generalinė sekretorė, Katalonijos regiono vyriausybės atstovė Briuselyje A. Terron i Cusi (ES/ESP);

61-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2005 m. spalio 12-13 d. (2005 m. spalio 13 d. posėdis), vieningai priėmė šią nuomonę:

1. Regionų komiteto nuomonė

1.1 Bendros pastabos

REGIONŲ KOMITETAS

1.1.1 **Pritaria** Komisijos komunikatui ir itin vertina tai, kad Komisija ir toliau yra pasiryžusi padėti vystyti Europos ir Viduržemio jūros regiono partnerystę;

1.1.2 **Pritaria** požiūriui, kad Barselonos proceso dėka buvo sukurta glaudi partnerystė, kuri remiasi bendra atsakomybe, dialogu ir bendradarbiavimu;

1.1.3 **Pabrėžia**, kad stiprūs ryšiai, egzistuojantys tarp ES ir Viduržemio jūros regiono partnerių, yra susiklostę istoriškai ir yra strateginiai, tačiau Europos ir Viduržemio jūros regiono partnerius taip pat sieja prekyba, finansai, turizmas ir migracijos srautai.

1.1.4 **Remia** idėją, kad 10-osios Europos ir Viduržemio jūros regiono partnerystės metinės suteikia galimybę toliau plėtoti abiejų Viduržemio jūros pakrančių regionų bendradarbiavimą ir naują stimulą Barselonos procesui;

1.1.5 **Pažymi**, kad bendras 10 metų rezultatas yra teigiamas ir atspindi reikšmingus pasiekimus, nors pažanga kai kuriose svarbiose srityse vyko labai lėtai;

⁽¹⁾ OL C 121, 2004 4 30, p. 18

⁽²⁾ OL C 73, 2004 3 23, p. 77

1.1.6 **Pripažįsta**, kad Komisijos siūloma darbo programa kelia aukštus siekius ir yra gerai parengta;

1.1.7 **Pabrėžia**, kad Europos ir Viduržemio jūros regiono partnerystė yra labai svarbi Regionų komiteto veiklos sritis, kuri, prasidėjusi nuo Barselonos proceso, parėmė ir paskatino abiejų Viduržemio jūros pakrančių regionų bendradarbiavimą.

1.1.8 **Pažymi**, kad ir toliau turi būti stengiamasi į Barselonos procesą įtraukti regionų ir vietos dalyvius, kadangi jie yra pagrindiniai dalyviai, kurie turi prisidėti prie Europos ir Viduržemio jūros regionų partnerystės gilinimo ir stiprinimo;

1.1.9 **Pažymi**, kad Barselonos procese buvo nuosekliai reikalaujama aktyvesnio vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimo;

1.1.10 **Pritaria** 7-osios Europos ir Viduržemio jūros regiono ministrų konferencijos išvadoms dėl vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmens, jog jos turi aktyviau dalyvauti Europos ir Viduržemio jūros regiono partnerystėje, kad kritiškai įvertintų bendrus sunkumus ir galėtų pasikeisti patirtimi ir geriausia praktika;

1.1.11 **Išreiškia** savo norą stiprinti bendradarbiavimą su esamomis institucijomis, dalyvaujančiomis Europos ir Viduržemio jūros regiono partnerystėje.

1.2 *Barselonos proceso rezultatai*

REGIONŲ KOMITETAS,

1.2.1 **Pritaria** minčiai, kad politinėje ir saugumo plotmėje bendradarbiavimas pagerėjo. Tačiau pažanga buvo lėtesnė, nei tikėtasi. Vienas didžiausių pasiekimų buvo Europos ir Viduržemio jūros regiono parlamentinės asamblėjos sukūrimas 2004 m. ir kai kurių priemonių pasitikėjimui stiprinti sukūrimas;

1.2.2 **Laikosi nuomonės**, kad Barselonos procese nebuvo pasiekta didelės pažangos demokratijos stiprinimo srityje, ir jis neturėjo tiesioginio poveikio pagrindiniams neišspręstiems konfliktams regione, ypač tarp Palestinos ir Izraelio;

1.2.3 **Pritaria** minčiai, kad didžiausia partnerystės pažanga pasiekta įgyvendinant ekonominius ir komercinius Barselonos deklaracijos uždavinius, kuriais siekiama iki 2010 m. sukurti Europos ir Viduržemio jūros regiono laisvos prekybos zoną. Dvišalių Europos ir Viduržemio jūros regiono asociacijos sutarčių tinklas jau beveik užbaigtas ir tarifinės kliūtys pramoninėms prekėms panaikintos arba yra laipsniškai šalinamos;

1.2.4 **Pabrėžia**, kad nepakankama pažanga padaryta siekiant abipusio prekybos žemės ūkio produktais liberalizavimo,

privačių užsienio ir vidaus investicijų lygis partnerių regionuose tebėra žemas, gyvenimo lygio skirtumai - dideli;

1.2.5 **Laikosi nuomonės**, kad dėl daugelio priežasčių, iš kurių svarbiausioji — žemas institucinis Viduržemio jūros regiono išsivystymo lygis, padaryta per maža pažanga pietinių regionų integracijos srityje.

1.2.6 Taip pat **pažymi**, kad užsienio tiesioginės investicijos beveik neaugo. Pietinių regionų integracija nepagerėjo. „Agadir“ susitarimas, pasirašytas 2004 m. tarp Maroko, Tuniso, Jordanijos ir Egipto, nebuvo ratifikuotas.

1.2.7 **Pritaria** minčiai, kad žmonių, kultūros ir socialinėje plotmėje pagrindinis vaidmuo tenka švietimui; bendradarbiavimas su pilietine visuomene buvo sustiprintas, o mainus šiose srityse toliau skatins 2004 m. sukurtas Anos Lind fondas, skirtas dialogui tarp kultūrų;

1.2.8 **Džiaugiasi** didele pažanga, padaryta finansinių partnerystės aspektų srityje sukuriant EVJRIP (Europos ir Viduržemio jūros regiono investicijų priemonė) ir spartinant projektą ir MEDA II programos įgyvendinimą;

1.2.9 **Pakartoja**, kad dėl koordinavimo tarp MEDA II ir INTERREG III stokos sumažėjo pietinių Viduržemio jūros šalių vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimas bendradarbiavimo projektuose dėl bendro Europos finansavimo Viduržemio jūros regiono partneriams trūkumo, įgyvendinamuose pagal INTERREG III; pasienio bendradarbiavimas yra reikalingas, ir **siūlo**, kad naujoji finansinė priemonė EKPI pasitarnautų šiam tikslui;

1.2.10 **Pakartoja**, kad tai užkirto kelią patirties ir geros praktikos, susijusios su partneryste vietos ir regiono lygiu, sklaidą vadovaujantis Barselonos principais, nepaisant to, kad daugelis ES vietos ir regionų valdžios institucijų užmezgė glaudžius ryšius su savo partneriais pietiniuose Viduržemio jūros regionuose.

1.3 *Siūlomos iniciatyvos ir darbo programa*

REGIONŲ KOMITETAS,

1.3.1 **Sutinka su** požiūriu, kad žmogaus teisių ir demokratijos srityje turi būti toliau stengiamasi propaguoti lyčių lygybę, pagrindines ir socialines teises, teismų nepriklausomumą, pluralizmą ir siekti bendro požiūrio į problemas, kylancias dėl demokratizacijos;

1.3.2 **Pabrėžia**, kad, norint pasiekti tikslus šioje srityje, ypač svarbus yra vietos ir regionų dalyvių bendradarbiavimas ir dalyvavimas;

1.3.3 **Yra įsitikinęs**, kad decentralizuotas bendradarbiavimas, skatindamas socialinį aktyvumą, privačių asmenų dalyvavimą ir visuomenės iniciatyvas skatinant vietos ekonomikos plėtrą, padeda Viduržemio jūros šalių vietos ir regionų valdžios institucijoms pasiekti aukštesnio gero valdymo lygio ir taip stiprina vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmenį centrines vyriausybės ir decentralizuotų valstybės valdžios institucijų atžvilgiu;

1.3.4 **Atkreipia dėmesį**, kad ekonominės ir socialinės plėtros skatinimas regioninės integracijos atžvilgiu yra vienas iš svarbiausių Europos ir Viduržemio jūros regiono partnerystės uždavinių;

1.3.5 **Pabrėžia**, kad tikros regioninės rinkos sukūrimas gali prisidėti prie ekonominės ir socialinės plėtros užbaigimo ir bet kuriuo atveju jis yra būtina, tačiau nepakankama plėtros sąlyga;

1.3.6 **Yra įsitikinęs**, kad tikrą regioninę rinką galima sukurti tik sustiprinant integraciją tarp Viduržemio jūros regiono partnerių, visapusiškai gilinant reformą, įtraukiant pilietinę visuomenę, regionų ir vietos dalyvius ir parodant tvirtą politinę valią;

1.3.7 **Mano**, kad visos asociacijos sutartys pagal savo pobūdį yra dvišalės ir nėra visiškai tinkama Viduržemio jūros regiono partnerių integracijos, kuri yra būtinas žingsnis kuriant tikrą regioninę rinką, priemonė;

1.3.8 **Laikosi nuomonės**, kad Europos kaimynystės politika (EKP), pasitelkiant veiksmų planus, gali padėti kokybiškai keisti Europos ir Viduržemio jūros regiono santykius, tačiau to negalima daryti daugiašalės Europos ir Viduržemio jūros regiono partnerystės dimensijos sąskaita. Barcelonos procesas turėtų likti pagrindine partnerystės ir dialogo priemone regione;

1.3.9 **Pabrėžia**, kad Europos kaimynystės politikos instrumento (EKPI), kuris pakeičia esamas programas, pavyzdžiui, MEDA, sukūrimas, skatina iš naujo domėtis Viduržemio jūros regiono partnerių bendradarbiavimo puoselėjimu tam, kad būtų galima įgyvendinti siūlomus veiksmų planus bendradarbiaujant su Viduržemio jūros regiono šalimis, ir tam, kad nebūtų susilpnintas regioninis aspektas, kuris buvo būdingas MEDA programai, ir kad nesumažėtų (visiškai ar santykinai) Viduržemio jūros regiono partneriams siūloma Europos Sąjungos finansinė pagalba;

1.3.10 **Pabrėžia**, kad dėl EVJRIP sukūrimo ir jo operatyvaus bendrojo finansavimo nuostatų būtina įvertinti, kokios yra realios galimybės sukurti Europos ir Viduržemio jūros regiono plėtros banką;

1.3.11 **Pritaria** Komisijos pasiūlymui 2007 m.—pateikti vertinimą, pasikonsultavus su EIB;

1.3.12 **Pritaria** deryboms, prasidėsiąs tarp ES ir Viduržemio jūros regiono valstybių dėl prekybos paslaugomis ir išsisteigimo liberalizacijos bei integracijos ir **apgailėstauja**, kad Komisija dar neatliko tyrimo, kuris įvertintų įkurtos laisvosios prekybos zonos poveikį; vertinant reikėtų atsižvelgti į penkis iššūkius su kuriais susidurs programa MEDA II: gyventojų skaičius, užimtumas, migracija, globalizacija, išteklių mažėjimas ir aplinkosaugos uždaviniai; **primena**, kad šio dokumento buvo laukiama nuo Maltos konferencijos (Barselona II, 1997 m.) ir jo reikalavo tiek Regionų Komitetas, tiek Europos Parlamentas;

1.3.13 **Pabrėžia**, kad žemės ūkio klausimas Viduržemio jūros regiono partneriams yra prioritetinės svarbos klausimas;

1.3.14 Todėl **laikosi nuomonės**, jog yra būtina skubiai plėtoti BŽŪP (Bendrąją žemės ūkio politiką) ir atverti Bendrijos rinką Viduržemio jūros regiono produktams ir įdiegti dispozityvaus pobūdžio EŽŪOGF Viduržemio jūros regiono orientavimo dalį siekiant palengvinti neišvengiamą koregavimą;

1.3.15 **Pritaria**, kad yra svarbu diegti regioninio bendradarbiavimo programas siekiant kaimo plėtros;

1.3.16 **Pritaria** pasiūlymui vesti dialogą su šalimis partnerėmis ir valstybėmis narėmis siekiant sustiprinti dvišalį bendradarbiavimą švietimo ir profesinio mokymo sektoriuje tam, kad iki 2015 m. būtų pasiekta trijų tikslų: regione būtų panaikintas neraštingumas; visi vaikai, nepaisant lyties, gautų pradinį išsilavinimą; būtų panaikinta lyčių nelygybė visuose švietimo lygiuose;

1.3.17 **Pritaria** iniciatyvai sustiprinti esamas judumo programas Viduržemio jūros regione įsikūrusių universitetų studentams įdiegiant realią stipendijų programą, kurią bendrai finansuotų Komisija ir Viduržemio jūros regiono šalys;

1.3.18 **Pritaria** tam, kad pripažintas vietos valdžios institucijų ir pilietinės visuomenės vaidmuo skatinant bendradarbiavimą teisingumo, saugumo ir laisvės srityse, taip pat ir migracijos bei socialinės integracijos srityse;

1.3.19 **Laikosi nuomonės**, jog yra svarbu sustiprinti pilietinės visuomenės vaidmenį ir dalyvavimą partnerystėje ir džiaugiasi dėl nevyriausybinių bendradarbiavimo tinklo sukūrimo, kuris veiks kaip svarbus Europos ir Viduržemio jūros regiono partnerystės atitinkmuo;

1.3.20 **Pažymi**, kad Viduržemio jūros regionas yra puiki terpė, kurioje gali vykti dialogas tarp kultūrų ir civilizacijų, ir kviečia remti iniciatyvas, kuriomis siekiama sukurti bendrą audiovizualinę erdvę, sustiprinti abipusį supratimą tarp visuomenių ir kovoti su rasizmu, kuris pasireiškia visomis ksenofobijos formomis, įskaitant islamofobiją ir antisemitizmą;

1.3.21 **Apgailestauja**, kad savo 2005 m. balandžio 12 d. komunikate Komisija nepasiūlė sustiprinti regionų ir vietos dalyvių vaidmens partnerystėje ir nevykdė konsultacijų su esamomis Europos ir Viduržemio jūros regionų institucijomis. Nepaisant to, pritaria tokioms vietos ir regioninėms programoms kaip MEDACT ar MEDPACT, kurios išplėtoja šią veiklą;

1.3.22 **Sutinka su** tuo, jog yra būtina teikti daugiau informacijos apie partnerystę ir ES, ir šalyse partnerėse. Jis pritaria nuomonei, jog informacijos sklaidai didinti būtina, kad tarpusavyje suderinta, aiški ir nuosekli informacija eiliniams gyventojams būtų skleidžiama naudojantis veiksmingiausiomis informacijos perdavimo ir sklaidos priemonėmis;

1.3.23 **Pabrėžia**, kad vietos ir regionų valdžios institucijos ir šiaurinės, ir pietinės Viduržemio jūros pakrančių regionuose sudaro funkcinę, politinę ir teritorinę sąsają tarp centrinės vyriausybės ir pilietinės visuomenės;

1.3.24 Galiausiai **primena**, kad visos Komisijos komunikate paminėtos sritys, sudarančios pagrindines bendradarbiavimo Barcelonos procese sritis, yra sritys, kuriose daugiausia patirties gali pasiūlyti vietos ir regionų valdžios institucijos:

- demokratijos puoselėjimas;
- institucijų reformos;
- MVĮ skatinanti politika;
- investicijas skatinanti politika;
- žemės ūkis, žuvininkystė ir kaimo plėtra;
- užimtumą skatinanti politika;
- regioninis ir erdvinis planavimas;
- miestų planavimas;
- aplinkos apsauga, išteklių valdymas ir gaivalinių nelaimių prevencija;
- subregioninė transporto ir energetikos dimensija;
- iniciatyvos kultūros ir sporto srityse;
- paveldo apsaugos ir puoselėjimo politika;
- socialinio artumo politika;
- švietimas ir mokymas;
- sveikata;
- imigracijos srautų valdymas, priėmimo ir integracijos politika;
- informacijos apie partnerystę sklaida

2. Regionų komiteto rekomendacijos

REGIONŲ KOMITETAS

2.1 **Pabrėžia** galimą vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmenį stiprinant Europos ir Viduržemio jūros regiono partnerystę;

2.2 Todėl **pabrėžia**, kad šių dalyvių indėlis yra gyvybiškai svarbus pažangai žmogaus teisių ir demokratijos, ekonominės ir socialinės plėtros, kultūrinio dialogo ir supratimo srityse — pagrindinėse prioritetinėse Barcelonos proceso srityse, kurios sudaro pagrindinius darbo programos ateinantiems penkeriems metams prioritetus.

2.3 Dar kartą **reikalauja**, kad būtų imtasi priemonių siekiant aktyvesnio vietos ir regionų valdžios institucijų bendradarbiavimo ir dalyvavimo Europos ir Viduržemio jūros regiono procese, kadangi jie, kuriant taikos, stabilumo ir klestėjimo erdvę Viduržemio jūros regione, yra svarbiausi dalyviai;

2.4 **Pabrėžia**, kad regionų bendradarbiavimas politiniu ir oficialiu lygiu yra gera politika ir kad pilietinės visuomenės tinklai yra gera partnerystė. Tačiau juos būtina papildyti kitomis priemonėmis, tarp jų — regionų ir vietos lygmens partneryste.

2.5 **Ragina** kurti naują Europos ir Viduržemio jūros institucijas apimančią forumą, kuriam būtų patikėta misija skatinti teritorinį ir decentralizuotą bendradarbiavimą, remti partnerystės ir vystymosi programas, apimančias veiksmus, kurių bus imtasi visame Viduržemio jūros baseine, ir suteikti galimybę analizuoti, kaip veikia asociacijų susitarimai su Viduržemio jūros regiono partneriais. Šis forumas gali apimti savivaldybes ir regionus, esančius abiejose Viduržemio jūros pusėse.

2.6 **Siūlo** Komisijai atsižvelgti į pasiūlymą, pateiktą pirmojoje Europos ir Viduržemio jūros regiono parlamentinės asamblėjos sesijoje, vietos valdžios institucijoms aktyviau dalyvauti bendradarbiavimo tinklų kūrime siekiant skatinti dialogą ir savitarpio supratimą ir keistis patirtimi ir geriausia praktika;

2.7 **Pabrėžia**, kad socialinių dalyvių ir pilietinės visuomenės dalyvavimas turi esminės svarbos partnerystės sėkmei ir jos tikslų įgyvendinimui, tačiau jo negalima pasiekti neįtraukiant regionų ir vietos institucijų ir valdžios institucijų;

2.8 **Yra įsitikinęs**, kad būtina peržengti tradicines centralizuoto bendradarbiavimo ribas ir kad vietos ir regionų valdžios institucijos yra tinkamiausias decentralizuoto bendradarbiavimo lygmuo;

2.9 Šiuo atžvilgiu **primena**, kad esamos vietos ir regionų valdžios institucijų veiklos galimybės papildoma tradicinį bendradarbiavimą centrinės vyriausybės lygiu ir peržengia jo ribas;

2.10 Yra įsitikinęs, kad pasienio ir tarpvalstybiniam bendradarbiavimui skirtų priemonių sukūrimas skatintų teritorinį bendradarbiavimą Viduržemio jūros šalių regionuose;

2.11 **Atkreipia dėmesį**, kad pastaraisiais metais išplėtotą decentralizuoto bendradarbiavimo praktika išryškino vietos valdžios institucijų atsakomybę skatinant naujus bendradarbiavimo procesus, ką Komisija taip pat pripažino savo 2000 m. sausio mėn. notoje dėl decentralizuoto bendradarbiavimo;

2.12 **Pažymi**, kad, nors daugelis valstybių narių pripažino, jog vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmuo turi esminės

svarbos, jį reikėtų suderinti ir geriau išaiškinti ES lygiu; taip pat turėtų būti aiškiai nurodyta, kad jų partneriai pietinėse Viduržemio jūros regiono šalyse turėtų atstovauti decentralizuotoms institucijoms, kurias tiesiogiai renka suinteresuotų regionų piliečiai, ir tai nėra pareigūnai arba vien tik pareigūnai — vietiniai centrinės vyriausybės atstovai;

2.13 **Rekomenduoja**, kad Komisija, atlikdama palyginamąją vietos ir regionų valdžios institucijų ir regionuose vykdomų reformų analizę, įgytų gilesnių žinių apie Viduržemio jūros šalių regioninių institucijų galias ir funkcijas.

2005 m. spalio 13 d., Briuselis

Regionų komiteto

pirmininkas

Peter STRAUB
